

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A kard és a vasvilla.

Budapest, június 9.

Azt mondta Mezőssy Béla volt földművelésügyi államtitkár Nagykovácsán, hogy vesztett csata után vagyunk, de ő nem osztrák generális, aki ilyenkor azt szokta bizonyítani emlékirataiban, hogy azt a csatát voltaképpen meg kellett volna nyerni. Éppen azért nem is veszteltek sokat a csatavesztés okainak kutatásánál, hanem katonás rövidséggel rátér az ellenzéki munka jövőjére.

Ez férfias beszéd s kívánatos volna, hogy az egész ellenzék jelszavául fogadja. Aki ilyenkor visszafordul, a követ keresi, melyben megbotlott vagy az embert, aki neki gáncsot vetett: az a vesztett csata mellett még időt is veszít, azonfelül pedig a mindig található bűnbak körül csak újabb viszálykodást kezd, amiből újabb csatavesztések következhetnek. Ugy helyes tehát, hogy a néhai koalíció szétesett pártjai ne hajszoljanak egymás között vétkeseket, hanem fordítsák arcukat a jövő felé, ahol annál nagyobb munka vár rájuk, mentül kevesebben jöttek vissza a vesztett csatából. Áll ez különösen a függetlenségi párt két árnyalatára, mely minden bűnbak-hajszolás nélkül is tisztában lehet vele, hogy kettőjük veszedelése szerezte a harmadik örömét. A munkapárt diadalát, ha nem is csinálta, de legalább is megkönnyítette a függet-

lenségi tábor belső viszálykodása. Ebből tehát éppen elég volt már.

A jövő munkájára kell szervezkedni. S nekünk úgy rémlik, ebben az irányban is kitünő utjelző a nagykovácsi beszéd. A haditerv megállapításánál nem szabad többé figyelmen kívül hagyni, hogy sajnos, hosszadalmas háborúra kell készen lennünk s éppen azért illik azon lenni, hogy ennek a hosszadalmas háborúnak hátrányai magát a nemzetet mentül kevésbé gyöngítsék. Ezt pedig csak úgy érhetjük el, hogy az ország belső szükségleteinek kielégítését, a fejlődő élet természetes feltételeinek megadását nem nehezítjük meg. Vállunkat ott kell megvetnünk, erőnket ott kell koncentrálnunk, ahol a monarchia másik állama s mondjuk ki nyíltan, ahol a király fokozottabb követelésekkel lép Magyarország elé, elvárva a nemzet áldozatkészségétől mindent s nem adva cserébe a nemzetnek semmit, még azt sem, amihez törvényekben biztosított jogunk van. A koncentrált ellenzéki erő ezen a ponton nyugodtan veheti fel a harcot, mert a nemzet pillanatnyi érdekeinek feláldozása vagy sérelme nélkül küzdhet a nemzet jövő gazdagságáért és függetlenségeért.

Mit jelent ez? Jelenti azt, hogy az obstrukció ultima rációját a nagy és perdöntő alkalomra kell fentartani. Az obstrukció csatabárdja különben is azért csorbult meg, mert lustaságból és

szeszélyből nem egyszer dohányvágásra is használták. Valahányszor nagy, elvi kérdésekben s a nemzet alkotmányos jogainak védelmében jutott szerephez az obstrukció: használt is. A véderőtörvény hihedett reformját megakadályozta. A közigazgatás államosítását s a megye kivégzését elhárította. A sajtószabadság megfojtásának elejét vette. Az újonclétszám felemelését, a nemzeti kompenzációk nélkül követelt magasabb véradót kiparizolta. Ezek obstrukciós sikerek és nemzeti diadalok voltak. Amióta azonban az obstrukcióból parlamenti társasjátékot csináltak: többé komoly órákban se tudott föltétlenül beválni. Csak jót fog tehát tenni az obstrukciónak egy kis pihentetés, mert legalább hatásosabb lesz, ha majd ennek a kormánynak meg kell kezdenie azt a „nemzeti munkát“, amelyre Bécsből utasították s ha rövid mézeshetei után sorra kell kirukkolnia kellemetlen követeléseivel, a magasabb újonclétszámmal, a magasabb tengerészeti kiadásokkal, a bosnyák annekszió beczikkelyezésével s a közös bank szabadalmának meghosszabbításával. Vajmi jó lesz akkor a pihentetésben felfrisült obstrukció.

S ha a kormány akkor is „a többség jogainak minden áron való érvényesítése“ címén próbálja az obstrukciót valami újkidású november tizenhétessel letörni: az erőszak ellen küzdő ellenzék segítőt fog kapni az ország-

Simon megtérése.

Irta: Falk Richárd.

(Utánnomlás tílos.)

Simon dideregve üldögélt a bőrkároszékben. Vértelen volt, fázott, ágyba feküdni nem akart. A halálos betegek irtózatával kerülte az ágyat. Megvetett, bepárnázott koporsónak tartotta, amely magnetikusan vonzaviszta a benne fekvőt a sír felé. Borzongva húzta össze magán a hálókabátot. Fonnyadt, fakó bőri kezeivel megigazgatta a lábai köré csavart takarót, aztán, mint aki nagy munkát végzett, pihégre dőlt hátra ültében. Kis törpe kutyája néha elébe állott, megkapargatta gazdájára térdét vagy megnyalagatta meredten lelógó csontos ujjait, aztán nyugtalanul szűkölt hátra és urát lesve elnyújtózott a lábszönyegen.

Félig lehunyt szempillái mögül bágyadt mosolygással nézte kedvenc állatkáját, az egyedüli élő lényt, kivülről a házban. A csolád bevásárolni járt, a felesége gyógyszerért ment. Nagyon összesugtak az orvossal az előbb. Az asszony sokáig maradt a konyhában, vagy az előszobában és kisírt szemekkel tért vissza. Szegény herizporozta előbb a szeméjéjét, nehogy az ura észrevegyen valamit. Tehát mégis szeretné őt a felesége. De hogy is, csak a megszokás. Hiszen messziről akkoriban a kis Füxi kutyát is, amikor az

jobb világba költözött. Mert megszokta. Hogyne adózna legalább könyekkel az urának, aki neki keresett, aki fentartotta, szeszélyeit kielégítette, akit tíz évi együttélés után, ha nem is szeretett szenvedélyesen, de legalább is megszokott.

Mulatságos dolog lenne, ha: mikorára az asszony visszaérkezne, ő már halott lenne. Aztán jutott eszébe, hogy ez a multság igen egyoldalú s elvetette magától a bizarr ötletet. Éppenséggel nem félt a haláltól, de nem is áltatta magát. Valamikor medikus volt, s amint lassan hülni érezte az egykoron forrongó életerőt, úgy látta maga előtt saját szervezetének bonczati térképét, amint az a lexikonokból emlékeztetésben megmaradt. A vér keringési útja kékeslila színnel volt ábrázolva. A festékes folyók kiindultak és visszatértek egy vörös pacsinagba. Az volt a szív. És az ő szívének elromlott a billentyűje. A sors regényes fordulataival be sok fájdalmas melódiát is vert ki azon a billentyűn. Nem esoda, hogy elromlott a kis gépezet. Mind lassabb, halkabb lesz a működése, aztán meg fog állani a motor és akkor ő nem lesz többé.

Csak az asszonyt sajnálta itt hagyni. Szép, kedves kívánatos, mint ismeretségük kezdetén. Az ő ajka nem vértelen, bársonyos busa alatt életteli izmok bizsergnek. És azok a karok még élelni fognak, az ajka csókolni. A természet örök törvényeit nem változtatja meg egy muló és feledésbe menő gyász. Minden elmúlik, mindent elfelejtene. Őt is.

Ez nem igazság. Egy ember kiválaszt magának egy nőt a sok közül. Feláldoz érte mindent, szülőket, pályát, nyugodalmat s aztán meg kell tőle válni annak bizonyos érzete nélkül, vajjon igazán szeretted-e valaha. Utálatos kultúra, mely nem engedi meg, hogy a férfijel együtt eltemessék hinduk módjára az asszonyt is, hogy ne lássa többet élő ember, ne lehessen másé, mint az uráé, akihez hűség köti. Féltékeny volt az életre, mely őt ellöki magától, csak azért, hogy a feleségét magához ragadja.

Simon hátrahagyatott, bágyadt tekintetével a mennyezetre nézett és nehéz könyökök peregték le a szeméből, végig az arcán s borotvátlan állán át a nyakán keresztül, mintha a szíve, az ő szegény, beteg szíve felé keresnének utat. Siratta magát az asszonyt, a fiát, aki valahol messze, nevelőintézetben pajzánkodik. Talán nem is tudja, hogy menőfélben van az apja s csak akkor fog észlelni valami változást, amikor kis fekete szalagot tesznek majd a kalapjára. Minden marad a régiben, csak az apa szíve fog porladozni lent a föld mélyében. Az az átkozott szív, amely annyira tudott szeretni.

Perczről perczre gyöngült. Alig tudta felemelni a kezét, hogy eligazgassa homlokáról borzasan lelógó haját. Szeretett volna cigarettára gyújtani. Méreg a szívre, mondta volt az orvos. Annál inkább akart cigarettázni Simon, de nem volt annyi ereje, hogy átnyuljon a mahagóni asztalhoz gyufáért.

ban s ami Budapesten nem utolsó, az utczában is. Az a parlamenti ultima ráció, melyet egy merénylő és gőgös többséggel szemben alkalmazunk: az ellenzéknek szerzi meg az összes szimpátiákat. Van egy jó magyar anekdota arról a közös hadnagyról, akit hadgyakorlat idején a paraszthoz szállásoltak s akinek nem tetszett, hogy a paraszt nincs elragadtatva a szerencsétől, mikor szük ebédjét a császár csillagos katonájával oszthatja meg. A közös hadnagy a nagyobb respektus okáért kihuzta a kardját s odatette a tányérja mellé, mire a paraszt szó nélkül kiment az udvarra, behozott egy vasvillát s azonképpen a tányérja mellé tette.

— Mit jelentsen ez? — pattant fel dühösen a hadnagy.

S a paraszt nyugodtan felelt:

— Tudom én, hogy mi dukál. Az olyan késhöz ilyen villa dukál.

... Nos, az ellenzék is elmondhatja majd, hogy amikor egy elbizakodott, gőgös és erőszakos kormány a legbrutálisabb eszközökkel akarja megsarcolni a nemzetet, neki joga van az erőszak ellen erőszakot, a hadnagyi kard ellen a paraszt-vasvillát használni. S a nemzet tapsolni fog neki, mert körül időben, provokálásra és önvédelemből, sőt nemzetvédelemből nyult az obstrukcióhoz. Ezért van igaza Mezőssy Bélának s ezért nincs igaza Justh Gyulának.

Budapest, június 9.

Vámkonferencia. Bécsben holnap délután félnyolc órakor vámkonferencia lesz a külügyminisztériumban. A konferencián résztvesznek a földművelésügyi minisztérium részéről *Ottlyk Iván* államtitkár, a kereskedelmi minisztérium részéről *Lers Vilmos* miniszteri tanácsos és a pénzügyminisztérium részéről *König Tivadar* miniszteri tanácsos.

A bosnyák tartománygyűlés. Szerajevói jelentések szerint az országgyűlés elnökségének kinevezése már megtörtént. Elnök *Ali Firdus* bég lesz, a muzulmán-párt vezére; alelnökök: a szerb *Hadzi Damjanovics* és a katolikus dr. *Mandics* lesznek.

Ott maradt beékelve ripacsosodó ajkai között a cigarettá, mintha szobrász véste volna ki egy darab kőből a szájával együtt. Félig lehunyt szempillái mögül folyton a kis Lotti kutyát nézegette. Az volt az ő állapotának a fokmérője. A kutya hü állapot, megérzi s érezetnie tudja gazdájá közelgő végét. Minden, ami körülötte történt, arra vallott, hogy csúnya csak pillanatok kérdése. Az asszony titkolt sirása, az orvos megértett suttogása és a Lotti nyugtalansága. A kutya idegesen szűkölt ide-oda s egyszerre soha nem hallott módon hosszasan, elnyújtva ugatni kezdett. Valaki járhatott odakint. Lotti nem szaladt mint máskor ajtó nyílását várva, az érkező felé. Kidülesztett szemekkel huzódott hátrafelé s elbújt a függöny ráncjai között.

Csendes zuhanással nyílt az ajtó és elegáns fekete ruhás ur jött be rajta. Meghajolt Simon előtt és előkelő kéznyújtás után letette czilinderét s lehuzta kezéről finom fehér keztyűt. Simon különösnek találta az üdvözlést és a vékony jól ápolt esontos kezét. Ki ez, akit még sohasem látott, de ismerősnek tünt fel előtte. Az idegen helyet foglalt Simornal szemben, aki látogatója felől olyan hűs hidegséget érzett maga felé lebegni, mintha étert párologtatnának. Vagy talán légvonattól származott a fagyasztó hideg. Az idegen elhelyezkedett, mintha rég otthon lenne a helyen. Egy szót sem szólt. Talán részvétlátogató lesz, gondolta magában Simon s nem akar zavarni. A vendég megnézte óráját, s

Még az országgyűlés összeülése előtt lesz az új *reis-ül-ulemának*, *Sulejman Hafisz Sarac* efendinek az innepélyes beiktatása, mely szertartásnál a királyi biztos *Varesanin* tábornok lesz. — A szerajevói városi tanács ma délelőtt tartott titkos ülésében *Kulovics* polgármester és nyolcz muzulmán tanácsos beadta lemondását. Ezek a lemondások annak a vereségnek a következményei, amely a választások során az önálló pártot érte. Hir szerint a kormány akként akar a bajon segíteni, hogy a póttagokat behívja a városi tanácsba, mert most a tanács a muzulmánok lemondásával nem tud határozatképes ülést összehozni.

Tülekedés a munkapártban.

— Készül már a trónbeszéd. —

Dolgoznak a nemzetiségi agitátorok.

Budapest, június 9.

Az országgyűlés megnyitának közeledtével a kormánypártban egyre élénkebb lesz a tülekedés. Különösen a jól dotált állásokért s a közgazdasági tevékenységre alkalmas bizottsági tagságokért. Az elnöki állásra eddig *Láng Lajos*, *Tallian Béla*, *Márkus József*, *Kubos Ferenc* és *Náday Lajos* indulnak a megnevezés sorrendjében való esélylyel. A háznagyságra *Mártonffy Márton*, *Lónyay Géza*, *Csuzy Pál* voltak eddig nevezve s ma *Miskolczy Imre*, *Boda Dezső* főkapitány sőgora s volt belügyminiszteri tanácsos startolt. A jegyzőségekre is egész sor jelentkező van. Az előkelőbb bizottságokba pedig mindenki be akar jutni. Lesz dolga a kormánynak, hogy ezt a mohó étvágyat lecsillapítsa.

A képviselőház első formális ülése 23-án lesz, amikor a király összehívó leiratát fogják fölolvadni s ezzel együtt tudomásul venni, hogy a korona másnap mondja el a trónbeszédet. A függetlenségi pártok aligha fognak a budai várpalotában megjelenni, s mint a fölcslatáskor, ugy most is, távollétükkel fognak tüntetni a kabinet törvénytelenégei ellen. Június 25-én nyújtják be a képviselők a mandátumaikat a Házban, majd a megalakulás formáságai fognak három napot igénybe venni. Csak ezután kerülhet sor a „nemzeti munkára”, a pénz- és véradó megszavazására, amit azonban a fölháborodott ellenzéki pártok

olyan mozdulatot tett, mint aki még ráér várakozni.

Simon nagynehezen feltápáskodott ültében s féloldalra dülve nézegette a furcsa idegent. Meg kellett szólítania.

— Végre is, uram, kihez legyen szerencsém.

Az idegen, akit tulzás nélkül szép sápadt férfinek lehetett nevezni, udvariasan feléje hajlott.

— Én vagyok a Halál, uram. Bocssáson meg, ha alkalmatlan időben jöttem volna.

És szelid, fénytelen tekintetével bocsánatot esdélköleg fordult Simon felé. Az elmosolyodott.

— Kérem, ön nem lehet a Halál. Ön nem zörgő esontu, kaszás. Nem vigyorgó ábrázatu kaján. Ön zsentlmén külsejű uriember.

— Nagyon köszönöm a bököt. Maga helyettem talán a balga népképzelet esontkirályát várta... azaz pardon, nem várta, de úgy gondolta el a Halált. Ez tévedés. És csodálkozom magán, mint művelt szellemi munkáson, hogy a bamba nép évezredes esontváza-ként idézte a Halál képzetét.

Simon megint fanyarul mosolygott.

— Szellemi munkás? Ezek szerint ismer engem.

— Igen. Ön Ladka Simon, szellemi munkás, aki hanyatott élete után pihenni tér. Ne féljen tőlem, ne féljen a Haláltól.

— Nem félek, csak ami kis vér van a szívemben, mérhetlen fájdalommal esobog. Hiszen, ha már itt van, eljött értem, hogy

nagy mértékben meg fognak nehezíteni. Bécs hadd lássa, hogy Khuen nem szállíthatja oly könnyen Magyarországot.

Minisztertanács.

A mára tervezett minisztertanácsot elhalasztották s holnap délután ötödfél órakor tartják meg, amelyre a kormány távollevő tagjai: gróf *Zichy János*, *Lukács László* és *Székely Ferenc* miniszterek is megérkeznek; ez alkalommal fogják végleg megállapítani a trónbeszéd szövegét, amelyet a miniszterelnök legközelebb be fog mutatni Bécsben a királynak.

Székely Ferenc Szombathelyen.

Szombathelyről jelentik: *Székely Ferenc* igazságügyminiszter ma délután fél 1 órakor Szombathelyre érkezett, hogy mandátumát átvegye. A vasúti állomáson *Brenner Tóbiás* polgármester a város polgársága nevében üdvözölte. *Székely* miniszter meghatóttan válaszolt.

— Egyike leszek a legboldogabb embereknek — ugymond — ha mint a szombathelyi kerület képviselője eleget tehetek azoknak a kötelességeknek, amiket az önök mandátumával magamra vállalok. Csak néhány formáságtól függ még a mandátum megerősítése és amikor ez bekövetkezik, a legnagyobb megelégedéssel fogadom el a mandátumot a szombathelyi kerületben. De ki kell jelentenem, hogy az utolsó szó még az ítélő bizottság lesz, amely a politikai czélszerűség szempontjából határoz a kettős mandátumok felett, attól az elvtől vezéreltetve, hogy a nehezebb kerületet kell megtartani, a könnyebbet átengedni. Többet nem beszéllek, lelkemet ismerik, vágyaimat tudják, ebben egyesüljünk valamennyien.

A tetszéssel fogadott beszéd után a miniszter bevonult a városba, ahol a premontrai kanonokrend vendége volt. Dr. *Szabó László* választási elnök délután 4 órakor küldöttség élén átadta a mandátumot. Este a színházban diszcoladás és 600 terítékű bankett volt.

Náday Temesvárott.

Temesvárról jelentik: *Náday Lajos* volt képviselőházi alelnök, Temesvár város ujonnan megválasztott orsz. képviselője ma délután 2 órakor Temesvárra érkezett. Este 6 órakor a Koronaherczég-szállodában választói gyűlés volt, amelyen *Plausics Mátyás* kir. tanácsos, közjegyző a nemzeti munkapárt nevében üdvözölte *Nádayt*, majd dr. *Telbisz Károly* udvari tanácsos, polgármester szólalt fel és rámutatott arra, hogy Temesvár mindig hűséges maradt a kiegyezés alaphoz. Ezután *Náday* szólalt fel. Élesen elítélte azt a rágalmazási hadjáratot, amelyet a Justh-párt indított a nemzeti munkapárt ellen, holott a Justh-párt volt az, amely a legszélesebb terrortal dolgozott. A választói jog tekintetében a demokratikus és szabadelvű választói jognak a híve, szem előtt tartva azt, hogy

elvigyjen, nincs mit sopánkodnom. De ugy fáj a szívem, olyan mérhetlen nyomottság szállja meg a lelkemet. Nem, nem tudok megtérni a Halálba. Kérem: ne vigyjen el, nem akarok meghalni. Nem vagyok gyáva, nem irtózom semmitől sem, amit tulvilágnak nevez a közhit. De könyörgöm: hagyjon élni.

Az idegen sajnálkozva nézte Simon vergődését. Krétafehér kezével megsimogatta homlokát és a betegre nézett. Tanakodott magában.

— Dehát miért?

— A feleségemért, az asszonyért. Nem kell diésőség, nem kell az életből semmi más, csak az asszony. Ne szakítson el tőle.

A vendég résztvevően hallgatta Simont. Szánta a szegényt. Felelet helyett hirtelen talpra állott és gyufával szolgált.

— Ejnye, hiszen ön rá akart gyujtani. Parancsoljon tüzet. — Aztán ő is rágyujtott.

— Nem is felel? — esdelt Simon. — Mennyire szerettem, mennyit szenvedtem érte. Hagyjon még mellette, nem sokáig, csak egy kis rövidke ideig. Mondjuk, egy évig s aztán megtérek magával szívesen.

Az idegen bámulatatos udvariassággal viselkedett.

— Igazán sajnálom... Magam sem tudom, mit válaszoljak. Szó sincs róla: megtörtént már, hogy megjelentem lázas ágyaknál és voltak olyan kérelmek, amelyeket respektálnom kellett...

— No lássa, no lássa, — reménykedett Simon.

az értelmiségi szempontok zetek minde felruházni. az is gyakori mint a nem A gyűlés viselő tisztje

Egyes ján arról a kedelmi áll mandátuma másik két ket léptet lven fölhat annak a kij a valóságban bizottsága többes man ban nem tö mandátum tumot tart kerületkebe lőtjei.

Zágrábi ezio végreh tartani, am országgyűlés tanácskozn pesten lesz klubja is m

Fiumé

után hat ó dették ki a der Mihály szavazattal ben. Az u szeretében a választási e zere — ha kerület ma tal. hogy söt jelenté átvéve a m átlanságát dátum áta határozotta nyilatkozat desza, ism rosháza ta Maylaende

— D

dekében. galma ér Az Élet mesél mi Tudom, a nagy Biz a szerel S ezenkö mind hal ját, térje Simo giáját ak totta kez

— N

— N

Nem foga magától engem, h győzni. l anság, n gyen, m résen né tást a j Erdemes geken...

Simó

Villámgy egymást. változó n erőltetn

az értelmiség tulsulya biztosították és a nemzeti szempontok is érvényesüljenek. E mellett a nemzetnek minél több polgárát kell a választói joggal felruházni. A Kossuth-párt szerinte felesleges, mert az is gyakorlati alapon áll és nem akar egyebet, mint a nemzeti munkapárt.

A gyűlés után a választó közönség az új képviselő tiszteletére vacsorát adott.

A többes mandátumok.

Egyes lapok a felhivatalos „Bud. Tud.” alapján arról adnak hírt, hogy Kálmán Gusztáv kereskedelmi államtitkár már eldöntötte, hogy három mandátuma közül a kolozsvári tartja meg és a másik két kerületre nézve is elhatározták, hogy kiket léptet fel a nemzeti munkapárt. Illetékes helyen fölhatalmazták a „Magyar Távirati Irodát” annak a kijelentésére, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert a nemzeti munkapárt végrehajtó bizottsága még egyáltalában nem foglalkozott a többes mandátumok dolgával és így még egyáltalában nem történnhetett döntés arra nézve. Logy a több mandátummal rendelkező képviselők melyik mandátumot tartják meg és az ez által megüresedett kerületekben kik lesznek a nemzeti munkapárt jelöltjei.

A horvát képviselők klubja.

Zágrábról táviratozzák: A horvát-szerb koalíció végrehajtó bizottsága hétfőn értekezletet fog tartani, amelyben a horvát képviselőknek a magyar országgyűlésen tanúsítandó magatartásáról fognak tanácskozni. A horvát képviselők már 19-én Budapesten lesznek, ahol azután a horvát képviselők klubja is meg fog alakulni.

Igazmondó választási elnök.

Fiuméből jelentik: A Képviselőválasztást délután hat órakor fejezték be és esti hét órakor hirdették ki az eredményt, a mely szerint Maylaender Mihály drt választották meg képviselővé 970 szavazattal Zanella Richárd 556 szavazata ellenében. Az új képviselő erre több száz választó kíséretében a terembe ment, ahol Corossao Ferenc választási elnök — aki egyébként az ellenpárt vezére — hangoztatva pártatlanságát, átnyújtotta a kerület mandátumát; kijelentette azonban egyúttal, hogy ez a mandátum a függetlenség legyőzését jelenti a korrupció által. Maylaender Mihály átvéve a mandátumot, megköszönte az elnök pártatlanságát, de egyúttal kijelentette, hogy a mandátum átadása kíséretében mondott szavait a leghatározottabban visszautasítja. Minden további nyilatkozattól tartózkodik, mert, mint volt podeszta, ismeri a hely szentségét, ahol van: a városháza tanácsstermét tiszteletben kívánja tartani. Maylaender ezután mint a kerület megválasztott

képviselője, be akart mutatkozni Vio polgármesternek, de a történetek után kijelentette Dardi főtanácsosnak, hogy nem teszi meg a tervbe vett látogatást. Maylaender azután lakásán Wickenburg István gróf kormányzó-helyettes várta és üdvözölte. A városházán óriási volt a tumultus; több letartóztatás is történt.

Amikor a teremből kivonultak a polgárok, a kormánypárti Kóporossy Tivadar törvényszéki bíró, az abezugoló autonómistáknak odakiáltotta:

— Disznók! Tolvajok!

Erre Baccich Icilió, a második szavazatszedő bizottság elnöke odaszólt:

— Szégyelje magát, hogy bíró léteire így viselkedik.

Kóporossy visszazólt, szóváltás keletkezett, amelynek hevében Baccich Kóporossy torkonragadta és többször arculütötte. A városban óriási az izgatottság és a felháborodás.

Elterjedt hírek szerint Vio Ferenc podeszta elhatározta, hogy polgármesteri állásáról lemond. Lemondása a tegnapi képviselőválasztás eredményének kihirdetésénél Corossac választási elnök beszéde és Baccich és Kóporossy járásbíró közti kinos incidens miatt történik. Vio podeszta végleges elhatározását a városi bizottsági tagok pénteki bizalmas konferenciáján fogja bejelenteni.

A nemzetiségiek akeziója.

Hodsa Milán volt tót nemzetiségi képviselő lapja, a „Slovesszki Tyzdenik” hoknap megjelenő számában rendkívül heves támadást intéz a kormány ellen a választási erőszakosság miatt, amelylyel megakadályozta a kormány, hogy a nemzetiségi választók jelöltjeiket beküldhessék a parlamentbe. A lap egyúttal kifejezi háláját az ausztriai szlovákoknak és a szociáldemokrata képviselőknek, kik az osztrák parlamentben szót emeltek a magyarországi nemzetiségek érdekében. Jelzi a lap, hogy a nemzetiségi párt gondoskodott arról, hogy ugy az osztrák parlamenti képviselők, mint az osztrák sajtó, nemkülönben a legtekintélyesebb angol lapok: a „Times”, a „Morningpost”, „Standard” és „Spektor” a legkimerítőbb információkat kapják a lefolyt választásokról. Felemlíti a lap, hogy Scotus Viator, aki szemtanúja volt a szakolczi választásnak, ott szerzett tapasztalatai és más információk alapján terjedelmes könyvet fog írni a mostani választásokról. Ez a könyv nyolcz nyelven fog megjelenni. A lap hangsúlyozza, hogy a kormány tehát egyenesen öngyilkos politikát folytat akkor, mikor a nemzetiségeket kirekeszti a parlamentből. Hiszen ez által arra kényszerítette a tótokat, románokat és mind a többi nemzetiségeket, hogy Prágában, Bécsben s Angolországban kéressenek a közvélemény előtt segítségét a kormány megsemmisítő politikája ellen.

A román nemzetiségi párt vezető férfai a legközelebb Budapestre jönnek, hol tanácskozásokat fognak folytatni a jövőben követendő magatartás felett. Ezzel egyidejűleg a román vezérő bizottság hivatalos lapja: a „Lupta” felhívást intéz a választásokon elbukott valamennyi képviselőjelölthöz és általán a román intelligenciához, hogy gyűjtsék össze a hivatalos közegeknek a választásokon tapasztalt erőszakosságairól és a visszaélésekről szóló adatokat, lehetőleg autentikus okmányok alapján s azokat hozzák a vezérő bizottság tudomására, amely meg fogja indíttatni az eljárást a törvénybe ütköző cselekedetek elkövetői ellen.

A mai választások.

Szarvas. A munkapárt minden erejét megfeszítve igyekezett elhódítani a kerületet. Hetek óta folyt az etetés-ítás, nyíltan vesztegettek s szemérmetlen korteszszközők közé nem átalótták fölvenni a pánszlávizmus élesztését sem. Azzal igyekeztek eltántorítani a függetlenségi Haviár Dániel, volt képviselő választóit, hogy ő volt az, aki a templomokban bevezette a magyarnyelvű váltakozó istentiszteletet. Ugy látszik, hogy a munkapárti jelöltnék, Zsilinszky Mihálynak neve alkalmas czégér e hazafiatlan bujtoztatásra. Volt ezenkívül egy harmadik jelölt, egy kiscgazda.

A szavazás ma reggel 8 órakor rendben megkezdődött. A szavazatok aránya délután fél négy órakor ez volt:

Haviár Dániel	443
Zsilinszky Mihály	473
Medvegy György kiscgazda	163

Hat órakor fejeződött be a választás. Zsilinszky munkapárti 621, Haviár Justh-párti 544, Medvegy 188 szavazatot kapott. Így pótválasztás lesz Haviár és Zsilinszky között.

Ujvidékről jelentik: Gróf Teleki Arvéd Justh-párti és dr. Slezák Lajos munkapárti jelöltek álltak egymással szemben. A hetek óta tartó izgalom ma a választás napján tetőfokra hűgött. A munkapárti terrorizmus hallatlan méreteket öltött.

A rendőrség délelőtt egyízben belelovagolt a függetlenségi polgárok közé, mert egy lovasrendőrt le akartak huzni a lováról és a sapkáját leverték. A rendőr karddal védte magát s Pekó Béla és Gábris Antal törvényhatósági bizottsági tagokat megsebesítette. Az izgatottság leirhatatlan. A választást fél 3 órakor felfüggesztették. Balla Aladár választási elnök konstatálta, hogy a rendőrtisztségek nem állanak rendelkezésére, ezért egy század katonaságot rendelt ki, amelyet reggel a főispán ellenére visszaküldött a kaszárnnyába.

A szavazási aktus másfél óráig szünetelt. Köz-

— De higgye el, itt minden a maga érdekében, a maga nagyon is megérdemelt nyugalma érdekében történik. Ismerem magam. Az élet mielőtt átadja nekem áldozatát, elmesél mindent a születés percétől kezdve. Tudom, mennyit türt, mennyit szenvedett, s hogy a maga élete egy áldozás volt és az asszony az oltár. És maga folyton szenvedett a nagy Bizonytalanságban. Ez tette kétkedővé a szerelemben, a hűségben, az őszinteségben. S ezenközben megkopott a szíve, dobbanása mind halkabb lett... Jöjjön, nyujtsa karját, térjen meg.

Simog összeszorította fogait. Utolsó energiáját akarta harcba vinni. Ököibe szorította kezeit.

— Nem, nem megyek.

Az idegen sajnálkozó mozdulatot tett.

— Nem vágyok az erőszak barátja és nem fogom önt elhűrezolni. Azt akarom, hogy magától fonja karját az enyémben s kérjen engem, hogy vezessem el. Meg akarom önt győzni. Bántja önt az átélte nagy Bizonytalanság, nem tud átlátni annak kódén. Ám legyen, megvan rá a hatalmam. Egy piczike részen nézzen bele a multba és vessen pillantást a jövőbe. Aztán mondja meg, követ-e? Érdemes-e maradnia? Nézzen át a fellegeken...

Simonnal mintha forgott volna a világ. Villámgyors kaleidoszkopképek váltották fel egymást. Előtte állott az élete szédületesen változó mozgóképek alakjában. Meg kellett erőltetnie szemét és agyát, hogy követni

tudja a forgó, kábítóan gyors eseményeket.

Látta születését, megkeresztelését. Otthon dédelgetik, iskolába jár. Fiatalkori csínytevései után a fővárosba kerül s ezzel végleg elszakad otthonról. Iskolákat végez, jól-rosszul, ahogyan jön. Szerelmes lesz, kiábrándul; aztán katoná s újból asszonyi epizódok, tartalmasabbak s kevéssé érdekesek. Pályát választ, nem azt, amit az apja jelölt ki neki. Ellenkezésbe jön szüleiével. Nem támogatják többet s megkezdődnek szenvedései. Nélkülöz, szenved. Nyomorévek után rásüt a mindent felforgató szerelem napja. Megismerkedik egy leányval, Rabja lesz, szolgálja. Elhagyja érte szüleit. Feleségül veszi. Dolgozik, vergődik... és most látja a multból, amit eddig nem tudott. És mialatt éjet nappalá téve dolgozik, az asszony kaczag, mulat, szórakozik.

Az erek kidagadtak viaszszárga bőrű homlokán, halkan zokogott magában és szíve az a szerencsétlen szív, nem szünt meg nyilalni. Megelégette a visszapillantást a nemismertek felé. De mindent akart tudni, s míg a Halál agyának fátyolfüggönyére vetítette a multak képeit, mohón leselkedett rájuk tovább.

Az asszony, kaczag, mulat. A képmutató. Este van. Simon íróasztalára görnyedten dolgozik. Kint valahol messze, holdvilágos este. Egy asszony megy egy ifjuval. Befordulnak egy utcába, megállanak egy ház előtt. Buszkozodnak és ajkuk egybeforr, hosszú áruló csókba. Az asszony: az ő felesége.

És szaggatottan hangzik fel Simon repeső kebléből a veszendő férfilelek siránya. Elfordította a fejét. Elég volt a multból. Nem akart látni, érezni, tudni semmit sem. Valami borzadályos undor fogta el s valahányszor tragikumának egy-egy fejezete játszódott le előtte, sirva suttozta a refrént: ezért élttem, ezért szenvedtem.

Szólni akart az idegennek, hogy hagyja abba a kápráztatást. De az intett a kezével. Nem, csak tovább a kegyetlen játékot. Simon redőbe vonta a szemöldökét, erőszakkal lehunyta a szemét, nem volt kíváncsi semmire sem. Egyszerre lírtelen amikor a jövő mozgó képei forogtak le előtte, be kellett somfordálnia pillantásával a rejtelmek függönye mögé. S látta magát holtan, kiterítve. Az asszony ráborul, sir. Aztán eltemetik, koszorukat vetnek a sírjára. Lent mélységes sötétség. Kint hullámszik az élet s napsugár, derű között nászdanát fuvolázik az orgona és az asszony, az ő özvegye belefönődik egy férfibe. Erős, csinos ember...

Simon felhőrgött, a torkához kapott. Kezeit bizonytalanul kimeresztve nyult az idegen felé. Elesüklő hangon, sirva ismételtette:

— Megtértem. Vezessen. El, el innen.

Az idegen gyengéden karonfogta Simont és elvezette...

A kis Lotti fájdalmas vonítással nyaldosta gazdájának élettelenül lelőgő kezét.

ben Balla elnök jegyzőkönyvileg kihallgatta Pekó és Gabris könnyen sérültek és sok tanut, akiknek vallomása szerint a rendőrök alaptalanul bántalmazták őket. A rend ezután helyreállt és 4 órákor folytatták a szavazást. Ezalatt félszázad katonaság érkezett ide. Az első küldöttség 4 órákor ez volt az arány:

Slezák 544
Teleki 177

A második küldöttségél is Slezák vezetett.

A zárórát esti fél tízre tűzték ki. A szavazatok összeszámlálása után háromnegyed tíz órákor hirdette ki Balla választási elnök az eredményt, amely szerint dr. Slezák Lajos munkapárti jelöltet 640 szótöbbséggel Ujvidék országgyűlési képviselőjévé választották Telekivel szemben.

Peticziók és visszaélések.

Szentendre kerületben a kisebbségben maradt gróf Szápary Pál pártja falragaszokon hirdeti, hogy Almássy László munkapárti mandátumát petícióval fogja megtámadni és bizik a legfelsőbb bíróság igazságos ítéletében.

Miskolc. Az északi kerületben Bizony Ákos Kossuth-pártival szemben megválasztott Lipcsey Ádám mandátumát a függetlenségi párt petícióval támadja meg.

Kunszentmárton. Kiss Ernő mandátumát Bozoky Árpád függetlenségi hívei petícióval támadják meg; 69 szóval győzött Kiss Ernő és 822 szavazatot kapott, ebből 700-ra be lehet bizonyítani, hogy presszió, lélekviszárs, etetés-ítatás folytán érvénytelen.

Máramarosziget. Talán sehol olyan sokba nem került a „tisztá” választás, mint Máramarosban. A máramarosi választási hadjárat valóságilag tobzódott a törvénytelenésekben. A máramaroszigeti választás izgalmi — mint tudjuk — Mikszáth Kálmán életét kívánták áldozatul. Perényi főispán úgy tudta rávenni Mikszáthot a máramaroszigeti jelöltség elfogadására, hogy azazal biztatta, ellenjelöltje nem lesz, kortesutra nem kell indulni. Mire azonban Mikszáth lejött, a polgárság egyhangulag a függetlenségi és 48-as Kossuth Akost léptette föl jelöltnek s Perényi és klikkje — minden szabadkozása dacára — kocsi-rajd automobillal rakták Mikszáthot és végig korteskedtek vele a kerületet. Csak mikor beteg lett, ültették vasútra és elküldték haza, Budapestre. — A másik helottja, erkölcsi halottja a máramarosi választásoknak Brózik Engelbert, huszti tb. szolgabíró. Ez addig terrorizált, míg végül is öt leplezték le, hogy bár a második alapvizsgáló és államtudományi vizsgáló adós maradt, az operatív jogakadémia pecsétjével ellátott bizonyítványa mégis van. Brózik azóta eltűnt, futni hagyta. De a függetlenségi dr. Gál Jenő elbukott, mert a főispántól elkezdve, mindenki a munkapárti Nyegre László mellett korteskedett, a Gál korteskeit pedig a választás előtti napon a csendőrség letartóztatta. Dr. Benesik János, máramaroszigeti vizsgálóbíró ugyan szabadon eresztette őket de már késő volt. Időközben lezajlott a választás. — A Pekár Gyula técsői mandátuma Novák Dániel függetlenségi és 48-as pártival szemben, bevallás szerint kétszázhuszezer koronába került. Az egész közigazgatás rajta feküdt a kerületen. Perényi főispán és Mihályi Gábor főszolgabíró voltak a főkortések, akiket személyes boszu is vezetett Novák Dániel függetlenségi jelölt ellen. De erősen korteskedett Hatfaludy Sándor, taracsvizi főszolgabíró. Szaploneczay János szolgabíró is. No meg az erdészetű és hegyvidéki kirendeltség. Megrémitették a ruthén szavazókat, hogy elvonják a havasi legelőt, ha a függetlenségi jelöltre mernek szavazni. Galád kortések pedig rumot kevertek a hetek óta itatott nép söré közé és így elbódítva rakták székre és vitték be őket Técsőre szavazni. A községekbe dragonyosokat, huszárokat küldték, azzal rémitve a népet, hogy hetekig a nyakukon hagyják, ha nem szavaznak a munkapárti jelöltre. Valósággal megmetélyezte a hivatalos hatalom ezt a becsületlen felvidéki népet. Egyes erdészetű közegek annyira mentek a korlátolt nép rémitésében, hogy kijelentették, ha a függetlenségi jelöltre szavaznak, állami munkába többet nem veszik fel őket dolgozni. De vezettek a vakmerő visszaélésekben egyes lepénzelt vagy megfenyegetett jegyzők is. Ugy a técsői, mint a huszti választást magpetícionálják.

Nagynyed. A választókerületben Lukács László pénzügyminisztert a legnagyobb erőszak és vesztegetés árán választották meg dr. Asztalos Kálmán függetlenségi és 48-as jelölttel szemben. A vasúti tisztviselőket határtalan mértékben fenyegették, egymásután áthelyezték és a választás napján a függetlenségi érzelmeiket kirendelték a vonalra szolgálattételre. A pénzügyigazgatóság több Asztalos-párti italmérotól az engedélyt elvonta. A 48-as párt elnöksége sürgönyileg több ízben pa-

naszt tett úgy Lukács, mint Hieronymi minisztereknél, de nem sok eredménnyel. Az oláh választókat és Kisiparosokat 50—100 koronával fizették meg és katonasággal és csendőrséggel szállították Nagyenyedre. Az Asztalos-párti választók üldözése azonban még a választás után sem szűnt meg. Egy éljenért vagy abezugért kihágási eljárást tettek folyamatba s drákói szigorral büntetik, akit csak előképnak. A rettenetes erőszak miatt a felháborodás a kerületben igen nagy még most is. Naponta lelkes tüntetések folynak Asztalos Kálmán, a kisebbségben maradt függetlenségi és 48-as jelölt mellett.

Peér. A régi bukott Tisza-rendszer minden képzelhető fegyverrel előszedték és használták is a kerületben. A legkisebb jegyzői irnoktól a főispánig az egész megye korteskedett. Basáskodás, vesztegetés, itatás napirenden voltak. Németh Károly munkapárti, saját bevallása szerint 180.000 koronát költött el. A vesztegetési ranglétra 20 koronától ezer koronáig emelkedett. Markos Gyula, függetlenségi jelölt vezéremberének 5—5 ezer forintot ígérték, hogy ne agítaljanak. A husz koronán kívül 4—5 kiló nyers húst, egész sonkát hordott szét a községek asszonyainak, hogy süssenek, főzzenek. Heteken át csapon álló hordókból folyt a bor és sör. Néhány községben Markos leveleit, lapjait és utalványait az utolsó napon adták ki. A választás színhelyén természetesen a Markos-párt kapta a legrosszabb helyet és míg a Németh-pártiak korlátlanul mozoghattak Markos táborán át, addig a Markos-pártot csak 6 karszalagos ember vihette az urnához a Németh-párt 50 karszalagos emberével szemben. Több község jegyzője és bíróját nyílt utézan szemérmetlenül korteskedett, egyik-másik házált, fenyegetett, vesztegetett. Csak így érhetett el Németh 3—400 emberével 801-re menő szavazatot, míg Markos tábor a hatalmi tulkapások folytán 900-ról 539-re olvadt le. Ha a néppárt 470 embere ki nem tart estig, Németh Károly kérészkolta volna a papirtöbbséget. A küszöbön levő pótválasztások Markosnak nagy többsége lesz.

Körmend. A választás után a „Pol. Hir.” köznyomat alapján azt közöltük, hogy amikor Örségben a kormánypart pénze elfogyott, éjnek idején a senyeházi takarékpénztárt felnyitatták s onnan a főispáni jótállására 40.000 koronát vettek ki. Erre vonatkozóan ma az illető bank könyvelőjéről levelet kaptunk — amelyben kijelenti — noha nem volt kormánypart szavazó — hogy ez az állítás nem felel meg a valóságnak.

Választási naptár.

Június 10.

Városok: Kézdivásárhely, Szentés.

Június 15.

Ujvárad.

Június 16.

Mohács, Kisjenő, Székelyhid, Peér, Halas.

Június 17.

Sárkeresztur, Zenta.

Június 18.

Somogysszill, Hódmezővásárhely.

Június 20.

Gyoma, Versecz, Békéscsaba.

Június 21.

Oroszáza, Gyoma.

Június 22.

Nagyigmánd, Apatin.

A pártok számaránya.

A 411 kerületben lefolyt választások eredménye a pártok szerint így oszlik meg:

Kossuth-párt	52
Justh-párt	33
Pártonkivüli 48-as	12
48-as kizsazda	3
Munkapárt	247
Pártonkivüli 67-es	19
Néppárt	13
Keresztényszocialista	1
Demokrata	2
Nemzetiség	8
Összesen	390

A munkapártnak tíz kettős mandátuma van, így tehát 237 a tényleges képviselőinek száma. Pótválasztás lesz huszonegy helyen.

Képviselőknél korú, magyar diszruhát, elegáns kivitelben, olcsón készítenek Tiller Mór és Társa, udvari szállítók, Budapest, Váci-utca 35. szám alatt.

A Reichsrath a Khuen-választásokról.

— Kiknek köszönhető a 67 feltámadása? —

Budapest, június 9.

Komikusabb dolgot el sem lehet képzelni, mint azt, hogy éppen az osztrák képviselőházban háborodnak föl afölött, hogy a Khuen-kormány közös hadsereghez tartozó csapatokat alkalmazott a választásokon. Komikus a dolog azért, mert hisz Khuen éppen az osztrákok érdekében vette igénybe a katonaság segítségét, s a katonaságot, biz' isten, nem azért rendelték ki a magyar választókerületekbe, hogy az ellenzéki képviselők megválasztását mozdítsák elő. Az osztrák képviselők is nem azért háborodtak föl, mintha a magyar alkotmány lábba taposását fájlalnának, vagy attól félnének, mintha az fájna nekik, hogy az a jogos ellenszenv, mely a hadsereg iránt Magyarországon kétségtelenül fennáll, a hadseregnek a választásokba való beavatkozása folytán még növekednék. Hisz az osztrákok ujongva tapsoltak, mikor a magyar parlamentet 1905-ben katonasággal verték szét, s a magyar nemzet rokonszenve vagy ellenszenvé sem számít előttük, tudván azt, hogy az a parlamenti többség, amelynek a katonaság a mostani választásokon olyan nagyszerű szolgálatot tett, a felemelt katonai költségeket teli torokkal fogja megszavazni.

Hogy most mégis tárgyalják az osztrák birodalmi gyűlésben a katonaság szerepét, az tisztán egy akezió, amely egyenesen Bienert miniszterelnök ellen irányul. A tegnapi napon, mikor Bienert választott arra az interpellációra, melyet a katonaságnak a magyar választásokon való felhasználása miatt hozzá intéztek, a kormánypart annyira biztosan érezte magát, hogy sokan kimentek a teremből, az ellenzék azonban benn maradt, s így 99 szóval 89 kormánypart szavazat ellenében a ház kimondta, hogy a miniszter választás napirendre tüzi, s azt tárgyalni akarja. Hogy ez egyenesen Bienert ellen irányul s csak ürügy a magyar választás egy Bienert-ellenes akezióra, ez kitűnik a „N. Fr. Pr.” mai cikkéből is. Azt mondja ugyanis az említett újság, hogy a tegnapi szavazásnak semmi politikai jelentősége nincs, „mert ha politikai céljai volnának, akkor joggal lehetne kérdezni azoktól az uraktól, hogy tulajdonképpen mit is akarnak.” És ezután a következő beismerést teszi: „A magyar választások egy hatvanhetes többséget eredményeztek, s a magyar politikában ismét a régi Deák-féle tradíciókat juttatták diadalra. Talán kedvesebb nekik, ha Magyarországot ismét egy Kossuth vagy Justh által vezetett többség kormányozza? Egy beszámítható osztrák politikus ilyent nem akarhat.”

Ez tiszta és világos beszéd. S bizonynyal nem is lehet Krokocsetet és társait azzal vádolni, hogy ezt akarnak. Ők csak Bienertnek akarnak kellemetlenséget okozni.

De még nagyobb kellemetlenséget okoztak a királynak és Khuen-Hédervárnak. Mert Khuen-Hédervár azt szeretné a világgal és a királlyal elhitetni, hogy ez a mostani választás igazán példászerien folyt le, s mint Khuen mondta: „a nép rendületlenül kitartott igazai mellett.” A király füleinek ez nagyon kedves, mert ha ez igaz volna, akkor maga a magyar nép igazolta volna Európá előtt a királynak nagy-osztrák, centralisztikus politikáját és a magyar nemzetet oly színben tüntetné fel, hogy ez önként hagyta eszében azokat, akik a nemzeti követeléseket tüzték zászlójukra. És most éppen az osztrák képviselőházban csapnak nagy zajt azzal, hogy ez az egész munkapárti többség nem tiszta választás eredménye, hanem katonai presszióval jött létre. Még pedig egyenesen osztrák csapatok pressziója folytán. Ha ez az osztrák képviselőházi vita Európában közismert lesz, akkor alaposan megtépdésik Khuen babérait, mert akkor egész Európa látni fogja, amit idehaza már mindenki tud, hogy

Magyaországban a 67-es politika csak választási korrupcióval és katonai presszióval tartható fenn.

Ez pedig nem válik dicsőségére, sem a királynak, sem Khuen-Hédervárnak, és a 67-es alapot sem fogja igazolni Európa szemében.

A Reichsrath mai ülésén a tegnapi határozatnak megfelelően megnyitják a vitát a miniszterelnöknek több hozzá intézett interpellációra adott válasza dolgában, amely interpellációk közös hadseregbeli csapatoknak a magyar országgyűlési választásokon történt igénybevételére vonatkoznak.

Pattai elnök, mielőtt az első szónoknak átadja a szót, a hához a következő szavakat intézi: Helyén lesz, ha az urakat felszólítom, hogy a vitában ne avatkozzanak a magyar korona országainak belső ügyeibe. Az interpelláció által vita tárgyává tett kérdés lényege az, amennyiben jogos, hogy a közös hadsereg csapatai magyarországi biztonsági szolgálatra igénybevéessenek és ez az igénybevétel mennyiben szolgált tényleg a biztonsági szolgálat céljainak. Az olyan fejtegetéseket, hogy a kir. magyar hatóságok az ottani választási ügyekben minő magatartást tanúsítottak, különösen pedig támadásokat a hatóságok ellen kérem mellőzni. Ehhez épp oly kevés jogunk van, amint hogy mi sem hagyjuk, ha az itteni választásokat hasonló módon a magyar parlamentben vita tárgyává tennék.

Korose szerint nem igaz, hogy a csapatokat a magyarországi választásoknál a rend és biztonság fenntartására használták fel. Ellenkezőleg, a választások egyenes befolyásolására, a most uralkodó magyar klikk javára elkövetett visszaélésekre használták őket. (Helyeslés a délszlávoknál.) A választási agitációval összefüggésben katonákat arra használtak, hogy az ellenjelölt gyűléseit zavarják. Huszárokat küldtek a gyűlésbe, akik a résztvevőket szétűzték és sok embert megsebesítettek. Szeniczbán, ahol Hodza Milán, a tótok egyik vezetője volt a jelölt, a tót választók legnagyobb részének nem adtak választási igazolványokat. Az egész helységet katonaság és csendőrség kordonnal vette körül. Hodza választóinak lehetetlenné tették, hogy az urnához jussanak. Skaliczban rendkívül terrorizálták a tótokat. Itt mintegy 4000 ember volt a tótok táborában, köztük több mint ezer választó. A választási idő vége felé a 4000 ember a város kapui előtt volt, de még mindig nem engedték be őket. A tömeg mindig izgatottabb lett, vérfürdő elkerülhetetlennek látszott. Csak a Brünnből odavezényelt, kordont képező 8. gyalogezred tisztjeinek igen tapintatos eljárása vette elejét a katasztrófának. A választás helyéi katonaság és csendőrség kettős kordonja övezte körül, hogy a választókat távol tartsa. Legtöbbet kellett szenvedniök a nemzetiségieknek. Csak így volt lehetséges, hogy a nemzetiségiek közül, dacára a nagy önfeláldozásnak, amelyet minden választásnál tanúsítottak, csak nyolcz jelölt győzött, míg 15 mandátum a kormány pressziója következtében elveszett. Hogy a nemzetiségek leküzdésére a közös hadsereg csapatait használták, ez az, ami minket Ausztriában a legjobban felháborít és ami ellen az osztrák parlament összes pártjai a legélesebben kell, hogy tiltakozzanak. (Helyeslés.) Az egyetlen támasz a magyar szovinizmus ellen való küzdelemben a nemzetiségek. A közös csapatoknak a választásoknál való felhasználása ellen még azért is tiltakozni kell, mert a választások által általános, egyenlő és titkos választás legnagyobb ellenségei kerültek hatalomra. A szlávok a csapatok felhasználása ellen a leghatározottabb tiltakozást kell, hogy bejelentsek.

Schramek cseh nyelven kezdi beszédét. Német nyelven folytatva, kijelenti, hogy szent keresztényi kötelessége a magyarországi összes elnyomott nemzetiségek ügyét megvédeni és erőlesen tiltakozni ama barbarizmus, erőszakosságok és végzettség ellen, amelyeket választások idején mindenkor elkövetnek magyarországi faj- és vérrokonaink ellen. A miniszterelnökkel polemizálva, szóló megállapítja, hogy pártja ragaszkodik a közös hadsereghez és Nagyausztria létesítésére törekszik, amely federaliztikus alapon szervezve, a cseh nép kívánásait teljesítendő. A magyarországi szerencsétlen elnyomott nemzetiségeknek nem marad más hátra, mint hogy az összmunka és egész Európa közvéleményéhez forduljanak és őket a magyarországi tényleges állapotokról felvilágosítsák. Hangsúlyozza, hogy támadásai nem irányulnak a magyar nép ellen, amely ezekben az állapotokban nem bűnös, hanem az uralkodó klikk ellen. A leghatározottabban tiltakoznunk kell az ellen is, hogy éppen népünk fiait használták fel ezen erőszakosságok elkövetésére. E tekintetben nem idegen ügyről van szó, hanem saját hadi ügyünkről. A miniszterelnök válasza ezért nem elégíthet ki és orvoslást kell követelnünk a jövőre nézve.

Renner kijelenti, hogy pártja fentartotta magának, hogy az ügyet a delegációban behatóan tárgyalatja, ahol a magyar kormánytöbbségnek is

alkalma lesz válaszolni. A magyar választásokról szólva, kijelenti, hogy Khuen választási győzelme a brutalitás sikere. A magyar választások nem vértelenül folytak le, mint gróf Khuen el akarja hitetni, mert tiz halottja volt a választási hadjáratnak.

Az elnök Renner képviselőt, aki Khuen miniszterelnököt Horvátország fajtogatójának nevezte és gyilkosának vádolta, rendreutasítja.

Dasinszky emlékeztet arra, hogy a korona a koalíciós kormány által ünnepélyesen megígért általános választói jogot nem valószínűsítették meg. A választásokra fordított milliók és szuronyok nem feledtethetik el, hogy a magyar feudalizmus összeomlik. Magyarországon feltartóztatatlanul fejlődik a proceszus, amelyben a korona — igaz, hogy a telhetetlen militarizmus érdekében — az államnak a választójog által való modernizálását követeli. A magyar munkásosztály mellett vagyunk és a magyar nemzetiségek jogát pártfogoljuk, mindenekelőtt pedig az elárult választói reformot. Tisza újbóli szereplése jogossá teszi azt az aggodalmat, hogy az udvar részéről lemondás történt a választójog dolgában. Magyarországon félnek az általános választójog következményeitől. Végül kijelenti, hogy dacára az ausztriai és magyarországi reakció szövetségének, remélni lehet, hogy a választói reform Magyarországon bizonyosan haladni fog.

Az elnök rendreutasítja Dasinszkyt, mert a koronát ismételtelen belevonta a vitába.

Haerdtl belügyminiszter: A jogi álláspontot, amelyet a kormány ebben a kérdésben elfoglalt, a miniszterelnök ur már tegnap körvonalozta és ahhoz nincs hozzáadni való. A kormány nevében azonban kétszónok kritikáját, amely a korona ellen irányult, a leghatározottabban vissza kell utasítani. (Helyeslés.) Amennyiben a vita folyamán a legutóbbi magyarországi országgyűlési választásokon történtekről magukról, valamint a magyarországi általános politikai viszonyokról volt szó, az illető urakat ezen a területen nem követhet. (Közbeszólások.) Mert itt tisztán a monarchia másik államának belső ügyéről van szó, amelyre nézve ragszkodni kell a parlamentek által kölcsönösen szem előtt tartott azon alapelvhez, amely nem engedi meg a másik állam saját ügyébe való beavatkozást. Ezért nem bocsátkozom a magyar kormány ellen ezzel összefüggően emelt egyes szemrehányások fejtegetésébe és csak általában fejezhetem ki sajnálatomat arról, hogy a magyar kormány ebben a Lázban támadásoknak volt kitéve.

Tresic horvátul megkezdett beszédét németül folytatva, tiltakozik a hadsereggel Magyarországon üzött visszaélések ellen. A nemzetiségek, sőt a magyarok elnyomása csak forradalmat idézhet elő. Hogy helyreálljon a nyugalom, Magyarországon be kell hozni az általános egyenlő választójogot és akkor a nemzetiségek oly számbeli erővel vonulnak be majd a parlamentbe, hogy megtörik a magyar imperialisták hatalmát. Az általános választójog mellett szükséges a trializmus megteremtése is, amely az első lépés lesz a federalizmus felé.

Schleicher, a magyarországi németek sanyargatását panasolja és kijelenti, hogy szerencsétlenség, hogy Ausztriában a nem beleszólás álláspontjára helyezkednek. A trializmusban nem hisz, de reméli, hogy az életképtelen Ausztria-Magyarország helyébe az Egyesült Keleti Államok fognak lépni, amelyek talán majd tudnak férti egymással. (Élénk tetszés.)

Choc cseh nyelven kijelenti, hogy a katonaságot Magyarországon a nem magyar nemzetiségek jogainak elnyomására és politikai zsarnokság gyakorlására használták. Tiltakozik az ellen, hogy az osztrák kormány ez ügyben a magyar kormányt támogassa. Németül folytatva tiltakozik az elnök intése ellen, valamint a belügyminiszter fejtegetései ellen. Magyarországon nem félnek egyáltalán beavatkozni a mi belügyeinkbe. Gróf Khuen csak folytatja horvátországi kormányrendszerét Magyarországon. A csehek épp úgy, mint annak idején a horvátoknak, most a gróf Khuen által a választásoknál elnyomott nemzetiségeknek fejezik ki rokonszenvüket. (Tetszés a cseh radikálisok padjain.) Még Justhtal is szimpatizál, mert az általános választójog mellett foglal állást. Gróf Khuen meg lehet elégedve Bienert miniszterelnök válaszával, de szóló nem veszi és nem is veheti azt tudomásul. (Tetszés a cseh radikálisoknál.)

Burs cseh nyelven mondott beszédének végén csatlakozik a magyar választásoknál előfordult visszaélések elleni tiltakozásokhoz és kijelenti, hogy a cseh agrárpárt nem veszi tudomásul a miniszterelnök választást.

Baczynski rámutat arra, hogy a magyarországi választások évek óta korrumpáltak és a voksvásárlásokkal erőszakot követnek el. Felolvas ezután több részletes hírt, melyek a magyarországi választásokra vonatkoznak.

A ház ezután elfogadja a vita bezárására vonatkozó indítványt és miután még Habermann élt zárszóval, elintéztnek tekinti az ügyet és napirendre tér felette.

KÜLFÖLD.

Aehrenthal és San Giuliano. A „Magdeburger Zeitung“ értesülése szerint San Giuliano márkli julius közepén találkozni fog Aehrenthal gróffal. Határozott megállapodás még nem történt és az sem bizonyos még, vajjon a találkozás valamelyik csehországi furdőhelyen vagy Aehrenthal gróf birtokán fog-e megtörténni.

Manuel király lemond(?) Egy madridi távirat szerint Manuel király, az ország rossz pénzügyi helyzete és a folytonos zavarok miatt arra határozta el magát, hogy nagybátyja, braganzai Alfonso herceg javára lemond a trónról. Portugáliában különben is forradalmi a hangulat. Almeidaóban forradalmi összeesküvést fedeztek fel, amelynek anyag végzetes következményei lehettek volna. Az összeesküvők ügynökei az egyes helyőrségek tisztjeit és katonáit arra akarták csábítani, hogy a király és a kormány ellen föllázadjanak. Az összeesküvés intézője Cordela ismert republikánus volt, akit letartóztattak és aki már meg is vallott mindent. Számos forradalmi ügynököt tetten értek és a Szent György-várba zártak.

A török trónörökös Belgrádban. A török trónörökös ma délelőtt 10 órakor Belgrádba érkezett. Amidőn a különvonat a Száva hídjához ért, a varról 21 üdvölvés dördült el. A különvonat érkezésekor a katonai zenekar a török himnuszt játszotta. A fogadtatás a pályaudvaron programmszerűen folyt le. A király és a trónörökös kölcsönös üdvözlése igen szívélyes volt. A török trónörökös a tábornoki díszegyenruhát és a Karagyorgye-rend nagykordonját viselte. A trónörökös és a király rövid ideig beszélgettek, azután a török trónörökös Sándor szerb trónörökösöt üdvözölte, mire következett a kíséretük kölcsönös bemutatása. A polgármester a magas vendégeket a polgárság nevében rövid beszéddel üdvözölte és kenyeret és söt nyújtott át. Sok ezer főnyi néptömeg hosszantartó, lelkes zsvíkiáltásokkal üdvözölte a pályaudvar előtt a magas vendéget, aki lelkes ovációk tárgya volt a Krsmanovics palotáig vezető egész uton. A trónörökösnél, aki ebben a palotában lakik, a szerb király és a trónörökös egy negyed óráig maradtak és azután visszatértek a konakba.

E hírekre vonatkozólag Párisból még a következőket jelentik: Azok a hírek, hogy Lissabonban nagy fölfordulás készül, forradalmi körökből erednek. A király fel akarja osztatni a parlamentet s nagybátyjának, Alfonz braganzai hercegnek tanácsára diktaturát fog elrendelni. Más verzió szerint a király el van tökélve, hogy lemond a trónról nagybátyja javára. Nemcsak a lissaboni, de a vidéki helyőrségek kaszárnyáiban is veszedelmes forradalmi bujtogatás kapott lábra. A képviselőházban ma ismét viharos jelenetek voltak a Predial-kölcsön miatt és az elleuzék kíméletlenül támadta a kormányt. Olyan nagy volt a fölfordulás, hogy az elnök berekesztette az ülést. A parlamenti helyzet aggasztó.

A szerb és a montenegrói udvar. Egy cettinjei távirat alapján jelentik, hogy mindinkább feltűnővé válik az elhidegülés a montenegrói és a szerb udvar között. Az udvariassági érintkezés is mindinkább megfogyatkozik a két udvar között és a feszült viszony kifejezésekképpen a cettinjei szerb követ, ki ez idő szerint Belgrádban tartózkodik, nem is tér vissza állomáshelyére.

A krétai kérdés. György görög király ma este utazik Rómából Athénbe. Londoni, párisi és római tárgyalásaival nagyon meg van elégedve, mert azt a meggyőződést szerezte, hogy a védőhatalmak nem kívánnak többé Krétának autonómiát és széleskörű alkotmányt biztosítani, hanem változatlanul akarják fentartani a statusquot Krétán, ami a jelenlegi viszonyok között Krétára és Görögországra nézve egyaránt a legkedvezőbb megoldás volna. Annak a hírek kapcsán, hogy Ausztria-Magyarország Németországgal együtt csatlakozni fog a krétai védőhatalmak konzertjéhez, bécsi illetékes helyen kijelentik, hogy erről szó sem lehet. Semmi hajlandóság sincsen az arra illetékes

tényezők részéről, hogy beavatkozzanak a krétai kérdésbe és Bécsben jól tudják, hogy Berlinben ugyancsak az intenciók érvényesülnek.

Az új német gyarmatügyi államtitkár. A Reichsanzeiger jelentése szerint a császár elfogadta Dernburg gyarmatügyi államtitkárnak lemondását, egyidejűleg pedig a I. oszt. vörös-sas-rend gyémánt-jaival tüntette ki. Utódjává *Lindequist* gyarmatügyi hivatali államtitkár-helyettest neveztek ki.

A császár Dernburghoz, a gyarmatügyi államtitkárságtól való megváltása alkalmából kéziratot intézett, melyben elismeréssel adózott azokért a kiváló érdemeiért, amelyeket négy éven át a német gyarmati területek fejlesztése körül szerzett. A Nordd. Allg. Ztg. cikkében megjegyzi, hogy a császár elismerő szavai mindenütt helyeslésre találtnak. Dernburg kiváló munkásságában a birodalmi kancellár teljes bizalmának ötvendett és egy esetben sem mutatkozott tárgybéli avagy személyes nézeteltérés. A lap végül konstatálja, hogy Dernburg lemondási szándéka nem újabb keletű. Az államtitkár ezen szándékát már egy év előtt kifejezésre juttatta az akkori birodalmi kancellár előtt és ezt a szándékát megismételte akkor, amidőn a mostani kancellár hivatalba lépett.

A sértő encyclika. A porosz képviselőház mai ülésén tárgyalták a *Borromeus-encyclika* ügyében beadott három interpellációt, melyeket *Pappenheim* (konzervatív), *Hackenbergh* (nemzeti liberális) és *Moltke* gróf (szabadkonzervatív) indokolták.

Pappenheim (konzervatív) kifejti, hogy a pápai encyclika nagy izgalomba ejtette az evangélista érzelmeket. Reméljük, hogy a kormány tudatában van felelősségének és mindent meg fog tenni, hogy a belső béke nagy veszélyeztetésének eloját vegye.

Hackenbergh (nemzeti liberális) kijelenti, hogy a mostani encyclika tulmely a pápa összes eddigi manifestációin. A támadás a reformáció ellen, a reformátorok, a fejedelmek és népek ellen nagy megütközést és felháborodást keltett. Interpellációinkkal nem akarunk új elkeseredést előidézni. Beesületesen akarunk dolgozni közös erővel a haza javán. Nem tarthatunk fenn kérvényt oly szuverénról, aki honfitársaink legnagyobb részének szidalmazását elidegeníthetetlen szokásjognak tekint. Ezért kérdezzük, mily intézkedéseket akar a kormány tenni a veszélyeztetett felekezeti béke biztosítására. (Helyeslés.)

Bethmann-Hollweg miniszterelnök a következő választ adta: Az encyclika a reformátorokról, a reformációról és az ezek iránt hajlandósággal viseltetett fejedelmekről és népekről oly ítéleteket tartalmaz, amelyek evangélikus lakosságunkat valóságos állami és erkölcsi érületében mélyen sértik. Ezek a formájukban is sértő ítéletek megmagyarázzák népünk széles köreinek mélyreható izalmát és hatásukban a felekezeti béke komoly veszélyeztetését foglalják magukban. Ezért közvetlenül a latin szöveg vétele után vatikáni követünket megkértem, hogy a kuriánál hivatalosan óvást emeljen és azt a várakozását fejezi ki, hogy a kuria utakat és módokat fog találni, hogy az encyclikából származó károkat megszüntesse. (Élénk helyeslés.) Ez a várakozás annál igazságosabb, mert a kuria az Osservatore Romano közlése szerint a legtávolabbi sem szándékozott Németország nem katolikus lakóit, valamint a német fejedelmeket megbántani. (Derültség balról.) A követ megbízomást tegnap teljesítette. Végleges feleletet az idő rövidségére való tekintettel nem is lehetett várni. Az ügy ilyen stádiumában ma további nyilatkozatokat tenni nincs módomban.

A birodalmi kancellár beszéde után *Herold* (centrumpárti) kijelenti, hogy a kath. egyház fejének tényéről nem mond kritikát.

Jazdzewski (lengyel) csatlakozik az előtte szóló kijelentéséhez.

Gysling (szabadelví) azt a reményét fejezi ki, hogy a kormány elég erős lesz, hogy egy keresztény egyház elleni támadásokért megtorlást követeljen.

Erre a vitát bezárták.

A francia kormány külügyi programja. Párisból jelentik, hogy a kormány programnyilatkozata hangoztatni fogja a kormány külügyi politikájának lojalitását, valamint azt az óhaját a kormánynak, hogy a béke fentartásához hozzájáruljon, de azt a szándékát is, hogy az egész ország katonai hatalmát kiépítse abból a célból, hogy az ország jogainak tiszteletben tartását biztosítsa és szövetségeseivel szemben való kötelességeit teljesítse.

Az ifjútörökök Anglia ellen. Az ifjútörök-bizottság tegnap este titkos ülésben a külpolitikával foglalkozott és arra a következtetésre jutott, hogy Törökország barátsága Angliával ma az egymást keresztező érdekek miatt alig lehetséges, ellenben *kívánatos Törökországnak az egyetértés Németországgal*, amelynek Törökországban csak gazdasági érdekei vannak.

Az ifjútörök bizottság még elhatározta a részleges miniszterváltást, amelynek a közoktatási, a közmunkaügyi és a vasutminiszterek fognak áldozatul esni, talán a sejk-ül-izlam is. Ma 1900 főnyi katonaságot küldtek a második hadtest területéről Jemenbe, ahol most kezdődik a rendszeres hadjárat 36 zászlóaljjal, amelyeknek mindegyike 600 emberből áll. Gilauban a hadi törvényszék 20 lázadó albánt 5-5 évi várfogságra ítélte.

A sikkasztó dán miniszterek. A Christensen és Sigurdberg volt miniszterek ellen indított perben ma befejezték a bizonyítási eljárást. Ezután a közvádló kifejtette, hogy a vádlottak cselekvései szándékosak voltak és az volt a céljuk, hogy saját pártjukat kártól és veszteségtől megóvják. Christensen kötelessége lett volna Alberti hivatalos működését ellenőrizni. Azonnal el kellett volna őt távolítani a miniszteri helyről, ha bizonyítékok vagy alapos gyanu arra engedtek volna következtetni, hogy hivatalával visszaél. Ezt a kötelességét Christensen elhanyagolta és még ha nem is szándékosan cselekedett, büntetést érdemel. — A közvádló elismeri, hogy nem jogosult az a fellevés, amely szerint vádlottak személyes előnyökre törekedtek. A felelősség főleg Christensen terhel. Albertinek a kormányba való felvétele dolgában tisztán áll, hogy Christensen politikai terveit egy Albertivel kötendő szövetségen alapultak. E szövetség éra Christensennek a kormányba való belépése volt. Ezt az árat megfizették. Amidőn Alberti 1901-ben miniszter lett, már rossz híre volt. Különösen annak kellett volna gyanút keltenie Christensenben, hogy Alberti fentartotta magának azt a jogot, hogy összes üzleteit tovább vezesse. Amidőn kint, hogy Alberti minisztersége maradándó, fel kellett volna szólítani, hogy vonuljon vissza üzleteitől. Christensen idején Alberti ügylátszik nem volt ily merész. Valószínűleg tudta, hogy Christensen oly hü párthívővé vált, hogy a pártra való tekintettel menteni fogja. A vádlott beismerte, hogy Christensen nem tudhatta, hogy ő (Alberti) künös. De azért még nem szabad azt mondani, hogy Christensen jóhiszeműen járt el. A közvádló hnap folytatja beszédét.

Az egyiptomi forrongás. A London melletti Aldershat táborból jelentik: Egy lovasezred és több zászlóalj gyalogság parancsot kapott, hogy tartsák magukat készen az Egyiptomba való elutazásra. A *khedive*, több magasállású hivatalnok és a miniszterek állítólag le akarnak mondani és ez a szándékuk alkalmas arra, hogy a nemzeti mozgalomnak, mely már különben is nagyon népszerű, veszedelmes fordulatot adjon.

Ujságíróból miniszter. Madridból jelentik: A király *Burelli* Jules ujságíróat nevezte ki közoktatásiügyi miniszterré. *Romanones* gróf, a lemondott közoktatásiügyi miniszter valószínűleg a kamara elnöke lesz.

A párisi nők új bálványai.

— Levél a divatról. —

Páris, június 8.

Fipsz. a néhai híres női szabó, a színpadon lett világhírűvé. Arról hallgat a krónika, hogy a divatot irányította volna annak idején. Huszadik századbeli kollégái Paquin, Worth, Redfern, Drecol és a többi sohse vágyott más színpadi sikerre azonkívül, hogy „alkotásaikat“ a primadonnák lanszírozzák a rivalda világitásában.

Ezekhez a divatkirályokhoz egy új szabógenie sorakozik. Szinte észrevétlenül foglalja el trónját a párisi Avenue des Champs Elysées társaságában s máris annyi a hódoló alattvalója, hogy hosszu és dicsőséges uralkodásra van kilátása.

A palotaszzerű ház kert közepén áll. A magas, szárnyas ajtóknak ki vannak tárva. A gyepszőnyeg virágágyaiban tulipánok pirosnak, rózsák árasztanak bódító illatot. Az épülettel balra való szőlővel befuttatott lugas húzódik. Názdsőlyékben elegáns hölgyek és urak — leginkább urak —

ülnek. Szemlét tartanak a ház urának legújabb divatkreációi fölött, melyek „próbakísasszonyok“ szoborszerű testét borítva, vonulnak el előttük.

Az új divatkirály is a *directoire* és *empire* izlésnek látszik hódolni. Ugyanazok a mell alatti övezett könnyű leplek, melyeknek az a törcavész, hogy a test rajzát el ne rejtsek, el ne törüljék: a ruha szükségtelen „alsók“ nélkül érje a testet és a nyakat, karokat, mellet hagyja szabadon. Andalgó lépésekkel közeledik egy Salome-alak: csipőmozgása hastáncszerű, feje körül törökös sál van tekerve s hosszu, rojtos végei a füte mellett lelőgnak. Ruhája fekete atlaszból való, mely fölé aransyárga gáztunika borul. (Meg kell jegyeznünk, hogy a tunika, a felső ruha, a „chemise russe“, vagy bárhogyan nevezzük, mindig fátyolszerű szövetből készül.) A mellen és háton antik brokát sáv fut végig, elől bogozva, s hosszan lelógatva. Az természetes, hogy ez is rojtban végződik, mert az új divatkirály nagyon szereti a rojtokat.

Mellette halad egy szilfides Recamier-alak, husszinű fátyolokban, s haját kék selyem kendőbe rejtve. Egy másik aranybarna selyemtűll fődí korallveres atlasz fölött, melyet hatásos török himzés borít.

Kis vártatva, méltóságos léptekkel, arannyal átszőtt biborpalást következik. Minden szem e csodás köpeny felé fordul. Belső oldala türkizkék és türkizkék a nyak és ujjak hajtókái is. Egy másik köpeny pompás antik utánzatu brokátból készült és prömmel szegélyezett. Van egy harmadik palást is: fehér alapon rózsaszínnel battikozott szövetből s óriási fehér róka gallérral.

A *Fortuny-fátyolok* bájos hatása is érvényesül az izléses alkalmazásban és művészi drapírozásban. Éppen ez az alkalmazás az új szabógenia nagy ereje! Itt például egy sötétkék ruha bluzszerű derekán milyen jól fest elől-hátul az a két sornyi fehér gomb. Ott pedig az annyira kedvelt „robe cachemire“-ek egyikének egyetlen dísz: egy fonott aransyárga pamuttsinór, mely a nyak kivágást szegélyezi s amely — természetesen — nagy rojtban végződik. Emitt olivzöld kreppruhán bosnyák himzés, amott egy köpenyhez varrott csuklya, virágos mintájú liberty-butorszövetből. Mindez majdnem naiv és mégis — vagy éppen ezért — bájosan hat.

De a lombos háttér előtt, a régen elhunyt portréstíták női alakjaihoz hasonlító tünemények után, a legújabb kor legfiatalabb leánya következik. — a „le trotteur“. Magyarul „bokorugró“. — nak mondanánk. Ehez nem illik a kigyószzerű suhanó, himbálózó álmagat járás. Ki a mellett! Be a testet! Térdet feszítve! A trotteur-ruha jelszava.

És a lábnak nagy szerepe van a bokát verő szoknyánál. A divatkirály kegyvesztettnek jelenti ki a hosszu czipőt, mely a szélességében nyomortotta össze a lábat. Most a rövidláb a sikkés. A czipő amerikai alakú, de hegyes mint a török. A sarka egyenes és magas. A színes harisnya párisi sikk. Színes czipő — vidékies. Csak éppen a szürke és a khaki-szinű nyer kegyelmet.

Különösen a khaki-szinű. Mert a rettenetes, csunya khaki-szín most is divatos marad. A kis „próbahölgyek“ még annak bizonyítására is alkalmasak, hogy a khaki — szép.

Amint abban a tündérbertben fölmasíroznak. — Igen, igen! A trotteur-ruhában katonásan, a karjukat legényesen himbálva lépkednek — kibékülünk az ellenszenves khaki-színrel. Szoknyácskájuk elől keresztbe hajtvá, kabátkájuk a mellen egy óriási csokorral és két óriási gombbal van lezárva. A fülére lehuza mintás kattun szegélyezett fekete kalapot viselt. Mert — hogy ki ne felejtsük! — a mintázott kattun, vagy előkelőbb néven: a „toile de Jony“ nagyon elegáns.

Ilyen élet folyik a legújabb divatkirály palotájában. Az élő reklámnak ez az alakja nagyon tetszik a párisi hölgyeknek, akik az előttük elvonuló divatujdonságokat megkritizálják, s talán még jobban a párisi uraknak, akik a divatujdonságok szép bemutatóit guszálhatják kedvükre.

Fekete nap a versenytéren.

— Frey nyakába zuhant a közönségnek. — Hét súlyos sebesült. — Szárnyas gépek harca. —

Budapest, június 9.

Egy váratlan, vérfagyasztó katasztrófa fekete nappá avatta a mai napot a versenytéren: Frey André gépjével együtt a tizkoronás helyen szorongó publikum nyakába zuhant. A hatalmas Sommer-biplán a közönséget a korláthoz szoritotta, hét embert súlyosan, nagyon sokat könnyebben megsebesített. Frey-nak nem történt baja.

„Quo vadis” — ez volt a neve a Frey André gépjének. Hatalmas, kétfedeles gép, melyet a versenyek mindegyik napján látott repülni a publikum. Frey Andrének különösebb produkeziói eddig nem voltak, úgy látszott, hogy az aviatikus mesteremberek közé tartozik, akik bravurokat nem csinálnak, de gépjüket elég biztosan kezelik.

Ma délután — forró napsugaras időben — sokáig erős volt a szél: Wagner — a szorgalmas német kísérletet tett arra, hogy repüljön — de egy fél kör után ő is leszállt s egészen fél hétig üres volt a levegő. Fél hétkor valamivel gyengébb lett a szél: elsőnek megint Wagner startolt, azután egymásután szálltak fel Illner, Kinet, Frey André. Illner magas ságot repült: a gépe egy kicsit nehézkesen, de szépen, biztosan emelkedett négyszáztizenhét méterig. Azután leereszkedett s ötven-hatvan méter magasságban a sebességi díjért indult. Időközben Chavez, a magasrepülés sampionja indult a magassági díjért: hirtelen spirál vonalban emelkedett, a közönség gyönyörködve nézte ezt a bravuros repülést s közben nem törődött sem Illnerrel, sem Frey Andréval. Pedig ezalatt fejlődött ki gyors egymásutánban a katasztrófa. Illner, aki teljes gépsebességgel haladt, a pálya alsó végében, a hatodik pilonnál utolérte Frey André, aki tiz-tizenöt méter magasságban körözött. Frey erre jobbra fordult, a tizkoronás helyek közönsége felé, az Illner monoplánja körül támadt levegőörvénnyel azonban megingatta gépét s lecsapta öt hat méter magasságra. Am úgy látszott, nem lesz különösebb baj, Frey ura maradt gépjének: szép simán szállt el közvetlenül a korlát mellett állók feje fölött s ivben kanyarodott, hogy visszakerüljön a pályára. Ebben a pillanatban azonban, a hirtelen fordulattól eltörött a kormányja. Frey látta, hogy baj van, ritka lélekjelenléttel elállította a motorját s a kezével intett a közönségnek, hogy meneküljön a gép utjából.

— Chasser! Chasser! — kiáltotta. Sokan megértették a helyzetet és szétszaladtak a gép utjából. Voltak azonban, akik a helyükön maradtak s dermedt ijedelemmel bámultak a feljük bukdaesoló légi szörnyetegre. A következő pillanatban megtörtént a katasztrófa: a biplán rázuhant az emberek fejére s neki szoritotta őket a korlátnak. Frey, aki mindvégig megőrizte hidegvérét, három-négy méter magasságból leugrott s baj nélkül jutott a földre. Az emberekben megfagyott a vér, egy pillanatra némaság, azután rettenetes kiabálás és jajveszékélés. A férfiak ordítottak, az asszonyok sirógöresöket kaptak, hirtelen embergömylyag körül. A tér közepéről vágatva jöttek a lovasrendőrök. Egyszerre ott voltak a mentők

is, hozzáláttak az első segélynyújtáshoz. Egy rendőr kardot rántva, hatalmas csapásokkal szétvágta a drótkerítést, mások a korlátot szedték széjjel. Egymás után hét embert vonszoltak elő súlyos sebbel a gép roncsai alól, közülük több asszonyt és katonatisztet.

A katasztrófa színtere körül szorongó embergömylyü a közönség nagyobbik része elől eltakarta ezt a látványosságot. És a közönség, miután az első dermettség után vért és haláljajt, ordítást és kinyúlást várt, megnyugodott abban, hogy nagyobb baj nem történt. Amikor — tiz lépényire a katasztrófától — az értesítések céljaira szolgáló fekete táblára egy alkalmazott föírta, hogy:

„Frey lezuhant”,

már élvezte annak a kómikumát, hogy ezt vele írásban tudatják. Élczek röpködtek a levegőben és senki sem kételkedett abban a kegyes hazugságban, amit szintén föírtak a fekete táblára, hogy:

„egy személy könnyebben megsebesült”.

És már megint mindenki a magasba nézett, ahol Wagner még mindig irta a köréit (ma két óránál hosszabb ideig repült), Chaver pedig újra pompás sikló-eséssel zuhantatta le több száz méter magasból a gépét. Taps riadt föl a Chaver tiszteletére, minden borzalom elfelejtődött és a tömeg a diadalmast éljenezte. Pedig ekkor rakták föl egy társzekerre a „Quo vadis” roncsait.

(Illner nem megy Győrbe.)

Szülessztő forróságban, kellemesen lengedező szellő jelében kezdődik el a repülőversenyek negyedik napja. Már kora délután élénk az élet a hangárok és az igazgatósági iroda tájékán. Onnat két szárnyra a hír, hogy Illner — az ő legnagyobb bosszúságára — ma ismét lemondta az utazási versenyt. A Győr felé vezető utról nagy szelet jelentettek s ezért halasztotta el Illner az utazási versenyt. Pedig a gép már a kora délutáni órákban utra készen állott.

Negyedhárom órakor Presztovszki vezető sportbiztos felkereste Illner Károlyt és közölte vele, hogy az igazgatóság határozata szerint mindennap startolhatnak a versenyzők az utazási versenyben és így, amennyiben ma utra szándékozik indulni, félháromtól kezdve starthoz állhat, mert már minden előkészület megtörtént az utazási versenyhez. Két órakor egy hatalmas, száz lóerős automobil indult utnak Győr felé. Szeretiványi József, ifj. Röck István sportbiztosok és Benárd Ágoston sebesült ültek rajta, hogy előre Győrbe menjenek és ott várhassák a versenyzők megérkezését. Az előnkség már jó előre intézkedett mindenfelé az utvonalon, hogy lessék a repülőgép megérkezését és azonnal telefonos és távirda útján értesítsék arról a versenybizottságot. Illner Presztovszki sportbiztosnak kijelentette, hogy ő hajlandó ma is startolni, csak meg kell várnia, míg a gép feltalálójá, Etrich aviatikus megérkezik, mert ő tőle teszi függővé, hogy indul-e vagy sem. Csakhamar megérkezett Etrich, aki, mikor közölték vele, hogy Illner indulhat az utazási versenyben, kijelentette, hogy amennyiben a motoron semmi hiba nincs és a szél kedvező lesz, úgy el is indíthatja gépét.

Illner hangárjából hangos kelepelés zaja hallatszott. Ezután közölte a verseny vezetőjével, hogy ma nem indulhat utra, mert a motorja 170 helyett csak 140-et húz. A piros zászló erre csak-

hamar lekerült a jelző árbóczról és helyébe felhúzták a fehérét. A starthelyen kitett nagy táblákon tudatták a közönséggel, hogy Illner győri utazása ma kedvezőtlen és tulerős szél miatt elmaradt.

Tudósítónk ezután fölkereste Illner Károlyt, aki a következőket mondotta:

— Nagyon szivesen elmentem volna Győrbe a géppel, de nem tehettem. Először a motorom nem működik úgy, ahogy kellene. Az olajfogyasztás is nagyobb, mint amennyi jó volna, de ami a legfőbb baj, a szél nem kedvez, nagyon is erős és úgy tudom, hogy a visszautazásom óriási nehézségekbe ütköznék éppen a pilisi hegyek fölött. Ilyen körülmények között tisztára öngyilkosság volna, ha ma utra kelnék, pedig nem is olyan sürgős, mert konkurrens úgy sincs. Engelhardt szintén pályázik a díjért, de ma az sem megy. Elég idő, ha holnap megyek. Addig teljesen rendbehozom a motoromat és a közönségnek is több látnivalója lesz, mert pompásan működő motorral indulhatok utra és eredményt is érhetek el. Nekem feleségem és gyermekeim vannak: nem követelheti senki sem, hogy életemet kockáztassam. Öt óráig mindenesetre rendbehozom a gépemet és akkor a magassági díjért felrepülök. Holnap azonban, akármilyen lesz is az idő, remélem, hogy gépem annyira rendben lesz, hogy okvetlenül megkezdhetem a versenyt.

(Hatvanezren a nézőtérén.)

Igy elmaradt a kilátásba helyezett utazási verseny, de a szél miatt elmaradt a terhelési verseny is. Pedig az igazgatósági irodába megérkezett a mérőszók. Hozzá tartozik a terhelési versenyhez, amikor az utasokkal felszálló aviatikust lemérik, hogy a különböző repülőgépek egyenlő súly terheléssel induljanak. Ott jár Kinet s a többi aviatikus. Kiegyenlítésül ólomdarabokat kapnak, azokat is magukkal kell vinniük a pilótáknak.

Negyednégykor érkezik Latham vörös automobilján, maga vezet. Benne ülnek De La Roche báróné s aviatikus társai. Szétoszlának a hangárokból, mert az ágyu éppen most jelzi nagy dördüléssel a 3 órát.

A közönség napról-napra sebb számban keresi fel a versenyteret s az elegáns fedett tribün árnyékában hűsölve várja be a versenyek kezdetét. Pedig javában lebeg a verseny bizonytalanságát jelző, fehér zászló. Négy óra körül azonban már a vörös zászló leng az árboczon. Ekkorára már hatalmas tömegű publikum gyűlt össze a versenytéren. Ilyen nagy számú és szép közönséget még nem láttunk egybegyűlve Budaposten. Harmincz-negyvenes sorokban állodáltak a korlátok mögött s a merre csak a táveső ellátott, feketéltettek az állóhelyek és a tribünök az embereztől, csillogtak a szép női toalettektől.

(József főherczeg a hangárokból.)

Három óra után felhangzik a Gotterhalte. Megérkezik a repülő miting legszorgalmasabb lelkes látogatója, József főherczeg. Sztáray Sándor, Széchenyi László grófok és Tolnay Lajos igazgató fogadják. A főherczeg kíséretével Engelhardt kapitány hangárját keresi fel, elmagyaráztatja magának a Wright-gép szerkezetét. Majd Paulhannál időzik s végül Etrichnél tesz látogatást.

Borzalmas katasztrófa.

A versenyek hat óráig jóformán teljesen szüneteltek. A szél csak jóval öt óra után engedett sebességéből és hat óra körül járt az idő, amikor a hatalmas tömegű publikum kíváncsisága az egyes aviatikusok produkezióiban kielégülést nyerhetett. Persze senki sem sejtette, hogy ötven-hatvan perc múlva maga, a nézők egy része válik emlékezetesen tragikus borzalmak színhelyévé.

Hogy a dolgok kezdetén kezdjük valóban: utalnunk kell eddigi versenytudósításaink azon emlékezetes passzusaira, amelyekben a közönséget a német-francia versenygőstüneteire figyelmeztettük. A francziák ugyanis már a versenyek kezdetétől fogva irigy szemmel nézték Illner és Pischof sikereit. A publikum elragadtatása bosszantotta a francziákat és ők csak azért is meg akarták mutatni a

nyüket a német pilóták felett. Így történt aztán, ugyszólván naponta és számos esetben, hogy a francziák rossz motorral indultak utnak. Csupán azért, hogy a németek mögött ne maradjanak. Isten csodája, hogy eddig komolyabb baj nem történt, ma azonban többszörözött következményekkel csapott le a katasztrófa.

Az erőszakolt versengésen kívül a mai katasztrófának másik oka abban rejlik, hogy újabban a pilóták mindig a közönség feje felett végzik keringésüket. Pedig a versenyszabályok az ilyen produkeziót végző aviatikusokra határozott büntetést rónak. Illner ma meg is büntették érte.

Amde Frey, francia aviatikus, nem akarván társai mögött maradni, hat óra hat perczkor felszállt „*Quo vadis?*” nevű gépén. Egy darabig igen szépen lebegett biplánján és szorgalmasan rózta a köröket hét óráig.

Hét óra tájban a magasból alászálló Illner aki ma folyton a közönség feje fölött vagy a korlátok táján berregtette „*Taube*”-ját, a tizenöt méter magasságban lebegő Frey felé került. A hajszá izgalmasnak ígérkezett. Illner mind közelebb jutott a „*Quo vadis*”-hoz.

(Frey menekül Illner elől.)

Illner gépének szelét mindközelebb érezte magához. Választania kellett aközött, hogy vagy földre vágja Illner gépe, vagy pedig egy ügyes fordulattal elkerül mellőle a közönség feje felett. Frey ezt a módot választotta s nem egészen rajta mult, hogy a menekülés sikertelensége katasztrófát idézett elő, hanem gépe mulandóságán.

Ugyanis Frey mintegy nyolcz méternyi magasságban nagy erővel bekanyarodott a tizkoronás tribün felé és erősen kormányzott balra. A tulzott balrahajlásban eltört a kormány.

Frey nem vezette el lélekjelenlétét. Nyomban megállította a motort és intett a közönségnek, hogy menjen félre az utból.

— Casserle gouvernoire! (Eltört a kormány!) kiáltotta s intett kezével. Sokan megértették az intést, de hét-nyolcz néző nem. Hanem alatta maradtak, s nézték a közvetlenül fejük felett lecsapó, fékevesztett gép alá. Egyszerre borzalmas ordítások hallatszóttak. Belovegyült a kinos morajba vésznek reccsége, vitorlarudak ropogása, benzín puffogása — és a gép a közönségre zuhant.

A „*Quo Vadis*” éppen a korlátot át akarván siklani, de beleakadt a drótkerítésbe és a hatalmas sulyu repülőgép elütötte az alatta állókat. Irtóztató pánik tört ki. Mentőköcsik, orvosok robotgattak elő. Automobilokon versenybiztosok száguldottak a katasztrófa színhelyére. A közönség ijedten szaladt össze. A sajtó tudósítók maguk is krétafehér arccal futottak a szerencsétlenség helyéhez, ahol a „*Quo Vadis*” roncsai meredtek az égnék.

(Életveszélyes sebesültek.)

A közönség és az összes jelenlévők ajkairól egy félelmes kiáltás hallatszott:

— Van-e sebesült? Ki sebesült meg? Egysékes hozzátartozókat keresték. Mások, nyádtan menekültek. Asszonyok szivgöreséket kaptak, elájultak. Azokkal hamarosan elbántak. Mentők s orvosok a repülőgép roncsai alatt keresték.

Boda Dezső rendőrfőkapitány és Lickl rendőrfőparancsnok azonnal intézkedett, hogy a mentőköcsikát lovasrendőrök vegyék körül, ezáltal szabad teret biztosítván a sebesülteknek. Ezeket azután nyomban elszedték a romok alól és bevitték a műtőszobába. Ez alatt időközben a gép elől sértetlenül kiugrott Frey halálsápadtan, lehorgasztott fővel ballagott a gyepen az igazgatósági iroda felé.

A mentők a sebesültekkel a műtőszobába mentek. Tragikus látvány tárult a néző elé. Egy fiatal házaspárt elütött Frey gépe.

Horváth Jenő Vas-utca 7. szám alatt lakó festéknagykereskedő ott állott fiatal szép, széke feleségével, amikor a repülőgép lezuhant.

Horváthnak leszakadt a füle, és a homlokán szenvedett sulyos sérülést. A fület azonnal felvarrták, sebeit bekötötték és a lakására szállították. Azonban szép hitvese rettentő sérüléseket szenvedett, amelyek igen sulyosak.

Horváthnak eltört a gerince. Balkeze rögton megbénult, ami lehet azonban a gerinceoszlop sulyos sérülésének a jele. Mialatt betették a mentőköcsiba, fájdalmasan, önkivületi állapotban forgatta a fejét. Ugy látszik, a szerencsétlen, szép asszony még eszméletlen állapotban is a férjét látszott keresni. Egy mentőorvos felvette a földről napernyőjét, szürke kalapját s melléje tette a mentőköcsiba, mely rogovva száguldott a sajnálatraméltó áldozattal a lakásukra.

Igen sulyos sérüléseket szenvedett Smidt Jenő vadászfőhadnagy felesége. A mentők jobb borda-, alszár- és két kartörést konstatáltak a fiatal urinónél. Azonkívül agyrázkódást szenvedett erős vérzéssel. Miután bekötötték, elszállították a Dollinger-klinikára.

A negyedik sebesült dr. Rásó Lajos ügyvéd volt, aki a Kigyó-utca 2. szám alatt lakik. Dr. Rásó balkezesont-törést szenvedett. Sérülése tiz napon belül gyógyul. A mentők bekötötték. Gróf Andrássy Géza előzőkenyen felajánlotta automobilját és az ügyvéd felesége és sógornője kíséretében lakására ment.

Az ötödik sebesült Baumfeld Ármin malomtisztviselő, aki egyenesen a romániai Galatzból jött Budapestre a repülőversenyre. Bal lábán zuzott sebet kapott, rövid időn belül felgyógyul.

A hatodik sebesült Kneffel Ede honvéd-főhadnagy, aki a Lajos-utca 52. számú házában lakik. A gép zuhanás közben leszakította a főhadnagy kardját. Az letépedt a tartószíjról és teljesen elgörbült. Jobb lábán zuzott sebet kapott.

A hetedik sebesült Kneffel főhadnagy felesége, kinek arcát a vitorlarudak megsebesítették. A házaspárt lakásukra kísérték.

(A főhercegnő és a mentők.)

A mentőket mai dérek munkájuk után a legőszintébb elismerés és köszönet illeti meg. Feladatuk magaslatán állottak. A sebesülteket Dollinger tanár, dr. Fiala, dr. Erdős, dr. Borcs Hugó, dr. Sebők s a többi önfeláldozó orvosok látták el segítséggel. De kivette a mentésből részét Augusztá főhercegnő is.

József főherceggel együtt azonnal a helyszínére sietett. Mig fenséges férje a műtőszoba ajtajánál kérdezősködik a sebesültek állapotáról, az alatt a főhercegnő részt vesz a kötések munkálataiban, ami a közönségnek igazán jól esett.

József főherceg és neje élénken tudakozódnak a könnyebb sebesültek iránt s részvéteket kifejezve, megígérik, hogy érdeklődni fognak továbbra is hogylétiük iránt.

A katasztrófa — bár ezalatt a többi pilóta tovább száguldott a levegőben — lehangolta a közönséget, s nagyrésztük ott maradt nyolcz óráig, amikor is ágyulövés jelezte a verseny befejeztét.

(Aviatikusok a szerencsétlenségről.)

Adré Frey, a mai katasztrófa okozója, ott álldogált a versenyigazgatósági iroda előtt. Sajnálkozva, fájdalommal nézegetett a bal eszt színhelye felé, ahol Farman-rendszéri biplánja töröten meredezett az égnék, mig a roncsokat társzekéren behúzták a hangárba. Alkalmunk volt

beszélgetni Frey-jal.

— Kimondhatatlanul fájlalom az esetet uram mondja a zöld lodendresszes francia pilóta. Igazán nem sejtettem, hogy budapesti szereplésem ilyen balvégzetű lesz. A katasztrófa ugy történt, hogy Illner nem volt reám tekintettel és felém csapongva ivelt. Be kellett vágnom a 10 koronás helyre, a közönség felé. Amikor kormányom eltört, intettem, kiabáltam. Sajnálom, hogy nem értett meg mindenki és — amint legőszintébb szomrousságomra hallom — sulyos sebeket okozott lezuhant gépem. Juttassák el uraim — szólott báratos hangon az újságírókhoz fordulva Frey — a sérültekhez legnagyobb részvéteimet és sajnálkozásomat. Hogy megbüntetnek-e, vagy lesz-e velem szemben eljárás — nem tudom. De tanuim vannak rá, hogy én a lezuhanás pillanatában megtartva hidegvéremet intettem a közönségnek. Gépem sulyos sérüléseket ka-

pott, de hihetőleg — ha semmi sem jön közbe — négy napon belül repülni fogok.

A szerencsétlenség után összeverődtek az aviatikusok. Ott voltak egy csoportban Latham, Jullerot, de Laroche bárónó s a többiek. A bárónó, aki nagyon babonás, előhuzott gépét visszatolta a hangárba. Elment a kedve a felszállástól.

Latham elmondja:

— Kár, hogy a meetinget megzavarta az eset. De ilyesmi majdnem minden nagy versenyenél előfordul. Hiszen Nizzában lestem én is, Efimoff, Christensen és mások. Ez együtt jár a pilótasággal.

És Latham — érdekes, hogy eddig még nem ismerte honfitársát — megismerkedik Frey-jel és barátságos kézszorítás alakjában fejezi ki részvétét. Szintugy De Laroche bárónó, aki a magasan szálló Illnerre mutatva mondja:

— Ez az alacsony repülésnek a következménye.

(Versenyrendezés — rendőség.)

A rendőség több ízben felhívta már a repülőversenyek intézőségét: figyelmeztesse az aviatikusokat, hogy ne szálljanak a közönség feje fölé, amint az nap-nap mellett megtörténik.

Az aviatikai verseny rendező-bizottsága már a versenyek megkezdése előtt közölte az azon résztvevő aviatikusokkal a verseny szabályzatait, amelyeknek egyik pontja megtiltja, hogy repülőgépeikkel a közönség részére fentartott helyek felett repüljenek el. A ma délután történt balesetre való tekintettel a rendező-bizottság újból felhívta a versenyen résztvevők figyelmét erre a tilalomra, melynek megszegése esetén megvonja tőlük a további versenyeken való részvétel jogát. A közönség tehát teljes biztonságban foglalhatja el helyeit, ahol a megtett szigorú óvintézkedések után semmi veszély nem fenyegeti. A mai sajnálatos baleset áldozatai a verseny intézőségéről megfelelő anyagi kártalanításban fognak részesülni.

Ezzel azonban a rendőség nem elégszik meg. S még ma este a helyszínen intézkedett Boda Dezső főkapitány, hogy dr. Nagy Károly kapitány hallgassa ki Freyt. A peches aviatikus ugyanazokat mondta el, mint amit fentebb megírtunk s hivatkozott a kényszerre, melynek következtében gépével be kellett fordulnia. Kihallgatják Illner is, aki ellen különben berepülése folytán eljárás indítottak.

Másrésről gróf Károlyi Imre közölte a főkapitánysággal, hogy a versenyintézőség is megindítja a vizsgálatot.

(A versenyzők.)

A legelső természetesen ismét Kinet. A barátságos Farman-gép készen áll a repülésre, de várja a szél lecsendesesülését. Ot óra negyvennyolcz perczkor felrepül. Hat órakor leszállt s háromnegyed órai pihenés után újra felmegy s csak a szürkületben tér nyugovóra.

Wagner (4 ó. 15 p.) próbálkozott hadakozni a széllel. Egy fél kör után azonban felszállási helyére térti kényszerül, 5 óra 50 perczkor újra felszáll és este 8 óráig repül. Egyenletes, kitaró munkája arra enged következtetni, hogy Wagnerből kiváló kitaró távversenyző lesz, aki utazási versenyekben is nevet fog magának szerezni.

Rougier hét óra előtt megy a légbé és csinos háromnegyedórás repülést mutatott be minden különösebb rendkívüliség nélkül.

Paul 21. számú biplánja sehogy sem akar felszállni. Háromnegyed hét előtt 5 perczcel újra megkísérli és rövid ideig tartó keringést végez.

Chavez a tegnapi nap hőse hat óra három perczkor megy a magasba 12. számú biplánján, de negyedhétkor leszáll. Egy félóra mulva újra felmegy és gyönyörű magassági repülést produkál, igyekszik eljutni abba a magasságba, amit Illner elért. Vakmerő önmegtágadással mesésen uszik a légben, mig a beköszöntött este leszállásra készíti.

Paulhan negyedhétkor röppen a magasba s egy kör után leszáll. A francziáknak Pesten nincs szerencséjük. Ujabb kísérlete sem tart 30 percznél tovább.

Jullerot negyednyolczkor emelkedik a levegőbe és ismét elismerésre méltó gyorsaságot fejt

ki és a gyorsasági versenyben harmadik helyre került.

József főherceg tiszteletére Wright-gépére száll Engelhardt kapitány, egy körnél nem vitte tovább, de este szép repülést produkált. Csodálatos, hogy a svájci versenyek győztese eddig nem tudott figyelemreméltó módon kiemelkedni.

(A nap hőse: Illner.)

Ez a rőt körszakálu, a naivsáig szegénykező és szerény lakatos nap-nap mellett tulszárnyalja a francziákat. Háromnegyed hatkor lecsendesül kissé a szél és elővezetik Erich „Taube“-ját. Illner beleül és a töle megszokott lágy emelkedés-szal felrepül. Gyönyörű köröket írva le, a közönség feje felett száll el. Megtapsolják érte. Gépével mind magasabba száll, már túl van a 150 méteren. Lassan eléri a 200-at, feltűnően gyors tempóban kering s a közönség elragadtatását érdemli ki. Kis köröket ír le s úgy igyekszik alacsonyabbra. Pont fél nyolckor szállott le a közönség lelkes ovációja közepette.

Nem jól esik neki, amikor közlik vele, hogy berepülésével sérti a szabályokat. Illner azt mondja, hogy nem szokott lefelé nézni, pláne száz méteren felüli magasságban, de ezentul óvatosabb lesz és vigyázni fog. Nem tud róla, hogy része lenne Frey balesetében.

(Latham lezuhant.)

Nap-nap mellett látjuk, hogy a francziák rossz motorokkal nem tudnak semmire se menni. Különösen áll ez Lathamra, aki dacára briliáns képességeinek, nem tudja bemutatni a francia s angol repülőversenyek hőseit, az igazi Lathamot. A francia pilóta öt óra ötvenegy perczkor Antoinettején emelkedik a levegőbe. Utól akarja érni Illnert. Öt percz múlva megint földre jön. A motor sehogy sem akar funkcionálni. Hat huszok ujra felemelkedik és siet a magasba. De több kör után hirtelen le kell szállania, mert a villamos gyújtás nem jó, a kábelje elégett. Mintegy harmincz méter magasságról gépestől lezuhant. A közönség megijedt, de sajnámar kiderült, hogy a szimpatikus francia aviatikusnak baja nem történt. Ellenben gépe balszárnya összetört s napokig eltart a javítása. Holnap másik gépén fog fel szállani.

Latham szerencsére nem vesztette el lélekjelétét, hanem a zuhanás perczében ügyesen kormányzott. Így aztán csak a gépnek heves összeütözése a földdel okozott bajt. Latham kissé fájjalja a bal-karját, de baja nincsen.

(Pánik a koronás helyen.)

A két és egykoronás helynek a start helytől való nagy távolsága miatt fogalma sem volt az Andre Frey okozta katasztrófáról. Azért mégis kijutott nekik a pánikból és Freyből is. Nem a francia, hanem a német Frey, az Alfréd okozta az ijedelmet. Félnyolckor szállt a magasba s eddig még nem tapasztalt repülést mutat. Egynegyed óra múltán azonban rossz motor és kormánya arra kényszeríti, hogy hirtelen fordulattal elvágjon a kétkoronás nézők feje felett. Hanyathomlok rohan-tak az emberek. De baj nem történt. Alfréd Frey begurult a mezőny közepére és elvitte a gépét.

(Észreveszik a magyarokat.)

Estenden a gépre kerül Horváth, utána Adorján és szépen futkároznak a mezőn. Néha sikerül félméternyire emelkedve ugraniok. A közönség jó akarattal lesi munkájukat, de igazában csak ma vették őket először észre. Ugyanis a francziák óvást emeltek a versenyintézőségről az iránt, hogy a magyarok mindig a tér közepén startolnak. Ezáltal akadályozza a leszállókat lerepülésben.

A versenyintézőség méltányolta az óvást s felkérte a magyarokat, hogy ezentul jobbra vagy balra startoljanak, de ne a közepén.

(Bielovucie leesett.)

A hatos számú biplánt, a Bielovuciet úgy hívja kint a közönség: skatulyamasina. Mert úgy néz ki, mint hat összeragasztott kalapdoboz. Ez a gép arról nevezetes, hogy ominózus kabalából folyton belemészlik a krumplicsőbe. Bielovucie ma is próbálkozott, de az ötös pilonnál lezuhant. Neki

nem történt baja, de a gépe teljesen összetört. Bielovucie balesete közvetlen Frey katasztrófája után történt s csak fokozta az ijedelmet. Mikor azonban csillapító hírek érkeztek, a közönség megnyugodott. Bielovucie aligha vehet részt a további versenyeken.

(Efimoff és Zsélyi.)

Efimoffnak ma rossz napja volt az István-szanatóriumban. Sokat aludt, keveset evett s láza volt. Emiatt a nap folyamán nem is fogadhatta barátai látogatását. Estére jobban lett, jó étvágyal evett. A fejébe már győgyulófélben van és csak a bal vesén mutatkozó zuzódások okoznak még időnként nagy fájdalmakat Efimoffnak. A megsérült vese tájékára állandóan jeges borogatásokat raknak és az orvosok biztosan remélik, hogy a vérömleny pár nap alatt felszívódik minden komplikáció nélkül és az orosz aviatikus győgyultan fogja a jövő héten elhagyni a szanatóriumot.

Ebben az esetben újra látni fogja őt a budapesti közönség, mert kijelentette, hogy repülni fog s nem nyugszik addig, amíg légi útjában világhírű rekordokat nem ér el a még hátralevő napok alatt. Különben Efimoff a magassági versenyben is részt vesz.

A szerencsétlen Zsélyi Aladár állapota még mindig változatlanul súlyos. Időközönként elveszti eszméletét és kezelő orvosai most sem tudnak még semmi biztosat mondani a súlyos agyrázkódás lefolyására vonatkozólag.

(A győztesek.)

A sportbizottság a versenyek befejezése után azonnal összeült és kihallgatta az összes sportbiztosokat és az érdekelt feleket. A kihallgatásról felvett jegyzőkönyv alapján azt állapította meg, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség és annak oka valószínűleg Frey gépének valamely defektusában keresendő.

A mai versenynap összeredménye a következő:

Időtartam: I. Wagner 3 óra 2 percz 42 másodpercz. II. Illner 1 óra 46 percz, 40 másodpercz. III. Frey André 43 percz 54 másodpercz.

Távolsági verseny. I. Wagner 137 kilométer 385 méter. II. Illner 63 kilométer 80 méter, azért oly kevés a kilométerek száma, mert sok kört elveszített, miután magasra repülve, nem repült mindig benn a pályán. III. Frey André 40 kilométer 850 méter.

Gyorsasági verseny. I. Illner 8 percz 43.3 másodpercz, ami óránkénti 68.70 kilométernek felel meg. II. Wagner 8 percz 47.8 másodpercz, aki óránkénti 68.21 kilométernek felel meg. III. Jullerot 9 percz 10 másodpercz.

Magassági verseny. I. Illner 417 méter. II. Chavez 311 méter, III. Frey Alfréd 170 méter

(Utazási verseny.)

A repülőversenyek egyik legérdekesebb és úgy aviatikai, mint sportszempontról nagyjelentőségű része az utazási verseny, amelyért összesen 200.000 korona jutalom jár. E versenyt tudvalevőleg eddig csak Pischof igekezett megnyerni, vállalkozása azonban a viharos időjárás miatt nem sikerült. Legközelebb újra elindulnak a pálmáért egyszerre hárman és pedig Paulhan, francia champion, Engelhardt porosz kapitány és Pischof az osztrákok kedvence, aki reméli, hogy a második kísérlete eredménnyel jár. Az utazó aviatikusoknak Győrig csak egyszer szabad leszállaniok, Győrben jelentkezniök kell a sportbiztosnál és az elindulástól számított öt órán belül visszatérve, ismét jelentkezniök kell a repülőversenyterén a sportbizottságnál.

(A magassági verseny.)

A budapesti versenyterén eddig csak a napi magassági versenyek voltak, amelyekben főképpen Illner, Chavez, Frey, Efimoff és Kinet tűntek ki. Egyik-másik szédületes magasságban volt és izgalmas látványt nyújtott, mikor a 4—500 méter magasságból hirtelen mintegy sas lecsapott és a földtől 20 méternyire egy ívet írt le és csak szután szállott a földre. Ezeket a gyönyörű repüléseket legközelebb sokkal szebb és izgalmasabb

verseny követi és előre látható, hogy a versenyzői közül egy-kettő túlhaladja az ezer méter magasságot is. Az abszolút magassági versenyben Pischof, Etrich, Rougier, Paulhan, Latham és Chavez egyszerre fognak indulni. Nem lehetetlen azonban, hogy elragadja mindezeket a pálmát a merészen repülő Kinet vagy a Frey-ok egyike.

(A repülőversenyek, a külföld és a vidék.)

Ugy a külföld, mint a vidék most tömegesebben és meglepően nagy számban jön a fővárosba, hogy gyönyörködjen a páratlanul szép versenyekben. Ennek a nagy látogatottságnak főképen az az oka, hogy a lakás dolgában nem csak hogy nincs hiány, hanem a Vigadó-téri központi irodában éjjel-nappal működő lakáshelyező iroda, amely még a pályaudvarokon is tart készletet, pár percz alatt kényelmes és olcsó lakást bocsát az utas rendelkezésére. De teljesen megnyugtató a helyzet a versenyterre való kimenetelt illetőleg is, amennyiben a Rókus-kórháztól három perczenként indulnak a kettős villamoskocsik, amelyek a forgalmat könnyen, a zsufoltság legesekélyebb veszedelme nélkül lebonyolítják; természetesen ezenkívül egy a közuti, valamint az államvasuti kocsik is rendelkezésére állanak a versenyterre igyekvő közönségnek.

(Az utasverseny.)

Most már megkezdődnek az utasokkal való felszállások is, Pischof, Illner és Etrich már eddig nem kevesebb, mint 18 utassal állapodtak meg az időpontra nézve, akik között elsőnek jelentkeztek gróf Károlyi Imre, gróf Zichy Béla Rezső, herceg Windischgraetz, báró Edelsheim-Gyulay Lipót, báró Orosdy Fülöp és de Laroche báróné, aki különben most már a saját gépén is mindennap felszáll, sőt pályázni fog a magassági és gyorsasági díjért is.

(A vidéki repülési versenyek.)

Azokkal a hírek szemben, mintha a Budapesti szereplő neves aviatikusok a meeting után egyes vidéki városokban vendégszeropelnének, a Magyar Aero Club igazgatósága kijelenti, hogy e hírek már csak azért is teljesen alaptalanok, mert a budapesti versenyek befejezése után ezek az aviatikusok nyomban kötelesek jelentkezni a párisi nagy repülőversenyt rendező igazgatóságnál. De ettől eltekintve is, egyetlen egynek sincs esze ágában sem vidéki kirándulásokat tenni. Még gróf Montigny sem vállalkozhatik többé erre, mert repülőgépe teljesen összetört.

(Egy új biplán.)

Párisból táviratozzák, hogy Marconnet kapitány és Fequaut hadnagy ma saját találmányu módosított repülőgépükön Chalonsból Vincennesig s onnan Párisba röptek. A leszálláskor óriási tömeg lelkesen üdvözölte az aviatikusokat. 170 kilométer utat tettek meg két óra és néhány percz alatt.

TÁVIRATOK.

Alkotmánymódosítás Spanyolországban.

Madrid, június 9. A Fabra-ügynökség jelenti: Hír szerint a hivatalos lap holnap, vagy holnapután fontos királyi dekrétumot fog közölni, amely az alkotmánynak a vallási kérdésekre vonatkozó határozmányait módosítja.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		Jun. 9.	Jun. 8.	Jun. 7.
Buza helyben	juliusra	106½	106½	107½
	szeptemberre	102	101¾	101¼
	decemberre	98	97¾	97¾
Tengeri	juliusra	68¾	68¼	67½
	szeptemberre	68½	68¼	67¾
	decemberre	65½	65½	65

Chicago.

Buza	juliusra	95½	95¼	94½
	szeptemberre	91¾	91¾	91¾

Newyork, július 9. Gyapot Newyorkban, helyben 15.40 (15.20), Gyapot júliusra 15.43 (15.21). Gyapot szeptemberre 13.38 (13.15). Gyapot New-Orleansban helyben 15.— (15.16). Pet-

roleum Stand white Newyorkban 7.75 (7.75). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.75 (7.75). Petroleum Refined in Cases 10.15 (10.15). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.35 (1.35). Zsir Western steam 12.50 (12.70). Zsir Rohe és Brothers 13.15 (13.15).

Chicago, június 9. Zsir júliusra 12.45 (12.37). Zsir szeptemberre 12.38 (12.27). Szalonna short clear 13.76 (13.76). Sertéshus szeptemberre 21.92 (21.70).

Modern pedagógia

vagy

ne fenyegezzük gyermekeinket.

Az apa: Nézd fiauskám, most majd megkezdődnek a vizsgák és te szépen le fogsz vizsgálni.

A gyerek (szaporán pislog).

Az apa: Csak arra kérlek aranyos gyerekem, hogy ne félj. Ne fáradsz agyon magadat és ne bululj, ha egy pár elégséged lesz is.

A gyerek (gyanakodva féloldalt hajlítja a fejét és egy-kettőt szipákol).

Az apa (simogatja): Semmiesetre se gondold, hogy én valami nagyon busulnék, ha meg is bukna. Elvégre egy kis pótvizsga nem a világ, ugy-e drága gyerekek? Én nem vagyok az az apa, aki a fiát veri, vagy lakatosnak adja, amiért egy tantárgyból elbukik. Csak légy jókedvű és vágj neki bátran.

A gyerek (szemtelenül): Te félsz, hogy én agyonlövöm magamat.

Az apa: Mit beszélsz, kölyök?

A gyerek: Ujjé, tudom én, hogy mit beszélek. Hallottam jól, amikor a házi orvos mondta, hogy ijeszítően szaporodnak a gyermekgyilkosságok és a modern nevelésnek arra kellene törekedni, hogy az ostrom vizsgák megszűnjenek.

Az apa: Szóval hallgatóztál.

A gyerek: Na ja. Csakis, hogy hallgatóztam. És hallottam, amikor a mama is mondta, hogy inkább bukjon meg az én fiauskám két tárgyból, mint hogy valami bolondot tegyen a drága.

Az apa (gunyosan): Az a drága te vagy? Ugy-e ez a piszok kis drága te vagy? (Feléje nyúl.) Gyere ide te drága...

A gyerek (huzódik): És te is mondtad, inkább egye meg a fene az összes tanárokat. És most gondoldj egy számot.

Az apa: Megvan.

A gyerek: Szorozd meg hárommal.

Az apa: Megvan.

A gyerek: Most tegyél hozzá kilenczet.

Az apa: Megvan.

A gyerek: Most oszd el hattal.

Az apa (dühösen): Hagyj békén... Mi a csudát akarsz?

A gyerek (flegmatikusan): Oszd el hattal.

Az apa: Megvan. Marad nyolcz.

A gyerek: Látod, éppen ennyi tantárgyból fogok én elbukni és most csönd, egy szót se szólj, mert öngyilkosságot fogok elkövetni és fognak jönni az újságok és ki fogják írni: gyermekgyilkos apa, halálba kergetett tanuló... Tudod.

Az apa: Fogd be a szádat...

A gyerek: Azután.

Az apa (ordítva): Fogd be a szádat.

A gyerek (szelíden): Egyet szabad még mondani, papa?...

Az apa: Fogd be a szádat...

A gyerek: Csak egy szót, apuskám.

Az apa: Na ki vele...

A gyerek (szerényen): És hittanból is meg fogok bukni, az kilencz.

Ray.

Az „EGYETERTES“

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

ÚJDONSÁGOK.

Duba Valika.

* * *

A repülőgépek, a drótnélküli telegráf és rotációsmasinák századában, megrészegedve a realitásoktól, sárba taposta az ember a romantika virágát. S az újult virág, melyből ellop-tuk a hold éltető csókját, koronként kikel a valóság pocsolyájából és új rügyezésre ébredve, végigsimogatja a lelkünket illatával, s a leszakított szirmok, mint az álompillék belerajznak az életünk mindennapiságába. Néha váratlanig lehel egy sóhaj a világon, s egy pillanatra levendula-illata árad el hozzánk, régi, poros szubladák zárja pattan fel és öreg könyvek hullanak elibénk.

Szatomárott az iskolából jött Guba Valérka és azóta sem ért haza. A kis leány hat és fél éves — így írja a nagybácsija — jól fejlett, kővér, barna. Egy kicsit pöszt a beszélésben és a nevét így mondja ki: *Duba Valika*. És Duba Valikát azóta hiába várják haza az árvabázisban, ahol nevelték, a hosszú asztalon mindennap és este üres marad egy hely, s apró terítéka érintetlenül kerül vissza a nagy kredenczbe. Üres marad éjjelenként a kis ágy, Duba Valika eltűnt. Eltűnt nyomtalanul, hiába volt minden körözés, s a kétségbeesett nagybácsi csak annyi utbaigazítást tud adni, hogy akkor, amikor a kisleány eltűnt, kóbor cirkusz járt Szatomárott. Többet nem tud, csak azt, hogy szívettépő fájdalommal várják a megtalálás percét.

És Guba Valérkát, aki még a nevét sem tudja readesen kimondani, aki még csak hat és fél éves, odahaza várják, várják és nem is gondolnak arra, hogy nem fog megkerülni soha. Várják és amikor kinyílik az ajtó, talán meg se lepődnének, ha betoppanna a kis Guba Valika és mosolygó, gömbölyű leányfejcséje belekacagna a nagy terembe és a világ legtermeszetesebb hangján jeltené: — Itt vadok! Azok a naiv, egy régi világból itt maradt emberek a repülőgépek, rotációsok és undorítóan állati ocsmányságok idejében sem gondolnak arra, hogy Duba Valika talán már sohasem fog rájuk mosolyogni, hogy a pösztön beszédes kis száját örökre elnémította egy brutális férfikéz és hogy gömbölyű kis leányteste megröccsölve, halotthidegen fekszik a vetések földtemetőjében.

Kóbor cirkuszosok jártak Szatomárott. Burkoltan, rosszra nem gondolva erre terelődik a kis eltűnt hozzátartozóinak minden gyanuja. Talán arra gondolnak, hogy egyszer, majd évek múltán elvetődik arra egy cirkusz és testhez tapadó trikóban, ruganyos párdúcizmokkal, valahol a magas trapezon, vagy tánczó lepelezen ratalálnak a kis Valikára. Valinak akkorára már sok nővére és fivére lesz, lesz jól hangzású angol, vagy francia neve, gazdag udvarlói lesznek, ragyogó ruhái és egyetlen emléke sem lesz, mely vissza-vissza varázsolná neki a szatomári iskola unalmas óráit, a nagybácsit és az árvaház társas-ebédeit, vánkoscátait és estéli harangszavát. Istenem: Marlitt és Beniczky-Bajza Lenke... Hogy az élet gyakran még őket is igazolja. De vajjon igazolja-e azoknak a szatomári embereknek, nagybácsiknak és főnököknek a vágyait, a romantikáját és az estéket, amelyeken csak várják, várják, hogy vissza jö-n-e a Duba Valika?

—lle.

NAPIREND. Naptár: péntek, június 10. — Róm. kath.: Margit királynő. — Prot.: Margit. — Görög-ország: május 28. Eutik. — Zsidó: Szivan 3. — A nap két reggel 4 óra 4 perczkor, nyugszik este 7 óra 54 perczkor. — A hold két este 6 óra 35 perczkor, nyugszik délelőtt 11 óra 9 perczkor.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. A kereskedelmi államtitkár fogad déli 12-kor.

Petőfi-ház (erekllyemuseum) Bajza-utca 21. sz. Nyitva 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Nemzeti Szalon svájci kiállítása. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán horvát-belga kiállítása. (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. — A Nemzetközi Amatőr Fényképképzés a városligeti Műcsarnokban. Nyitva egész nap. Belépődíj 1 korona. — A Művész-ház nemzetközi impresszionista tárlata. Nyitva 10—8-ig. Belépődíj 2 korona. — Magyar Csipke és Házipari kiállítás az Iparegyesületben. (VI. Gróf Zichy Jenő-utca 4.) Nyitva 9—1-ig és 3—6-ig. Belépődíj nincs. — A Házipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1. szám) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér 1. szám.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum régi-ségtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok 10-től fél 2-ig. — A Közlekedési Múzeum 2—6-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig és 6—8-ig. — Az Erzsébet királyné Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig és 6—8-ig.

— Vilmos császár Bécsben. Bécsből táviratozzák nekünk, hogy Vilmos császár többször elhalasztott bécsi látogatása szeptember első napjaiban mégis be fog következni. A német császár vendége lesz Frigyes főherczegnek a bélyei vadászaton és onnan fog Bécsbe utazni, még pedig vagy a hadgyakorlatok előtt, vagy azoknak befejezése után, de a manővereken sem lesz jelen a német császár. Elég volt neki a tavalyi blamage-ból...

— Tengerész főherczeg. Bécsből jelentik nekünk: Miksa főherczeg, Ottó főherczeg ifjabbik fia tengerészeti pályára határozta el magát. Ezentul Pólában fog lakni és már meg is vásároltatta Ágost kóburgi herczeg ottani palotáját 300.000 koronán.

— Uj műegyetemi tanárok. A király a vallás-és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Szilágyi Gyula és dr. Huszár Vilmos budapesti József-műegyetemi tanároknak a műegyetemi nyilvános rendkívüli tanári címet adományozta.

— A japán főrendiház elnöke Budapestén. Tokugawa japán herczeg, a japán urakháza elnöke ma délután fél két órakor Bécsből Budapestre érkezett. Kíséretében voltak báró Sengoku, a japán urakháza első titkára, T. Okuda, a bécsi japán nagykövetség ügyvivője és gróf H. Shitara. A vendégek fogadására megjelent a keleti pályaudvaron várpalotai Palotay Ödön japán császári konzul, akivel a herczeg és kísérete automóbilon a Hungária-szállóba hajtatott. A herczeg csak fél napot tölthetett Budapesten s ezt az időt látogatásokra és a város nevezetességeinek megtekintésére fordította. Délután gróf Szápáry Pál látogatását fogadta, majd Palotay Ödön konzul kalauzolása mellett kíséretével együtt a parlament épületét tekintette meg. Itt Desseffy Arisztid elnöki tanácsos és báró Rudnyánszky József, a főrendiház háznagya fogadta a vendégeket. Tokugawa herczeg a parlament belső helyiségeinek szemlélése közben rendkívül élénken érdeklődött a magyar politikai viszonyok iránt és több megjegyzésével alárulta a magyarországi viszonyokban való tájékozottságát. Tetszésének többször adott kifejezést a fogadására megjelentek előtt, aiktól szives bucsut vett. A parlament épületéből a herczeg Budára hajtatott s leadta névjegyet József főherczegnél, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknél és Pálffy Miklós herczeg magyarországi udvarnagynál. Megszelmléte ezután a királyi várpalotát és a Pestre nyúló szép kilátáson többször adott kifejezést elragadtatásának. A várból távozva Tokugawa herczeg még sétakocsizást tett a városban és a városligetben, hat órakor pedig megjelent a Palotay Ödön japán császári konzul által az ő és kísérete tiszteletére a Hungária-szállóban adott ebéden és este nyolcz órakor kíséretével együtt Velenczébe utazott.

— A „Pluviose“. Calaisból jelentik, hogy a „Pluviose“ előreszen megerősített két lánccal elszakadt. A hátsó részen elhelyezett lánccal a „Pluviose“ egyik lánccal megakadt. A hajóroncsot aligha lehet három nap előtt kihuzni.

— **Goldmark Károly dr.** A budapesti egyetem bölcsészeti fakultása elhatározta, hogy Goldmark Károlyt, a hírneves zeneszerzőt, nyolcvanadik születése napja alkalmából tiszteletbeli doktorrá avatja. A hivatalos lap mai száma közli azt a királyi kéziratot, melyvel az uralkodó a tiszteletbeli doktori oklevél kiadását megengedi.

— **György herceg utazása.** Belgrádból jelentik: Azok a hírek, mintha György herceget kiutasították volna, teljesen alaptalanok. A herceg gyomorbaja miatt három havi szabadságot kapott és Wichy-fürdőben fogja baját gyógyítani, utókurára pedig Ostendébe megy. Meg fogja látogatni a creuzoti Schneider-féle ágyúgyárat is, ahol a szerb gyorstüzelő ágyukat gyártják és ősszel visszatér Szerbiába helyőrségi állomására. Az a hír is téves, mintha senki sem kísérte volna ki a pályaudvarra, mert ott igenis jelen volt több udvari tisztviselő és a király megbízásából megjelent ott Jourisitch ezredes első hadsereg. A herceggel együtt elutaztak Neditch alezredes hadsereg és két udvari szolgáló. A herceg inkognitóban utazik, még pedig gróf Oraschitz név alatt.

— **Kitüntetés.** A király Munich Ferencz fiu-mei köztudományi igazgató és városi állatorvosnak, kiváló szolgálata elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Peary a törvényszék előtt.** Adunk hírt róla, hogy Peary ellen törvényszéki tárgyalás van folyamatban a berlini polgári bíróság előtt. A vádat nem, mint az első tudósítások jelentették, Cook indította, hanem Cooknek egyik kísérője, Franke Rudolf, német kereskedő. A vád szerint Peary felhasználta Franke szorult helyzetét, megszarolta és legalább 20.000 márka erejéig megkárosította. Franke elmondja a törvényszékhez benyújtott keresetében, hogy szerencsésen elérte az északi sarkot Cookkal együtt. Visszafelé jövet azonban baleset érte. A grönlandi glecsereken elsusztott s úgy összezuhan lábát, hogy Cook kénytelen volt őt hátrahagyni. Etaban az eszkimók viskóiban maradt, Grönland északnyugati pontján. Súlyos sérülését csak hosszú idő alatt heverte ki. Nagy gondot okozott neki, hogy miképpen fog hazakerülni. Ekkor ért oda Peary a maga expedíciójával. Nagy volt öröme, hogy európai emberrel találkozott. Megkérte Pearyt, vigye magával Amerikába. Peary, aki időközben megtudta, hogy kivel van dolga és hogy Cookkal ő volt az északi sarkon, hajlandónak mutatkozott a szívesre, de csak egy feltétel alatt: ha neki adja a légi prémeket és agyarakat. Nehéz szívvel lemondott a 20.000 márka haszonról. Odaadta Pearynak a drága jegesmedve bőrt és a rozsmárgyarakat, amelyek között ritka hatalmas példányok voltak. Peary kísérő hajóján, az Etricken ért Amerikába s onnan tért vissza Berlinbe. Egy fillér pénz nélkül jött haza, a szép kereset füstbe ment, mert Peary kihasználta az ő nyomorúságos helyzetét a jeges Északon. 20.000 márkát követel Pearytól, mint elmaradt hasznot. Erdekes a keresetnek az az állítása, hogy Peary az ily módon kizsárolt drága prémekből és rozsmárgyarakból adott egyet-mást *szándékosan Roosevelt exelnöknek.* Tegnap kézbesítették Pearynek a keresetet, mikor az északi sark hőse Amsterdamból megérkezett. Peary nem akarta átvenni a keresetet, így hát a törvényszéki kézbesítő *tanúk jelenlétében letette azt a hotelben Peary szobájának asztalára.*

— **Elölptetés.** A király a földművelésügyi miniszter előterjesztésére dr. Marek Józsefet, a budapesti állatorvosi főiskola VII. fizetési osztályba tartozó nyilvános rendes tanárát, jelen minőségében a VI. fizetési osztályba kinevezte.

— **Egy köztársasági elnök fiának öngyilkossága.** Diego Estrada Cabrera guatemalai elnök fiát két orvos és egy ápolónő kísérte tegnap a cherbourgi kikötőbe. A köztársasági elnök fiát nagybetegesen szállították a hajó fedélzetére, hogy hazájába vigyék meghalni... A huszonkilencéves Diego, aki tüdőgyógyulásban szenved, egy őrizetlen pillanatban üvegdarabbal többször, borzalmasan összevagdalta a nyakát. Azért kísérte meg az **öngyilkosságot**, mert az orvosok betegségét gyógyíthatatlannak mondták.

— **A hadsereg köréből.** A király adományozta a díj elengedésével: az altábornagyi címet és jelleget: Belnár János, Blaschka József, Grössl Károly, Janoch Hugó, Koller Győző és Waywars Flórián nyugállománybeli vezérőrnagynak; a vezérőrnagyi címet és jelleget: Nordenkampff Bolhár Nándor, Hübich Antal, Koch Lajos és Král János nyugállománybeli ezredesnek; az alezredesi címet és jelleget: Schröder Ferencz, Huber Bálint, Zergollem Pál és Brejcha Henrik nyugállománybeli őrnagynak, az őrnagyi címet és jelleget: Pellech Tivadar, Alvia János, Aspernburgi Hofmann Antal, Pilat Manó, Heid Róbert és Pessler Arthur nyugállománybeli századosnak; a tábornok-hadbírói címet és jelleget: Simék Antal nyugállománybeli ezredes-hadbírónak; Kalic János vezérőrnagynak nyugállományba való helyezését elrendelte. Elrendelte, hogy Kratky Ferencz altábornagy, ettől a szolgálati alkalmaztatásától felmentessék, Sensenhorsti Tarbuk János altábornagy, a 35. gyaloghadosztály parancsnoka, a 8. hadtest parancsnokságához osztassék be; kinevezte: Bonelli Ottó vezérőrnagyot a 35. gyaloghadosztály parancsnokává, Krus Frigyes ezredest a 19. gyalogdandár parancsnokává; Novák Guidó ezredest az 1. tiroli csász. vadászrezd parancsnokává, Gjuraboji Novakovicz Bogumilt ezen zászlóalj parancsnokává.

— **A zágrábi zavargások.** Zágrábról jelentik: A zágrábi kormánylapok a következő kommunikét teszik közzé: A holnapra (péntekre) a szabad gondolat hívei által egybehívott népgyűlést az itteni rendőrhatalóság a közrend és nyugalom érdekében nem engedélyezte. Eltekintve attól, hogy nem jogos a polgárok vallásos érzelmeit az utcára vinni, a szabad gondolkodók és a keresztényszocialisták kölcsönös elkeseredése már igen aggasztó formákat öltött. A legutóbbi két gyűlés igen viharos lefolyása, mely alkalommal erőszakosságok történtek a két tábor között, a hatóságok politikai mozgalmakkal szemben eddig tanúsított liberalizmusa mellett kötelességévé teszik, hogy a surlódás a szabad gondolkodók és a keresztény szocialisták között a köznyugalom és rend megőrzése szempontjából tekintse.

— **Jubiláló tanár.** Dr. Maywald József professzor az idén ünnepli tanári működésének 40 éves jubileumát. A rendkívül népszerű piarista professzort volt tanítványai, akiknek sorában Popovics Sándor, az Osztr. M. bank kormányzója, dr. Bárczy István, Budapest székeséfváros polgármestere és még számos előkelőség van, vasárnap, i. hó 12-én d. e. 10 órakor ünneplik a kegyesrendiek budapesti főgimnáziumának I. emeleti dísztermében. Volt tanítványai díszes plakettet adnak át a professzornak. Az ünnepségre a rendezőbizottság ez uton is meghívja Maywald József volt tanítványait és tiszteit.

— **A „Lebaudy“-léghajó Bécsben.** A „Lebaudy“ kormányozható léghajó, mint Bécsből jelentik, ma reggel fél öt órakor újra felszállt, miután tegnap próbafelszállást tett. A mai felszállásnál az volt a cél, hogy a kormányozható léghajó fölemelkedjék ezeröttszáz méternyi magasságra. Azonban alig indult légi útjára, erős szél kerekedett s ez okozta, hogy csak négyszáz méternyi magasságba jutott el. A léghajó simán leszállt a léghajó-csarnok előtt. A tegnapi próba-felszállásról ezeket jelentik: Este félhét órakor megjelent Bécs fölött és a vadászati kiállítás felé röpt. Odaérve, a léghajóval több evolúciót végeztek. A gondolában lévőket, akiket a közönség viharos ovációban részesített, intettek és tarka zászlócskákat dobtak le. Este hét óra tájban a léghajó Fisamendbe szállt vissza, ahol félnyolc órakor kikötött.

— **Hajtóvadászat a zsidókra.** Pétervári tudósítónk táviratozza, hogy a „Rees“ közlése szerint a szó szoros értelmében hajtóvadászatot rendezett Smolenszkben május 30-án a titkos rendőrség a zsidókra. Megtudta ugyanis, hogy a falvakban sok olyan zsidó lakik, akiknek nincsen a letelepedésre engedélyük és ezek az erdőben rejtőztek el. A titkos rendőrök bekerítették az erdőt, aztán átkutatták a sűrűségeket és lövöldöztek. Hatvan zsidót sikerült összefogdosniok, akiket aztán kitalonkoltak. Legnagyobb részük a Smolenszk és környékén lévő lisztnagykereskedőknél volt alkalmazva s ezek az üzletek most panganak. Minden faluban megismételték a hajtóvadászatot és még nyolc zsidót vertek föl az erdőben. A többiek már előbb elvándoroltak, hátrahagyva vagyonukat. A smolenszki kormányzóság más vidékein is ekként üldözik a zsidókat.

— **Olasz egyetem Ausztriában.** A „Narodni Liszti“ bécsi értesülés szerint a vitás olasz jogi fakultás dolgában új javaslat merült föl. Parlamenti körökben az olasz jogi fakultás számára Meidlinget tartják a legalkalmasabb helynek, mert itt már több felsőbb tanintézet is van.

— **Napoleon herceg házassága.** E hónap végén megtartják *Napoleon Viktor* hercegnek és *Klementina* hercegnőnek esküvőjét, Olaszországban, a moncalierii kastély kápolnájában, mely az olasz királyi család tulajdona és Napoleon Viktor herceg anyja, Klotild hercegnő tudvalevőleg nővére a megvilkolt Umberto királynak. Az esküvőn alkalmasint ott lesz Eugénia császárné is. Híre jár, a herceg egy bizalmas embere utján a francia kormányval tárgyal most az iránt, hogy legalább egy részét az évről Franciaországban tölthesse. Briand miniszterelnök állítólag nincs ellene a herceg kérésének. A hír ebben a formában nagyon valószínűtlen, mert a hercegnek az engedély megadása fejében le kellene mondani trónkövetelési jogáról; már pedig legalább is kérdéses, vajjon a herceg lemondhat-e jogairól éppen akkor, amidőn a bonapartisták ügye a belga házasság folytán akkorát nyert tekintélyben.

— **Japán expedíció a Délisarkon.** Japán a művelt világ kulturmunkájából részt követel magának. Jokahamából jelentik, hogy *délsarki expedíciót* szerveznek a japánok. Az expedíció előmunkálatait *Shirafe* hadnagy vezeti, aki azt hiszi, hogy a munkálatokat még július havára befejezi és az expedíció augusztus hó elején utnak is indulhat. Az expedíció személyzete 15 tagból fog állani és a vakmerő utra egy 150 tonnás, apró sboneren indul utra. Shirafe hadnagy a VII. Edvárd király-öblöt akarja elérni és onnan szánokkal kísérli meg a déli sarkvidék megközelítését. Igás állatok gyanánt mandzsuriat ponykat visz magával. Shirafe különben már nem unoz a sarkvidéki kutatások terén. Résztvett 1893-ban Guntí hadnagynak a Kurida-szigetekre vezetett expedíciójában is, amelynek később Shirafe kivételével az összes tagjai elpusztultak. Az expedíció iránt Okuma gróf és Katsura márki is érdeklődnek ugyan, mindamellett az anyagi fedezet egyelőre még nagyon hiányos.

— **Elelmezési tisztek tanfolyama.** A közös hadügyminisztérium — hogy lehetővé tegye a tovább szolgáló altisztek nagyobb körének az elelmezési tiszti tanfolyam látogatását — hogy ezek azután, a tanfolyam elvégzése után, az elelmezési tiszti pályán biztosítva lássák boldogulásukat és előmenetelüket, az a tanfolyamra való felvételi feltételeket több tekintetben enyhítette. Így a legközelebb megjelenő rendeleti közlönyben közzé fog tétetni az intézkedés, hogy további szolgáló altisztek hat évi tényleges szolgálati idő helyett már öt évi szolgálat után — amely öt évből csapat-szolgálat csupán két év — jelentkezhetnek az elelmezési tiszti tanfolyamra való felvételre. Az idei tanfolyam október 15-én kezdődik és a felvételi kérvény benyújtásának határidejét kivételesen július hó végéig meghosszabbították. Másnemű könnyítések és kedvezmények is kilátásba vannak véve, így például a tananyag csökkentése, úgy, hogy előreláthatólag most már az altiszti karból számosabban fognak erre a pályára lépni, annál is inkább, mert egyéb előnyök mellett kilátásuk van arra is, hogy a kilenczedik fizetési osztályt négy-öt évvel előbb érik el, mintha állami szolgálatba lépnek át.

— **A bedölt bérház halottai.** Milanó mellett, Mannokalka községben bedölt egy ócska emeletes bérház. A bedölt falak maguk alá temették a lakókat is. A romok alól eddig 5 halottat ástak ki, de még sok lakó hiányzik, mert bedölt a pince is és a városi tűzoltóknak eddig nem sikerült a romhalmazt eltakarítani.

— **Az anarchista-iskola.** Saragossából jelentik: Puebla de Allinden iskolájában felfedezett anarchista-iratok ügyében két tanitót letartóztattak. Kétszáz főből álló parasztcsoport tegnap a nevezett faluban tüntetést rendezett és tiltakozott az ellen, hogy az egyik lakost egy hivatalnok megsértése miatt letartóztatták. A csoport megkísérelte, hogy az alpolgármester vezetésével a városhízárt s azután a börtönt rohammal hatalmába kerítse, de a csendőrség ebben megakadályozta.

— **A sikkasztók statisztikája.** Külön társaság alakult Amerikában a sikkasztások kikutatására, illetőleg felderítésére. Címe: „Fidelity ord Casualty“. A társaság természetesen csak a megengedett törvényes határokon belül kutathat. Ezek szerint a magánalkalmazottak 1908-ban 11.6 millió, 1909-ben 10.7 millió dollárt sikkasztottak.

— A képviselők vasúti féljegye. A képviselőház háznagy hivatala ezen az uton tudatja a képviselő urakkal, hogy arcképes féláru vasúti igazolványait a magyar államvasut vonalaira e hónap 10-től kezdve kiállítják. Arckép és négykoronás illeték a képviselőház háznagy hivatalához küldendő be.

— Vilmos császár a bibliáról. Vilmos német császár érdekes beszélgetést folytatott Stolte főszuperintendenssel a — bibliáról. A császár a többi között ezeket is mondotta:

— Én gyakran és szívesen olvasgatom a bibliát, amely ott fekszik éjjeli szekrényemen s pompás gondolatokat huztam alá benne. Nem tudom megérteni, hogy oly sok ember van, aki olyan keveset foglalkozik Isten igéjével. Minden gondolatnál és tettemnél fölteszem a kérdést, hogy vajjon mit szól hozzá a biblia. Nekem valóságos forrás, amelyből erőt és világosságot merítek. A félelem és aggodás óráiban ehhez a vigasztaló kincshez nyulok. Nekem az a nézetem, hogy korunk sok Istentől elfordult embere ismét erős hívővé lett és hogy sokan fognak vágyat érezni Isten után. Mindenkiem kell, hogy legyenek aggodalmas órái, amikor kevélységünk megaláztat. A megaláztatás azonban nehezünkre esik, mert a magunk urai akarunk lenni.

— Nem leszek királyné! Patricia con-naughti hercegnő tette ezt a kijelentést az angol királyi párnak. A hercegnőnek ugyanis férjhez kellett volna mennie a gyászév letelte után Manuel portugál királyhoz. Az angol király és királyné — mint Londonból jelentik — újra megkérte a hercegnőt, hogy teljesítse a királyi párnak ezt a régi óhaját, de Patricia hercegnő röviden ezt válaszolta:

— Nem leszek királyné!

Sem uralkodó fejedelemelemnek, sem hercegnék nem akar a felesége lenni és Angliát semmi szín alatt sem akarja elhagyni. Beszéli, hogy gyöngéd érzelmek fűzik Neil Primrose lord, Roseberry fia iránt. Annak idejében azért nem akart férjhez menni Alfonz királyhoz sem.

— Tizenhatalmas gazdag amerikai Európában. Newyorkból jelentik a Daily Telegraphnak: Minden jel arra vall, hogy június havában elárasztják Európát a gazdag amerikaiak. Hozzávetőleg tizenhatalmas amerikai készül Európa felé, egytől-egyig gazdag ember, akiknek csak az első osztályon való utazása tizenhat millió frankba kerül. Az Amerikából Európába átrándulók száma évek óta növekszik ugyan, de ekkora számu amerikai még sohasem árasztotta el az ó-világot. Ennek az évnél eleje óta 35,198 amerikai kelt át az oceánon, holott tavaly csak 31,584 volt a számuk. És ebben az összegben még nincsenek is benne azok az utasok, akik Bostonból meg Canada nagy kikötőiből indultak el, sem azok, akik második osztályon utaztak. Hogy ezek az amerikai kirándulók mennyit költenek Európában, arról sok szó esik, sok szám is beszél. De bizonyosat senki sem tud róla. Némelyek szerint rengeteg summákat hagynak itt, mások szerint számba alig vehető összegeket. Az amerikai lapok mégis nagy zajt csapnak ilyenajjt és méltatlankodnak, tiltakoznak a „hazafiatlanok“ ellen, akik a drága amerikai pénzt idegenben költik el. Annyi bizonyos, hogy olyik amerikai több százezer font sterlinget költ el európai kirándulásain; de általán véve az amerikai még Európában is számító és takarékos és mentől jobban iparkodik kamatoztatni a pénzt. Mint mindig, ezidén is London lesz az oceántúli zarándoklás Mekkája; de az amerikai vendégekből bizonyára fölösen jut Párisnak, meg Berlinnek is.

— Egy török rablóvezér garázdálkodása. A török hatóságok már két év óta eredménytelenül üldözik Tehakirdji rablófőnököt, a kisázsiai brigantikirályt. Pedig gyakrabban ad magáról életjelet. Tegnap bandájával megtámadta a grombai börtönt, tizenkét katonát meggyilkolt, az összes foglyokat szabadonbocsátotta és besorozta bandájába.

— Öngyilkos kereskedő. Félegyházán ifj. Szabó János, a Carpani és Szabó terményexport-cég beltagja tegnap este szívenlőtte magát. Tet-tét anyagi zavarok és családi békétlenség miatt kö-vette el.

— A nótaszerző ezüstlakodalma. A nótaszerző Lányi Ernőről szól a lír. A „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos“ és sok más kedvelt dalunk kiváló szerzője, a szabadkai zeneiskola igazgatója, Lányi Ernő huszonötöve lépett örök frigyre nejével, Dombay Erzsébettel. Családi körben ülték meg a kedves emlékü ünnepi napot.

— A moszkvai gyilkos-szövetség. A méreggel elpusztított Buturlin testőrtiszt gyilkosainak, a moszkvai gyilkos szövetségnek gazságát mindinkább tisztábban látja a fölháborodott közvélemény. A méregkeverő Pocsenko orvosdoktor írásba foglalta vallomását. Nem kolera-bacillus-sal mérgezte meg a fiatal gróf Buturlint, hanem sperminbefeckendezéssel. A Pravas-fecskendő: előzetesen nem fertőtlenítette, még rajta voltak a régi vércseppek s arra számított, hogy vérmérgezés fog bekövetkezni. Jól számított. Másnap mutatkoztak a vérmérgezés tünetei. Második befeckendezésre nem is volt szükség. A fiatal gróft orvosi tudomány nem menthette meg. Ugy látszik, Pocsenko igazat mond ebbe az írásában, mert lakásán a házmotózás alkalmával érintetlenül találták meg azt a két kolera-endotoxin fiolát, amelyeket a kronstadti laboratoriumból szerzett. A méregkeverő orvos töredelmes vallomása hidegen hagyja a meggyilkolt gróf sógorát, O'Brient, aki azt hajtogatja, hogy semmi tudomása sem volt Pocsenko gazságáról, ha az orvos azt állítja, hogy ő bérelte fel gróf Buturlin meggyilkolására, akkor Pocsenko örült. A nyomozás azonban nagyon terhelő O'Brien ellen. Kiderült, hogy O'Brien teljesen elzüllött iparlovag, aki kalandos pénzügyi vállalkozásokba bocsátkozott, magas orosz arisztokráciai körökkel kereste az üzleteket s többek között hálójába kerítette Finnország mostani főkdarmányzóját, akinél, mikor még Grodnó kormányzója volt, jó pénzért keresztülvitte, hogy vonja vissza azt a tilalmat, amelyet a hatóságok Muraviewné ellen kibocsátottak. Ez a Muraviewné kedvese volt Pocsenkonak és O'Brien kieszközölte, hogy a kalandor asszony visszatérhessen Pétervárra.

— Huszonöt éves találkozó. Kapus Sámuel zilahi pü. számtanácsos kéri azokat a tanulóitársait, akikkel 1885. június 26-án a zilahi ref. főgimnáziumban érettségi vizsgálatot tett, hogy a 25 éves találkozó megbeszélése céljából címüket közöljék.

— Huszár-tragédia. Még a választások előestéjén történt. A Letenyére kirendelt huszárság lovat az uradalmi istállóba kötötték be. Éjszakára a huszárak is az istállóban kerestek szállást. Ámde hajnalban már korán megszólalt a kortések rezesbandája. A riadó kürtszóval, dobzóttal támadt a veszedelem. A lármás hangoktól megvadult a falu csordája s a szilaj állatok egyenest az uradalmi istállóba, a huszárlovak közé rontottak. A megvadult lovak letaposták Dragia István közhuszárt, úgy hogy a szerencsétlen legény, aki a zágrábme-gyei Szentistvántelekről való, négy nap kioldás után meghalt. A szaktornyai ezredparancsnokság értesítette a tragikus végű huszár szület, rokonait, akik Letenyére érkeztek. A szegény közhuszárt nagy katonai pompával temették el.

— Hol vannak az angol koronagyémántok? Az angol koronagyémántokat, melyeket a múlt évben az épület tatarozása miatt, elvittek a londoni Towerből, most ismét visszazsallítják a titkos őrhelyre. Érdekes, hogy a gyémántokat nagy titokban, egyszerű bérkocsin szállították el az ideiglenes őrzőhelyére, de hogy ez a hely hol volt, azt a királyon, Chamberlain lordon és néhány nagyon megbízható udvari eszelőn kívül senkisen tudta és most se tudja. A gyémántokat annyira titokban szállították el a Towerből, hogy még maga a Tower kormányzója se tudott az elszállításukról. Eppen ilyen titokzatos módon történt meg rövid idő múlva a visszazsallítás is egy egyszerű bérkocsin. A visszazsallítás idejéről csak a király és Chamberlain lord birnak tudomással.

— Csukaszürke fez. A hadsereg rendeleti lapjának mai száma közli a hadügyminiszternek azt a rendeletét, amelylyel a bosnyák csapatokba osztott katonáknak a csukaszürke fez viselését teszi kötelezővé.

— Tűz. Tegnap este Rosenfeld József Laudon-utca 1. szám alatti szücsmühelyében tűz támadt. A tüzet a VI. kerületi tűzörség mielőbb nagyobb veszedelem támadhatott volna, eloltotta.

— Az olaszországi földrengés áldozatai. Milánóból jelentik, hogy Avellino tartományban eddig összesen 50 halottat huztak ki a romok alól, és pedig ezek közül 25-öt Callitriban. Ezt a nyolczezer lakosú városkát, valamint Vallatát a földrengés annyira megviselte, hogy most mind a két város teljesen lakhatatlan és lakói hajléktalanok. Mérey Kajetán osztrák-magyar nagykövet Luzzatti miniszterelnöknek kormányai részvétét fejezte ki a katasztrófa miatt.

— A vaskereskedősek harca a záróóráért. A vaskereskedő segédek mozgalmat indítottak, hogy a nyári hónapban főnökeik az üzletet este 7 órakor zárják. Ezt a kívánságukat köriratban tudatták a vaskereskedőkkel és megkérték őket, hogy járuljanak hozzá. Többen belegyeztek a 7 órai zárásba, de voltak olyanok, akik megtagadták a segédek kérését. Ezek közé tartozott Fack Pál Rákóczi-uti vaskereskedő. Amikor nyilvánosságra jutott, hogy Fack megtagadta a 7 órai zárást, napról-napra több levelezőlapot kapott, amelyeknek a szövege a következő volt: „Éljen a záróra, le a zsarnokokkal.“ Tegnap pedig egy 14 éves fiú állított be az üzletbe és néhány fillérért vasszöveget vett. Közben a kezében tartott üveget elejtette, az azonban nem törött el. A fiú távozóban még egyszer elejtette az üveget, de most sem tört el. Gyanussá lett a dolog, megnézték, mi van az üvegben s kiderült, hogy karbolsavval van megtöltve. Átadták a fiút a rendőrségnek, ahol sirva vallotta be, hogy reáliskolai tanuló és egy vaskereskedősegéd bérelte fel arra, hogy a karbolsavval telt üveget az üzletben dobja el. A fiút a rendőrség elbocsátotta, a felbujtót pedig nyomozzák.

— Gyilkosság a kaszárnyában. A ravennai 60. gyalogezred kaszárnyájában véres eset játszódott, le, melynek két emberélet esett áldozatul. Pupilla főhadnagy a kaszárnya egyik tágas szobájában éppen oktatta a legénységet, mikor lövés dördült el és a golyó a főhadnagyot kezefején találta. Valaki a folyosóról vette célba a főhadnagyot. Meglepetésükből még föl sem eszméltek a katonák, máris gyors egymásután három új lövés esett s mind a három golyó mellén érte a főhadnagyot, aki menten összerogyott. A katonák kirohantak a folyosóra. Ebben a pillanatban ötödször is ropogott a fegyver. Rovagnole közlegény, aki a főhadnagyot leterítette, föbelötte magát. Boszúból gyilkolta meg Pupilla főhadnagyot, mert előzőleg három napi fogságra ítélte illetlen viselkedés miatt. A borzalmas eset egész Olaszországban nagy megdöbbenést keltett.

— Megtagadott utolsó kenet. Weber Lajos szegedvárosi nyugalmazott anyakönyvvezető június hetedikén hosszas betegség után meghalt. Most utólag a halálózással kapcsolatban különös eset pattant ki, melyet felháborodással tárgyalnak Szegeden. A nagybeteg ember családja papot hívott Weber Lajoshoz, hogy az a beteget meggyón-tassa és neki az utolsó kenetet feladja. A pap meg is jött a felsővárosi minorita-rendházból, de az egyházi aktus végzését megtagadta. A hitbuzgó és szentéletű férfit megkérdezte a félholtan fekvő beteget, hogy mikor gyónt utoljára? Nem kapván kielégítő választ, azt kérdezte Webertől, hogy ebben az évben gyónt-e már? A beteg tagadólag válaszolt, a pap úgy a gyóntalást, mint az utolsó kenet feladását megtagadta s a félholt embert otthagya a halálos ágyon. Az eset annál feltűnőbb, mert szegény Weber Lajos nem volt teljesen épelméjű.

— Házasság. Mészáros Kálmán, szegedi törvényszéki jegyző e hó 11-ikén, szombaton délután félhat órakor vezeti oltárhoz Szegeden a belvárosi katólikus templomban Kopsz István földbírtokos és neje, Sarkadi Nagy Rozália leányát, Vilmat.

Farkas Gábor kereskedő Szentesen házasságot kötött Diamant Ellával, Diamant Manó szentesi lapszerkesztő leányával.

Radóczy János udvari tanácsos leányát, Erzsikét június 16-án déli fél egy órakor vezeti oltárhoz a terézvárosi plébánia templomban Bauss Olivér.

Fischer Nándor, a Magyar Általános Közzenhánya Részvénytársulat tisztviselője, eljegyezte Frank Gizellát, Frank Albert leányát, Budapest.

Chyecz Miklós, a mértékhibeletesítő hivatal főfelügyelője oltárhoz vezette a Jézus Szent Szíve templomban Lányi Valériát, Lányi Bertalan titkos tanácsos leányát. A családi ünnepélyen megjelent báró Fejérváry Géza testőrkapitány és Fürös László volt miniszter is.

— **Elfogott betörők.** Gráczból jelentik nekünk: Néhány nap előtt egy itteni jóhírű vendégfogadóba három elegánsan öltözött férfi szalolt meg. Azt írták a bejelentő-lapokra, hogy a bécsi Josefstadti szintársulat tagjai. Időközben Zágrábról táviratot kapott az itteni rendőrség, hogy ott egy nemzetközi betörőbanda került kézre, amelynek három tagja Grúz felé menekült. A rendőrség titokban érdeklődött a vendégfogadóbeli három költséző ur iránt és hamarosan rájött, hogy azok a zágrábi szökevények. Letartóztatásuk alkalmával podgyászukban néhány ezer korona értékű ékszert találtak, amelyek betörésekből származnak. Egyelőre az országos törvényszék fogházában tartják őket, míg átkísérik Zágrábra. A betörők, akik azóta Grúzban is 15 betöréses lopást követtek el, Kunplet Gyula ügyvédi irodái alkalmazott, Stosstier Ede kereskedelmi gyakornok, a harmadiknak nevét nem sikerült kipuhatolni s ő maga nem árulja el.

— **Tüziadalom a Szondy-utczában.** Ma este tíz óra tájban nagy riadalom támadt a Szondy-utczában. A 98-A. számú ház házmestere azt látta, hogy az egyik harmademeleti ablakból szikrák pattannak ki, s utána füst gomolyodik elő. Rémülten szaladt a legközelebbi telefonhoz és a tűzoltókat hívta segítségül azzal, hogy ég a ház tető. Néhány perc múlva a város minden részéből vágatva érkeztek a tűzoltók. Autombillal, gőzfeeskendővel, tolétrával jöttek, de a tűznek nyomát sem találták. Kiderült, hogy abban a harmadik emeleti lakásban rakétákat próbáltak eregetni s ez okozta a füstöt.

— **Ház üvegből.** Pittsburgban a jövő hónapban olyan ház építését kezdik meg, amely a műépítők állítása szerint reformálni fogja a modern ház-architektúrát. A házat ugyanis teljesen üvegből készítik. Szakemberek az állítják, hogy az üvegház sokkal szebb, tartósabb és egészségesebb lesz, mint a kőből épített ház; ezenkívül jókarban tartása is kevesebbe kerül. Az üvegház ma már olyan fejlett, hogy az üveget minden vastagságban és színben elő tudják állítani. Az üvegháznál a szobapiktör vagy tapétázó munkája teljesen felesleges lesz. Még a háztetőt is üvegből építik. Az üvegtető jobban véd majd nyári forróság elől is. Az üvegháznak még az a nagy haszna is megvan, hogy nem tűzveszélyes és a nedvességet sem bocsátja át. A falakat természetesen vastag homályos üvegből készítik, amelynek színét azonban tetszés szerint lehet meghatározni. A műépítők máris kijelentik, hogy néhány év múlva csak üvegből fognak építeni. Rózsaszínű, kék, vörös, zöld, barna stb. színű házak ékesítik majd a város utcáit. Az üvegház meghonosítását az is biztosítja, hogy sokkal olcsóbb, mint a kőház. A házépítéshez szükséges üveget ugyanis rendkívül olcsón lehet előállítani.

— **Tüvizsgálat.** Ma tartották meg a tüvizsgálatot a Szövetség-utca 30-b) számú házban, amelynek a teteje tegnapelőtt leégett. A tüvizsgáló-bizottság tagjai voltak dr. Matyasovszky Pál, a kerületi előljáróság képviselőjében, Grosser Ármin és Hegedüs Dezső kerületi mérnökök, Breuer Szilárd tüzoltótiszt, Kubesch Béla rendőrfogalmazó és Nesi Gyula kéményseprő. A tüvizsgáló-bizottság megállapította, hogy a tűz már reggel 9 óra után keletkezett a padláson és lapangva égett fél 11-ig, mikor a tetőn kitért. Hogyan eredt a tűz, nem tudták konstatálni, véletlenség vagy vigyázatlanság folytán. A tűz keletkezése előtt utóljára Gyurgyik Györgyné a ház egyik lakója volt a padláson. Gyurgyik Györgynét kihallgatták, de ő azt mondja, hogy se lámpát se gyufát nem vitt magával, tehát nem okozta a tüzet. Megállapította a rendőrség, hogy a tűz nem is Gyurgyik Györgyné padlása közelében támadt, hanem a közöspadlás mellett a bal-szárnyon, ahol butorneműek és egyéb könnyen gyuló tárgyak voltak felhalmozva. A lakók kára 4500 korona, a háztulajdonos kára 40.000 korona.

— **Öngyilkos magyar anarchista.** Párisban, az északi vasútállomás közelében levő fogadóban tegnap este föbelőtte magát egy anarchista. Mára kiderült, hogy az öngyilkos magyar származású és neve Würtz Ferencz. A szobájában talált irásokból a rendőrség azt következteti, hogy az anarchisták kényszerítették öngyilkosságra. Würtz egy nemzetközi anarchista szövetség tagja volt.

— **Lezuhant aviatikus.** Amidőn Clayton aviatikus pilótája ma a Worcesteri mezőgazdasági kiállításon felszállt, aeroplánja lezuhant a tömegre. Egy asszony életét vesztette, többen megsebesültek. A pilóta sértetlen maradt.

— **Elrepült bankók.** Tegnap délelőtt a Kesutó Lajos-utca és Muzeum-körut sarkán Macskássy Sándor magánzó elővette a pénztárcáját, a melyben 11.000 korona volt és a papírpénzt olvasgatta. Közben a szél kisodort a kezéből egy 50 koronás bankjegyet. Macskássy üldözőbe vette a repülő pénzt, de e közben kiejtett a kezéből egy bankjegycsomagot, amelyben 100 darab 50 koronás bankjegy volt. A repülő pénzt sikerült elfogni, de a leejtett bankjegycsomagot valaki fölkapta és elszaladt vele. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

— **Automobil és villamos.** Ma délután két órakor a nyugati pályaudvartól a czinkotai helyi-érdeki vasut állomásáig haladó 105. számú közúti villamoskocsi a Váci-köruton a Páris-szálló előtt beleütközött gróf Károlyi Imre automobiljába, amelyet Úghetti nevű olasz sofőr vezetett és amelyen maga a tulajdonos utazott. Az automobil a szálló előtt állt és éppen az ut közepére akart fordulni, amikor odaért a villamosvonat és az utját keresztező automobilba szaladt. A villamos a vezetője nyomában megállította, de addigra már az automobil jobb oldalának elülső fele a kerekek alá került. Gróf Károlyi Imre rémülten ugrott ki az automobilból. A kállott ijedelmén kívül más baja nem történt. A sofőr sem sérült meg. A baleset sokára megakasztotta a Váci-körut terézvárosi során a villamos-forgalmat, amíg a társaság műszaki emberei több munkással a helyszínére érkeztek és az automobil kiemelték a villamos kerekei alól.

— **Megszökött csendőr.** A tököli csendőrőrs táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Horváth Gáspár tököli csendőr e hónap 4-én megszökött az őrhelyéről. Csendőrruhában van, oldalfegyverrel. A szökevény csendőrt nyomozzák.

— **Lopás a fürdőben.** Pinter Pál kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Klauzál-utcai fürdőben, miközben ő fürdött, feltörték a kabinját, ellopták 20 korona pénzt és 80 koronát érő óráját. A rendőrség keresi a fürdő-tolvajt.

— **Öngyilkos menyasszony.** Kassán Tettlák Sándor dohánygyári gépész 19 éves Paula nevű leánya ma délelőtt egy Browningrevolverrel szívenlőtte magát. A leány, ki egy temesvári kereskedőnek volt menyasszonya, tettét szerelmi csalódás miatt követte el, mert völégénye az eljegyzést felbontotta.

— **Veszedelemes birkózás.** Tegnap este a Csáky-utca 20. számú ház építkezésénél Kiss Mihály és Melcer János napszámokos játékból birkóztak. Közben Melcer Kiss Mihályt úgy vágta földhöz, hogy Kiss lába eltörtött. A súlyosan sebesült embert a Rókus-kórházba vitték.

— **Életuntak.** Ma reggel Strommer Menyhért 43 éves csepeli kosárfonó az összekötő hidról a Dunába ugrott. Kendi István és Dominics Miklós utána usztak és még éve kimentették az életunt kosárfonót. — **Naphegyi.** Ella szobaleány Csillag-utca 4. szám alatti szolgálati helyén mellbelőtte magát. A Rókus-kórházba vitték.

— **Elgázolások.** Ma reggel a Visegrádi-utca és Berzenzei-utca sarkán Papp Simon kocsis elgázolta Sonyizza Mária 56 éves napszámosnőt. A mentők súlyos sérüléseivel a Rókus-kórházba vitték. — A Teréz-körut 25. számú ház előtt a 200. számú városi villamos kocsis elgázolta Kolmann László 12 éves tanulót, aki könnyebb sérüléseket szenvedett. — A Váci-uton a Ferdinánd-hid közelében egy teherkocsi elgázolta Bertok István utczaseprőt. Súlyos sérüléseivel a Rókus-kórházban ápolják.

— **Halálozás.** Nogáll Pál, a nagyváradi posta-és távirtdaigazgatóság nyugalmazott pénztárosa ma hosszas szenvedés után Tiszaföldváron elhunyt. Az öreg ur testvéröccse volt Nogáll János püspöknek.

— **Fronm.** Traugott, Szászrégen város polgármestere 71 éves korában elhunyt. Fronm 31 év óta volt polgármestere Szászrégennek. Királyi kitüntetésben is részesült, a Ferencz József-rendnek volt a lovagja. Csütörtökön temették el.

— **Kovács** Bálint segesvári áll. elemi iskolai igazgató-tanító tegnap meghalt. A meghaldogult nemesak a vezetésére bízott iskolának tett edemes szolgálatot, hanem mint a megyei tanítóegyesület elnöke és a ref. egyházközség presbitere és a magyar kaszinó több éven át volt jegyzője általános becsülésben állott.

× Szép a bajusz Hajdusági pedróvel.

× Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

× Bob hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.

× Akinek fájós foga van, vagy bármilyen okból fogorvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. Ki. Egt. tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánlhatjuk. A főváros ezen legelső intézete Károly-körut 3. sz. alatt lett legújában áthelyezve, egyenesen e célra átalakított, a legkötünőbb gépeket és villanyos készülékekkel ellátott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalomtalan kezelését. A nm. v.-köz. okt. miniszter is elismerő leiratával tüntette ki e maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogópótlások eszközöltetnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvynak, az ismert szakembernek felügyelete alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

KÖZIGAZGATÁS.

A honti közgyűlés. A hontvármegyei jegyzői egyesület f. évi közgyűléséről, melyet Mészáros Kálmán alelnök vezetése alatt Polyságon a városháza közgyűlés termében tartottak meg, s melyről már megemlékeztünk, pótlólag a következőket jelentik: A közgyűlés egyik érdekes tárgya volt a *járásai egyesületek* alakítására vonatkozó határozat. Az elnöki jelentés az egyesületi élet hanyaságának mondja, hogy a vármegye legtöbb járásában még nincsen megalakítva a járási egyesület. Az egyesület aztán felszólította Herczeg Vincze, Poljácovics János, Badinszky Pál, Horch Ernő, Kiszely János és Tordy János választmány tagokat a szervezési munkálatoknak végrehajtására. E tárgyhöz hozzá szözlött dr. Fodor Vilmos központi főszolgabíró. Kiindult abból, hogy a vármegyei jegyzői egyesület közgyűlései iránt nagyfokú közömbösség tapasztalható, aminek oka az, hogy a jegyzők a középponttól távol laknak és sem idejük, sem költségük nincsen a közgyűléseken megjelenni, bár az ő járásában a jegyzők e megjelenést a községek pénztárának terhére számlázzák. A közigazgatás javítása, annak a vármegye területén egyöntetűsítése s a jegyzői érdekképviselet biztosítását abban látna, ha a központi egyesület működésének legnagyobb részét a járási egyletekre hárítaná át, mely járási egyletek, amint azok szervezése — a központi egyesület alapszabályaiban kötelezőleg előírva van — sürgősen végrehajthatnák, s az így megalakult egyletek az érvényeskedéskénti tisztiegyeztetek nyomában saját üléseiket is kötelezőleg megtartanák. Ezekre a járási jegyzői gyűlésekre úgy az ugyanakkor tartandó tisztiegyeztetekre felcserélve egymásközt egyegy delegátust küldenének ki, mely járási kiküldöttet a járási egyesület egy évi mandátummal önmaga választaná s annak napi és uti költségét köre viselné.

Ezen járási egyesületi gyűlésen terjesztették elő minden az általános közigazgatás keretében vágó indítványok, egyéni sérelmek s jegyzői jogos érdekek, s mert ma már a törvényhatósági tisztviselő is a jegyzői jogos érdekekkel együtt éreznek, nincs oka a karnak tartani attól, hogy a járási főszolgabíró elnöklote alatt igaz ügyüket nyíltan ne tárgyalhatnák — mert hiszen a vármegyei központi jegyzői egyesület mint ilyen továbbra is fennmaradna, kihez minden a közigazgatás keretében vágó indítványok felterjesztetnének, ahol is az kellően átszűrve szankezonáltatnák. Ugyanaz közvetit a küi s felettes hatóságokkal képviseli a kart úgy be, mint kifelé. A tagdíj úgy a járási, mint a központi egyletnél ezek alapján méltányosan redukálendő volna.

Erre a beszédre küldte ki aztán a közgyűlés a fentemlitetteket, kik bizottsággá alakultak dr. Fodor elnöklote alatt.

Keszthely fejlődése. Keszthelyről írják: Keszthely, a kies balatonparti városka nagy költséggel ártézi kutat furatott, mely 150 méter mélységből naponkint 130.000 liter vizet szállit. A főtéren levő kut fölé csinos pavillont emeltek. Eb-

ben villamos gép szivattyuzza egész napon át a vizet, mely folyton folyik, úgy hogy a lakosság azt széthordhatja. Az utcák öntözését is e kut látja el, melyet tegnap adtak át a forgalomnak. A város egységes csatornázási munkálatait is tegnap kezdték meg és szorgalmasan folyik az utcáknak ezementlapokkal való burkolása is.

A szolnoki fegyelmi vizsgálat. Az „Egyetértés” f. é. jun. 5. napján „A szolnoki fegyelmi vizsgálat” című levélre vonatkozólag Kormos Miklós ur árvaszéki elnöktől a következő sorokat kaptuk:

Tény az, hogy a m. kir. belügyminiszter egy évvel ezelőtt elrendelte a Deutsch Jakab és neje gyámpénztári kölesőnei ügyében a vizsgálatot, tény az, hogy a fegyelmi hatóság úgy engem, mint a kölesőnyűgyben eljáró többi árvaszéki tagokat fegyelmileg vétkesnek mondott és fegyelmi büntetéssel sújtott. Az ítélet azonban még nem jogerős.

Valóiban az, hogy feleségem a gyámpénztárból kölesőnt vett volna fel, hanem megvett bírói árverésen egy olyan ingatlant, amely gyámpénztári kölesőnnel volt terhelve és kérte, hogy a gyámpénztár követelése a megvett ingatlanon hagyassék. A kölesőn az utolsó fillérig visszafizettetett.

Deutsch Jakab és neje az árvaszék két rendbeli kölesőnt engedélyezett, egyiket 32.000 K, a másikat 16.000 korona összegben. A kölesőn engedélyezése a szabályrendeletnek megfelelőleg a jelzálogul felajánlott ingatlanok három szakértő becsüs eskü alatti értékmegállapítása után engedélyeztetett.

Tény az, hogy Deutsch Jakab és neje ugy kamat, mint tökerészlettel hátralekban voltak, tény az, hogy az árvaszék a követelés behajtását, elrendelte, tény az, hogy a 32.000 koronával terhelt ingatlanokat a gyámpénztár 7202 koronáért, a 16.000 koronával terhelt ingatlant 3500 koronáért bírói árverésen megvett.

Valóiban azonban, hogy a gyámpénztár csak egy fillérrel is károsodott volna, mert a 32.000 koronával terhelt ingatlanok a bírói árverésen törvényt vétele után alig 2-3 hónapra az árvaszék által 36.043 koronáért, a 16.000 koronával terhelt ingatlan pedig 22.247 K 27 fillérért magánkézből eladott, így a gyámpénztárnak nemcsak tőke és kamat-követelése fedezetet nyert, de megtérültek az ingatlanokra fordított összes kiadások is.

A fegyelmi ítéletnek a cikkben felhozott indokolásával foglalkozni — tekintettel arra, hogy az ítélet nem jogerős — nem lehet sem célom, sem feladatom. Itt csak arra kívánok rámutatni, hogy a vezetésem alatti árvaszék felügyelete alatt álló gyámpénztár kezelése teljesen korrekt, mit igazol a szolnoki m. kir. pénzügyvizsgálatoság mellé rendelt számvevőségnek az, az 1910. évi április hó 25-én összeállított és a fegyelmi ítélet ellen benyújtott felelősségemhez csatolt kimutatása, amely szerint 1898. évi januártól, tehát azon időtől kezdve, hogy az árvaszék vezetését én vettem át, 1909. december 31-ik napjáig 7 és fél milliót meghaladó forgalom mellett összesen csak 5692 K 01 fillér kamat és 16.010 K 71 fillér tökerészlet volt hátralekban, ezekre nézve pedig 2 adóst kivéve az árvaszék halasztást engedélyezett, a két adós ellen pedig a peres eljárás folyamatba tetetett.

Szolnok, 1910. június 6.

Kormos Miklós s. k.

Jász-N.-Kun-Szolnok vm. árvaszéki elnöke.

Fegyelmi két tisztviselő ellen. Fegyelházán dr. Rádi Lajos városi főjegyző és Paár József városi alkapitány ellen fegyelmi vizsgálatot indítottak, melynek vezetésével dr. Kéthy István pestvármegyei tiszti ügyész bízták meg. Ez ügyben ma hallgattak ki egyes tanukat és a kihallgatás folyamán hivatalos hatalommal való visszaélés miatt több terhelt vallomás vétetett fel.

A rendezett tanácsú városok tisztviselőinek mozgalma. Jászberény r. t. városi tisztviselői a következő körlevéllel fordulnak a többi r. t. városok tisztviselőihez:

A Városok Lapja 11-ik számában a városi tisztviselők fizetési rangosztályba való sorozására vonatkozó táblázat jelent meg és kilátásba helyeztetett az, hogy az 1909. évi államsegély végrevalahára, az ott közölt beosztás szerint, felosztásra kerül. Örömmel vettük ezen hírt, bár érdekeinknek még ezen beosztás sem felel meg teljesen, de a mai tarthatatlan állapotnál mégis jobb kilátásokkal kecsegtetett. A 62.000/1910. sz. belügyminiszteri rendeletben közzétett táblázat azonban ezen reményeinket is megsemmisítette, mert ezen táblázat szerint a Városok Lapjában közzétett táblázatban foglalt beosztásnál is mostohább elbánásban részesültünk, mert legnagyobb sajnálatunkra azt kellett tapasztalunk, hogy abban oly intézkedések foglaltatnak, melyek még anyagi javadalmozástól is eltekintve — ün-

terzetünket is sértik, amely sérelmeket szó nélkül nem hagyhatunk, azok ellen közös erővel, közös elszántsággal tiltakoznunk kell. A sérelmek jórésztben vázolja a következők:

1. A tisztviselők majdnem összességének az alsóbb fizetési osztályból a magasabb fizetési osztályba való előlépésének korlátozása, vagyis ezen utnak a tisztviselők elől való elzárása.

2. Az oklevéllel rendelkező jegyzői karnak a IX., X. és XI. fizetési osztályba való beosztása

3. A főjegyzőnek, tanácsnoknak és árvaszéki ülnöknek a rendőrkapitánynál alacsonyabb rangosztályba való besorozása, az aljegyzőknek egymástól való megkülönböztetése, az I. oszt. aljegyzőnek az iktató, kiadó és irattárnokkal, a II. oszt. aljegyzőnek (árvaszéki jegyző) még ennél is alacsonyabban, a végrehajtó, szállásmester- és irnokkal való egyenlő beosztása.

4. Az igen nagy gyakorlati tudást igénylő, felelősségteljes, terhes és fáradságos állást betöltő közgyám-, községi bíró-, számtiszt-, számfőjtő-, adóoszt. és kataszteri (földadó) nyilvántartónak az eddigi alacsonyabb fizetést élvezett irnok-, szállásmester- és végrehajtóval egyenlő s eddig az irnok- és végrehajtóval egyenlő javadalmazással összekötött iktatói és irattárnoki állásoknál pedig egygyel alacsonyabb osztályba való sorozása.

5. Az irnok és irnok közötti különbségtétel, valamint az itt fel nem sorolt, hanem egy országos értekezleten megvitatandó egyéb sérelmek, amiket — jól tudjuk — ti is észleltetek s azok orvoslását ti is óhajjtátok.

Elhatároztuk, hogy sérelmeink megvitatása céljából — azok orvoslása végett — nehogy ezen sérelmes rendelet az általános fizetésrendezésnél alapul szolgáljon, vagyis a megalkotandó törvényjavaslat annak szellemében kerüljön az országgyűlés elé — országos mozgalmat indítunk. Felkérünk tehát benneteket, hogy ezen mozgalmunkhoz csatlakozni és elhatározástokról 1910. július hó 1-ig bennünk értesíteni sziveskedjétek. Hazafias üdvözléssel maradtunk Jászberény, 1910. május hó 28-án: Almásy Antal főjegyző, Muhoray Zoltán I. aljegyző, Streitman Károly II. aljegyző, Péntes István adóügyi jegyző, adóhivatali főnök, Mosó Dezső árvaszéki ülnök, Muhoray Elek közgyám, Pray Hugó közpénztárnok, Péntes Demeter, közpénztári ellenőr, dr. Friedvaldszky Ferenc községi bíró, Simon István kataszteri nyilvántartó, ifj. Juhász Nyitó János könyvelő, Gömöri István számtiszt, Hegedűs Győző számfőjtő, Harsányi Sándor városi irnok.

Uj városi ház Makón. Makóról jelentik: Ma érkezett le Makó városhoz a miniszter leirata, amelyben megengedi, hogy a roskadozó városháza helyébe 290.000 korona költséggel új városházát építsenek.

Pest vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta gróf Ráday Gedeon elnöklésével június havi rendes ülését. A jelentések során dr. Petri Mór kir. tanácsos tanfelügyelő indítványára a bizottság körrendeletileg intézkedett az iskolák törvényszerű elhelyezése, beburkolása, taneszközökkel való felszerelése, az iskolák helyi felügyeletének szigorítása, az ifjusági egyesületek, tanonczotthonok, iskolai zászlóaljok szervezése, a gümőkör és alkohol ellen való küzdelem, a tanítóképzés végrehajtása és az V-VI. osztály felállítására tárgyában. Hartamikola pusztán és Bénye községben községi iskolák szervezését határozta el a bizottság. A pénzügyvizsgáló jelentése szerint a múlt hónapban egyenes adóban befolyt 513.075 korona 57 fillér, ami a múlt év május havában befolyt 1.157.943 korona 10 fillérrel szemben 644.867 korona 53 fillér csökkenést mutat, 1910. január 1-től július 1-ig befolyt összesen 1.771.242 korona 79 fillér. A múlt év ugyan ezen szakában 3.300.398 korona 10 fillér folyt be, ami 1.529.655 korona 31 fillérrel több az idei adónál. Az ex-lex a bélyeg- és jogilletéknél is mutatkozik, amennyiben ott eddig 719.444 korona 6 fillérrel kevesebb folyt be, mint a múlt évben. Néhány kisebb ügy elintézése után az ülés véget ért.

KERTÉSZ PÁL

Divatnagáruház.

Divatnagáruház.

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 40 szám.

A FÜRDŐ-IDÉNYRE

nagy választékban, olcsó, szabott árak mellett kaphatók: Fűdőruhák, fűdő-köpenyek, fűdő-sapkák, fűdőkalapok, fűdő-célpők és fűdő-lepedők. Női és férfi leottré minden kivitelben és fazonban már 7.- 15.- től felejt. Gyermek részére minden nagyság raktáron. Női fűdő-ruhák minden nagyságban, vállból és lüszterből, díszes fazonban 4.-50 K-tól felejt. Gyermek részére minden nagyságban 3 K-tól felejt. Bő tartalmú 1900 ábrás árjegyzék ingyen és bérmentve. Női fűdő-köpeny szép kivitel 7.- 15. Férfi uszó-dress minden nagyságban 1.00 K-tól.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

A „Mukányi” viszontagságai.

— A holnapi reprise előtt. —

Kevés magyar darabnak volt olyan viszontagságos sorsa, mint annak idején Csiky Gergely „Mukányi” című bohózatának, melyet holnap fognak fölleveníteni a Nemzeti Színházban. Maga a szerző kétségbe volt esve darabjának sorsa fölött, mert minden perczben más veszedelem fenyegette, úgy, hogy egy nappal a bemutatás előtt, amikor a főpróbát már megtartották, még kérdéses volt, hogy egyáltalában színpadra kerül-e a darab.

Az első baj magában az eredeti czimben volt. Csiky ugyanis eredetileg nem „Mukányi”-nak, hanem „Kukányi”-nak kerestette a bohózatát. Azonban van egy család, amelynek Kukányi a neve. Ez a familia elég tekintélyes volt arra, hogy szavának súlyt adjon, amikor tiltakozott nevének kifigurázása ellen. A színház legalább komolyan vette a tiltakozást s az igazgató azt a proppozíciót tette Csiky Gergelynek, hogy adjon a darabnak más címet.

— Omen malum! — mondotta Csiky Gergely, aki sohasem volt babonás, csak akkor, amikor premierje előtt állt. — Amugy is félek, hogy megvernek ezért a darabért. Most még csak az kellene, hogy a Kukányi-familia nekem rontson. Isten neki: legyen hát más czime.

Igy lett a „Kukányi”-ból „Mukányi”. Nem minden séhajtság nélkül járult ehhez hozzá Csiky Gergely.

Aztán csakhamar híre kelt, hogy Csiky Gergely ebben a darabjában guny tárgyává teszi a magyar társadalmi élet különböző osztályait és félszégeit. Egyszerre felzúdultak azok, akik azt hitték, hogy a szerző csuffá teszi őket. Nevezetesen az orvosok dörgölgtek az orrukat, mikor megtudták, hogy az orvosai „műnyelv”, melynél czikornyásabbat és nyakatekertebbet elképzelni sem lehet, pelengérré kerül. Az orvosok tehát tiltakozni készültek. De a direktor megkerülte a dolgot. Az érzékenyeknek értésre adta, hogy ne tartanak semmitől: a baj nem lesz olyan nagy. Vannak ugyan orvos-szereplők a darabban és ezek meglehetősen komikusak is, de semmiestre sem az orvosi kart teszi nevetségessé a szerző.

Sokkal nagyobb baj volt, hogy az ugynevezett „nyelv-smokk”-okat ugyancsak tollhegyre vette Csiky Gergely. Tudni kell, hogy nincs érzékenyebb teremtett lélek a világon, mint a nyelvész. Ez a fajtája az emberiségnek nem ismer trófát. Egy az, hogy a maga hivatását rettentően és szörnyen komolyan veszi (amihez teljes joga van), másrészt mindent eltűr, csak azt nem, ha nevetségessé tezik. A „Nyelvőr” akkoriban igen vad volt. Így hát a nyelvészekkel is meg kellett küzdenie Csiky Gergelynek és a színháznak. De megbirkózott valahogy ezekkel is.

A legfőbb veszedelem azonban mégis máshol állott. Ez volt ugyanis az első magyar bohózat, mely vasok, hogy ne mondjam: brutális ironiával belemarkolt a magyar társadalmi életbe és ostromozta a guny minden elképzelhető fegyverével azokat, akik ugynevezett „gomblyuk-fájdalmak”-ban szenvednek. Ez a téma akkor meglehetősen aktuális volt, aminthogy — ha jól figyelünk — ma nem kevésbé aktuális. Sőt azt kérdezzem, hogy a rendjelhajszolók, kitüntetésre sóvárgók, a feltűnni és kitűnni vágyók mikor, mely időben és korszakban nem aktuálisak.

Mint a felriasztott darazsak mérges fulánkjaitak iltógetve, úgy támadtak neki a Nemzeti Színházban. Az igazgatóság érezte és tudta, hogy kényes a témának ez a legkomikusabb része és nem csekély aggodalomba esett. Baj lesz ebből — mondták a színház udvarában. — A kövér Csiky egy hét alatt majdnem lesóványodott a félelemtől.

De ahol a baj legnagyobb, ott születik meg leghamarabb a mentő ötlet. Akadt egy ötletes ember és az maga Csiky Gergely volt, akit megnyugtatta az aggódot, noha ő volt a legnyugtalanabb.

— Ne tartsunk semmitől — mondotta senki sem fogja magára venni az iróniát. Mindenki azt hiszi, hogy — a másikat gúnyolom ki. Valamennyien valamely másik gomblyuk-fájdalmakban szenvedőre fognak ráismerni és nevetni fognak rajta. Onmagát dehogyan ismeri majd meg benne valaki.

Ez az argumentum döntő volt. A sok viszontagság után végre mégis csak színre került a „Mukányi“ és a publikum előtt nagy sikert aratott. A közönség nevetett a doktorokon, a nyelvészeken, az ordókat hajszolókon. Aki pedig nevettezni tud, az győz.

Annyira győzött Csiky Gergely, hogy holnap a darabja újra föltámad a Nemzeti Színház színpadán, míg ő örök nyugodalmas álmát alusza a kerepesi temetőben.

De ott pihennek azok is mind, akik a bemutatón szerepeltek. Az akkori főszereplők közül egyetlen egy sincs már életben.

T. Sz.

(*) **Nicolai emlékezete.** A „Windsori víg nők“ zeneköltője egy nappal Schumann Róbert születése után, 1810. június 9-én látott napvilágot. A zenészvilág ma ünnepelte Nicolai Ottó születésének századik évfordulóját. Sok zeneműve között a „Windsori víg nők“ maradt meg az operaházak műsorán. Zenéje ma is olyan üde, bájos, mint volt a berlini bemutatójakor 1849-ben. Nicolai sokat küzdött míg ez örökszép művében megtalálta — „önmagát“. Nem sokáig örülhetett első öszinte, nagy sikerének, mert néhány hóval később 1849. júliusában meghalt.

(*) **Az Operaházban** holnap, pénteken nincs előadás. — Szombaton „Sába királynője“ kerül színre, melyben Szamosi, V. Krammer, Berts, Nirschy, Arányi, Szemere, Erdős, Ney B. szerepelnek. A dalművet az alkalommal először vezényli Lichtenberg Emil karmester. (Általános bérlet-szünet XI. sz. Olesó helyárok. Kezdeté félnyolcz órákor.)

(*) **A „Mukányi“ új betanulással.** A Nemzeti Színházban holnap, pénteken elevenítik fel Csiky Gergely „Mukányi“ című vígjátékát, mely már tíz év óta leszorult a műsorról. A holnapi reprizen a czimszerepet, amelyet a bemutatón Szigeti József kreált és később Szigeti Imre játszott, a Nemzeti Színház fiatal művésze, Horváth Jenő fogja adni.

(*) **Lehár-jubileum Bécsben.** A bécsi Carltheaterben ma volt Lehár Ferenc „Czigányszerelme“ című operettjének 150. előadása. Annak idején a bécsi és a németországi lapok sok rosszakarattal iparkodtak a magyar tárgyú, magyar szellemű és magyaros zenéjű darabot lekicsinyelni, de a közönség nem törődött a gyűlölködő kritikával, s megérdemelt diadalra juttatta a nagyon értékes, szép művet. A mai jubileumon a szerencsés szerző személyesen dirigálta a zenekart és természetesen egész este zajos ovációkban volt része.

(*) **Vigszínház.** A Vigszínházban teljesen látogatott nézőtér előtt ismételték meg ma Forest Louis mulatságos bohózatát, amely a tegnapi bemutatón oly nagy sikert ért el. A közönség oly viharos derűltséggel fogadta a dialógus élezeit és az egymást kergető groteszk helyzeteket, hogy nem egy helyen a színpadon is meg kellett várni a nevetés csillapulását, hogy az előadást folytathassák. A taps nyílt színen is sűrűn hangzott fel, a felvonások végén pedig igen sokszor tapsolták ki a szereplőket, különösen Kornai Bertát, Haraszthy Hermint, Abolovszky Margitot, Tanay Frigyes, Tapolczay Dezsőt, Vendrei Ferenczet és Szerényi Zoltánt. Holnap, pénteken is az „Ámor, a pénzügynök“ kerül színre, valamint vasárnap és hétfőn is. Szombaton a „Nick Carter“-t, Bisson-Alexandre szenzációs színművét ismétlik.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Bethlen Gábor Kör** e hó 11-én, szombaton, délután hat órákor tartja az idei évről közgyűlést a kör helyiségében. A kör ezúttal számol be kilenczedik évről, amely ugy erkölcsi, mint anyagi szempontból igen eredményes volt.

Pejtsik Károly

Budapest IV.

Városház-u. 1,

Fényképezési
cikk
árjegyzéke
megjelent.

FŐVÁROS.

(*) **Uj építési szabályrendelet.** A fővárosi közmunkák tanácsa új szabályzatot dolgozott ki a Budapesti létesítendő építkezések módjára vonatkozólag. A Magyar Építőművészek Szövetsége, mely csupa gyakorló építészből áll, úgy találta, hogy az új szabályzat nem elégíti ki a modern kor követelte igényeket és azért azt beható tanulmány tárgyává tette, melynek eredményeképpen ma Palóczy Antal, Rainer Károly, Spiegel Frigyes és Vágó József építőművészekből álló küldöttség egy előterjesztést adott át dr. Bárczy István polgármesternek, mely előterjesztésben lefektetett modern és előrelátó elvek nemcsak a főváros jövő képét és higiéniját vannak hivatva előnyösen alakítani, hanem a még mindig uralkodó s koronként feltétlenül ismét felkerülő lakásnyomorúság ellen is erősebb védelmet nyújtani képesek. A polgármester jóindulattal fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy a szabályzat tárgyalására a Magyar Építőművészek Szövetségének kiküldöttét is meg fogja hívni. A M. É. Sz. a felterjesztést a Fővárosi Közmmunkák Tanácsának is megküldte.

(*) **Kisdiákok a repülőversenyen.** A kisdiákokat tudvalevően június harmadikán kicsábították a versenyterre a repülőgépkiallításra. Körülbelül huszszor kisdiák ment ki a rákosi mezőre, de kiállítás nem volt. A nagy rendtelenségben azonban számos tanuló megsbesült. A Magyar Aero-Club most a versenyre szeretne volna kivinni csapatokban az iskolásfiukat. A tanács azonban tanult a multon, nem volt hajlandó még egyszer felelősséget vállalni s a kisdiákok csoportos kivonulását nem engedte meg.

(*) **Megjutalmazott tanítónő.** A Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület alapítványának 45 koronás kamatját a tanács ma Szöcs Jánosné tanítónőnek adományozta.

(*) **Szektularizáció és választójog.** A tanács ma tárgyalta Hajdu vármegyének és Sopron vármegyének az átiratát a szektularizáció dolgában. Turóc vármegyének az általános választójogot sürgető átiratát és Selmezbánya átiratát, hogy a törvényhatóságok irjanak föl a törvényhozáshoz és követeljék a parlament munkaképességének a helyreállítását. A tanács azt a javaslatot tette a közgyűlésnek, hogy mind a három átirat fölött térjen napirendre.

(*) **Dunafürdők.** A Dunafürdők megvizsgálására kiküldött vegyes bizottság jelentését a főváros tanácsa tudomásul vette és a fürdők használatbavételére az engedélyt megadta.

(*) **Orvosi állások szervezése.** A tanács az új Szent János-kórház sebészeti osztályán egy segédorvosi és a Röntgen-laboratorium élére egy vezetőorvosi állás szervezését határozta el. Az előterjesztést a tanács a pénzügyi és jogügyi bizottságnak adta ki és megállapította a Röntgen-laboratoriumban szedhető vizsgálati díjakat. Ezeket a vizsgálati díjakat a laboratorium fejlesztésére és kibővítésére fogják fordítani. A régi Szent János-kórházban, az ugynevezett vegyes osztályban a betegek száma rendkívül megszorodott, úgy hogy az orvosi szolgálat teljesítése nagy nehézségekkel jár. A főváros tanácsa ezért azt az előterjesztést teszi a közgyűlésnek, hogy a vegyes osztályból egy külön főosztályt alakítsanak és annak élére ingyenes vezetőorvosi állást szervezzenek.

(*) **Uj hordárállomások.** A főváros tanácsa a közszolga-ipartársulat előterjesztésére és a főkapitány véleménye alapján négy új közszolga-állomást jelölt ki.

(*) **A Vérmező öntözése.** A hadtestparancsnokság ártir a főváros tanácsához, hogy tekintettel arra, hogy a katonaság a Vérmezőn tartja gyakorlatait, ahol nagy por képződik, a Vérmező szegélyét legalább 30—50 méter terjedelemben öntöztesse. A főváros tanácsa az ügyet a tanácsai közlekedési ügyosztálynak adta ki azzal, hogy tegye tanulmányozás tárgyává, nem lehetne-e a Vérmező szegélyét olajjal portalanítani.

(*) **Jóváhagyott alapítvány.** A kereskedelemügyi miniszter ma jóváhagyta a Némái Antal és neje által elszegényedett kereskedők és iparosok javára tett 20.000 koronás alapítványt.

(*) **A kőborezigányok.** Mosonmegye a kőborezigányok megrendszabályozását kérte a kormánytól s feliratát pártolás végett megküldötték a fővárosnak is. A tanács azt a javaslatot tette, hogy az átiratot tegyék egyszerűen leváltárba, mert a kormány már foglalkozik a kérdéssel.

(*) **A fuvartelep tiszta jövedelme.** A főváros tanácsa a fuvartelep 1909. évi üzleteredményére vonatkozó számadatokat tudomásul vette és elhatározta, hogy a számadatokra vonatkozó előterjesztést pártolólág terjeszti a közgyűlés elé. A számadatok szerint a mult év üzleteredménye 33.836 korona 95 fillér tiszta jövedelmet mutat fel. Ennek a tiszta jövedelemnek hovaforrdítására vonatkozólag a tanács azt javasolta, hogy abból a fuvartelep részére munkásjelölti intézményeket létesítsenek. Az előterjesztést már a köztisztasági és pénzügyi bizottság is hozzájárult.

(*) **Uj iskola.** A főváros törvényhatósága tudvalevőleg elhatározta, hogy a VIII. ker. Mária Terézia-terem iskolaépületet építtet, amelyben a VIII. kerületi plébánia is elhelyezést nyer. Az erre vonatkozó közgyűlési határozatot a belügyminiszter ma jóváhagyta.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A Wekerle-kormány sajtópöre.** A Wekerle-kormány volt tagjai által indított rágalalmazási sajtópörben dr. Szlavék Ferenc vizsgálóbíró már befejezte a vizsgálatot és beterjesztette a vizsgálati iratokat a kir. ügyészséghez indítványtétel céljából. A kir. ügyészség a dr. Wekerle Sándor volt miniszterelnök sérelmére elkövetett rágalmazási sajtópöré miatt már beadta vádiratát a büntető törvényszékhez. Habár Mihály szerkesztő ellen. Ez az ügyészi vádirat egyenesen az esküdttörbíróság elnökéhez, dr. Balogh György törvényszéki elnökhöz került, aki ezt az ügyet a maga számára tartotta fenn. A vizsgálóbíró ma délelőttre idézte be Habár Mihály szerkesztőt, hogy kihallgassa újból s a vádirat benyújtásáról értesítse. Habár Mihály szerkesztő azonban nem jelent meg, mert Bécsbe utazott. Ujabb idézése hétfőre szól. Wekerle miniszterelnök sérelmére elkövetett rágalalmazási sajtópörben az esküdttörbíróság közvetlen főtárgyalást akar kitézni s így az ügy a vádtanáchoz nem kerül mert Habár a vizsgálat folyamán beismerő vallomást tett s így kifogással aligha fog élni. A mai napon a vizsgálóbíró több ujabb tanut hallgatott ki. Így a Mauthner és Wilcsák nagykereskedő cég tagjait. Beidézte ezenkívül kihallgatásra Magyar Miklós fővárosi divatárkereskedőt is. Június 21-re Vörös László volt kereskedelmi miniszter kihallgatása van terve vége, június 22-ére Sztényi József volt államtitkárt, június 24-ére pedig Kossuth Ferenc volt kereskedelmi minisztert idézte be a vizsgálóbíró kihallgatásra. Kossuth Ferenc a mai napon orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényt intézett a vizsgálóbíróhoz s ebben a kérvényben bejelentette, hogy lábaja miatt a III. emeletre fel nem mehet s így a jelzett időben a kihallgatáson meg nem jelenhet. A vizsgálóbíró méltányolva Kossuth Ferenc betegségét, előreláthatólag lakásán fogja kihallgatni.

§ **Schönebeckné bünpöre.** Allensteinből jelentik nekünk, hogy ma is zárt ajtók mellett volt a tárgyalás. Az ülés elején az ügyész azt kívánta, hogy a bíróság még a sajtó két bizalmi képviselőjét is zárja ki, de a törvényszék azzal a megokolással utasította vissza az ügyész indítványát, hogy a hadsereg érdekében való, ha tárgyilagos és hiteles tudósítás kerül nyilvánosságra, mert ebből a bünpörből kifolyólag és szenzációhajszásból a hadsereget, de különösen a vezérkart, amelynek Göben százados is tagja volt, már amugy is eleget meghurczolták. A törvényszék ezután folytatta Schönebeck-Weberné kihallgatását a december 25-iki véres éjszaka körülményeiről.

§ **Költözködő járásbírók.** A székesfővárosi VIII—X. ker. kir. járásbírók, amelynek helyiségei eddig az Üllői-ut 54. szám alatt voltak, augusztus hó 1-étől kezdve a Főherceg Sándor-utcában lesz, a régi országház közelében. Ugyancsak költözködik az V. ker. járásbírók is, amely-

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, Frakk, v. Ferencz József-ölt. egészen selyem-béléssel 55 frt.

legfinomabb
angol-kelmékből,
csakis mérték
szerint, első-
rangú kivitelben.

ZÉLINGER SAMU
angol készpénzrendszer
uri szabótermeiben
IV. ker., Belváros,

Magyar-u. 3., 1. em. Kossuth Lajos-
utca mellett. — Telefon 116—59.

nek hivatalos helyiségei eddig a Hold-utca 21. számú házban voltak. A járásbíró vezetje most felhívást tesz közzé az V. k. háztulajdonosaihoz, akiket arra hív fel, hogy akik megfelelő bérházzal rendelkeznek, tegyenek ajánlatot.

§ Nemzetiségi sajtópörök a Kurián. A brassói Gazeta Transilvaniei című újságban Dán Szevér ügyvédjelölt hevesen megtámadta a magyar ügyészeket és bírakat, akik szerinte kegyetlenül üldözik a nemzetiségi újságírókat. A marosvásárhelyi esküdtbíró Dán Szevert négy hónapi fogházra ítélte, a Kuria azonban ma ezt a büntetést ötszáz korona pénzbüntetésre enyhítette. Ugyancsak a Gazeta Transilvaniei hasábjain Folea Augustin végzett teológus is közölt egy cikket, amelyben azt fejtegette, hogy Magyarországon, a magyar fajt kivéve, el van nyomva mindenki. A marosvásárhelyi esküdtbíró Foleát két hónapi államfogházra ítélte, a Kuria azonban ma fölmentette Foleát, mert a legfelsőbb bíróság véleménye szerint Folea csupán bírálta a kormány nemzetiségi politikáját, de igazat nem követett el.

§ Az ellopott lisztrakomány. A fumei törvényszék június 20-ára tüzte ki a letartóztatott Dorich Ferenc vasúti raktáros és Matukina Péter napszámos bűnügyének tárgyalását, akik január 10-én a budapesti Erzsébet-gőzmalomnak Fiuméba küldött egész waggon lisztjét ellopják és eladták. A vádirat lopás s magánokirathamisítással vádolja őket. Susanij József és Marcelina Ferenc kereskedők ellen pedig gazdaság címén folyik a büntető eljárás.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Tizedik nap. —

Lányhá volt ma is az érdeklődés, dacára annak, hogy szép versenyek voltak kilátásba helyezve. A jelek nem esáltak, mert minden futamban népes mezőnyök álltak starthoz s nem egyszer rendkívül heves finishsel dönt el a verseny sorsa. Favoritok és outsiders felváltva lettek győztesek, az azonban kissé lehangolta a fogadókat, hogy olyan futamokban mondott esődöt a papirforma, midőn föltétlen nagy bizalom kísért egy-egy kiválasztottat.

Az első futamban *Sénéchal*-nak — dacára annak, hogy legveszedelmesebb ellenfelei távolmaradtak a starttól — ugyancsak igyekeznie kellett, hogy lerázza magáról *Ravenswood*-ot. A második futam szintén favorit-győzelem volt *Ever ready* első helyével. Az *Üchtritz*-lő játszva nyerte meg a versenyt közepes ellenfelei ellen.

Már most mindenki nagy bizalommal nézett a nap főszáma: a *Metropole*-díj elé, hogy ily könnyen bánt el ellenfeleivel *Beg Pardon* istállóháza. A *Pardon*-mén tudvaleg első favoritja volt már hetek óta a 20,000 koronás díjnak. Azonban sajnos kellett tapasztalnia a fogadóknak, hogy még sem az a csodáló *Bon ami fia*, mint amilyennek feltételezték eddigi futásai alapján. Kilencszáz méterig még csak tartotta magát valahogy, de innen fogva semmi szerep se jutott neki. Győztes *Eva* lett, mely már Jávorról is eléggé szép formát futott ki, sőt legutóbb elég jó társaságot hagyott maga mögött. Nagy meglepetés volt *Bilbah* második helye, a *The Lombard*-kanca istállóháza: *Testör*-t ütötte el a második pénztől. Negyedik szintén kanca lett: *Zenezna* s így a mezőnyben képviselt gyengébb nem mindegyike frontban volt.

A negyedik futamban reával állt starthoz *Dreadnought*, de csak harmadik lett, míg a versenyt *Calville* elég biztosan nyerte.

A *Taurus*-handicap nagy mezőnyből *Selétkapu* került ki nyerőnek, jó lovakat hagyva maga mögött. Győzelme nagy meglepetést keltett és a nap legnagyobb kvótáját eredményezte. A második helyet a startfavorit *Papuschös* foglalta le a folyton javuló *Igor* előtt. A *Zombory*-lő győzelme — habár nehézsúly alatt is — jó fényt vet németországi szereplése elé, mert tudvaleg két versenyre is van kötelezettsége odakünn.

A *Corelli II.*-gátverseny *Selma* zsákmánya lett. Itt is lemaradt a favorit: *Miután*, melyet úgy látszik nagyon nyomott horribilis sulya. A napot bezáró futamban végre győzött a favorit ennyi csa-

lódás után, ami kissé megnyugtatta a fogadókat, akik már-már elvesztették minden hitüket, hogy fogadott ló mégis nyerjen egy versenyt.

Részletes eredmény a következő:

I. Duna-verseny. Díj 3000 korona. Táv 1200 méter. 1. Br. Springer G. sm *Senechal* 54 kg (Carlslake), 2. Br. Harkányi A. pm *Ravenswood* 54 kg (Janek G.), 3. Mautner V. sm *Athos III.* 54 kg (Korb). Futottak még: *Cullinan* (Pretzner), *Gaspard* (Jurnik). Félhosszal nyerve, másfélhosszal harmadik. — Tot.: 10:23, 20:31, 37.

II. Eladó-handicap. Díj 2000 korona. Táv 1600 méter. 1. Br. Üchtritz Zs. 46 pm *Ever ready* 54 és fél kg (Hewitt), 2. Milne F. 46 sh. *Fixstern* 50 és fél kg (Jones), 3. Dávid E. 35 pher *Caekler* 53 kg (Pretzner). Futottak még: *Douceur* (Winkfield), *Györgyike* (Janek), *Tanár* (Broadwood), *Add ide* (Miles), *Lávirári* (Korb). Igen könnyen négy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. — Tot.: 10:27, 20:28, 42, 46.

III. Metropole-díj. Díj 20.000 korona. Táv 1100 méter. 1. Marasesti ménes sk *Eva* 53 és fél kg (Hewitt), 2. Hg. Taxis M. E. pk *Bilbah* 53 és fél kg (Miles), 3. Gr. Wenckheim D. sm *Testör* 55 kg (Janek), 4. Br. Springer G. pk *Zenezna* 53 és fél kg (Carlslake). Futottak még: *Beggar* (Healy), *Argyélus* (Korb), *Gunther* (Pretzner), *Herimitage* (Kronzil), *Peppermint* (Huxtable), *Beg Pardon* (Winkfield). Biztosan félhosszal nyerve, ötnegyed hosszal harmadik, két hosszal negyedik. — Tot.: 10:101, 20:53, 277, 35.

IV. Nyeretlen kétévesek verseny. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Egyedi L. pk *Calville* 54 és fél kg (Miles), 2. Schindler L. sk *Gerdur* 54 és fél kg (Dyk), 3. Zombory R. pk *Dreadnought* 54 és fél kg (Hewitt). Futottak még: *Samuela* (Cockeram), *Gibson Girl* (Korb). Biztosan félhosszal nyerve, három hosszal harmadik. — Tot.: 10:34, 20:41, 56.

V. Taurus-handicap. Díj 10.000 korona. Táv 2800 méter. 1. Zombory R. 48 sm *Selétkapu* 43 és fél kg (Fetting), 2. Geist G. 46 sm *Papuschös* 52 kg (Winkfield), 3. Zangen I. 53 sm *Igor* 50 és fél kg (Vivian). Futottak még: *Boncompagno* (Robertson), *Gánna* (Pretzner), *Avar* (Miles), *Hüon II.* (Gulyás), *Blue Peter* (Peschka), *Old Coin* (Izményi). Kézd. után egy hosszal nyerve, háromnegyed hosszal harmadik. — Tot.: 10:36, 20:72, 33, 59.

VI. Corelli II. gátverseny. (Handicap.) Díj 6000 K. Táv 2400 méter. 1. Mautner V. 46 pk *Selma* 69 kg (Dillon), 2. Gróf Orsich P. száz. 46 pk *Galetta* 60 kg (Sliun), 3. Lubomirski Gy. 56 sm *Floridsdorf* 68 kg (Healy). Futottak még: *Duhaj* (Sparkes), *Miután* (Fries), *Oh Pardon* (Aylin), *Motolla* (Csompóra). Biztosan egy hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. — Tot.: 10:44, 20:36, 46, 49.

VII. Nyeretlen kétévesek handicapja. Díj 3000 korona. Táv 900 méter. 1. Br. Springer G. sm *Sever* 55 és fél kg (Carlslake), 2. Mr. Redgrey pk *Boris* 41 kg (Fetting), 3. Hg. Pálffy M. pk *Malina* 50 kg (Vivian). Futottak még: *Quartus* (Miles), *Union Jack* (Winkfield), *Hep-Hep* (Jones), *Illy* (Pretzner), *Gretelein* (Gulyás), *Aurelian* (Peschka). Könnyen háromnegyed hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. — Tot.: 10:40, 20:33, 54, 35.

Budapesti ügetőversenyek.

— Hetedik nap. —

Véget ért a legsilányabb meeting, amit eddig produkált a Budapesti Ügetőverseny-Egylet. Mindenki megkönnyebbülten lélegzett fel az utolsó futam lezajlásával s nem hallottunk az utolsó napon sem egyebet a publikum részéről, mint pertraktálni a beteges állapotokat, ami urrá lett a pályán, mivel a hajtók azt esinálják, ami nekik tetszik s nincs egy erőyes kezű vezetőség, aki szanálná a bajokat. Sok panasz hangzott a bookmaker intézmény ellen is, mely ugyancsak ezen a meetingen kezdte meg működését, de már most egész nyíltan vádolták azzal, hogy összejátszik egyes hajtókkal s azért történnek oly megmagyarázhatatlan formaváltozások. Hogy az őszi meetingen újra szerencsétlenség bennünket a könyvesek, nem is hisszük, mert az utóbbi napokban szerzett csalódások következtében már alig lézengett egy-két fogadó az elkerített helyen, mert mindenki belátta, hogy az ott kötött fogadásával csak veszíthet, nyerni jóformán semmi kilátás sem volt.

Ma például egy ismét eléggé nem kárhoztatható dolgot tapasztaltunk. A *Zugligeti díj*-ban ugyanis, ahol összesen három ló startolt, *Rabló P.* lett reás favorit. De már a második körben az addig nagyon szépen haladó *Deck Miller*-mén maradozni kezdett s végül kivezették a pályáról. Mint később értesülünk, a lónak verseny közben leesett a patkója s ezért kellett feladnia a versenyt. Hát ez nem egészen rendjén való dolog, hogy a publikum azért veszítse el a pénzt, mert az erre hivatottak hanyagságból vagy könnyelműségből már arra sem fordítanak kellő gondot, hogy a küzdelembe kiküldött ló allright álljon starthoz.

A *Tátra-díj*-at a Pusztaberényi ménes *Sará*-ja nyerte meg, ez egyszer beváltva a bizalmat, ami a

publikum részéről kísérte, az igaz, hogy most istállóháza nem indult a versenyben.

Legszebb versenye e napnak a *Kassai díj* volt. Ebben a futamban már starttól fogva izgalmas vetélkedést fejtettek ki a hajtók, hogy a győzelmet biztosítsák. Eleinte *Easter child* vezetett sok kocsihosszal, míg a többi ló szorosan egy csomóban ügetett. Midőn a vezető felvágott és visszaesett, a legszebb finishek egyike fejlődött ki *Fata Morgana*, *Junta*, *Ella*, *Heckenrose* és *Inn* között. Mindenki szinte ekstázisban bírálta az esélyeket, hogy ki kerül ki győztesen a küzdelemből, midőn előbb *Inn*, majd *Heckenrose* hibát csinál és visszaesik, sőt nemsokára *Ella* is enged. Már most csak *Fata Morgana* és *Junta* küzdenek s most úgy állt a verseny sorsa, hogy az lesz a győztes, amelyik kitartóbb a finishben. Az istállóknál *Junta* felvágott és az újra felnyomuló *Ella* üldözébe veszi *Fata Morgana*-t, melyet meg is előz. A ezélegyenesen azonban hirtelen megváltozik a helyzet, mert *Junta* ismert óriási speedjével követi s a célban elvitatja az első helyet *Ella*-tól.

Részletes eredmény a következő:

I. Főthi-díj. Díj 1800 korona. 1. Pusztaberényi ménes *Illusion* (Capovilla), 2. Lene H. 3. Hilda. Futottak még: *Giocanda*, *Fátyol*, *Rozsa*, *Mimi*, *Hu-Hu*, *Grom*, *Garibaldi*. Tot.: 10:21, 20:30, 68, 38.

II. Zugligeti díj. Díj 3300 korona. 1. Wölai ménes *Dylla R.* (Ederer), 2. Fellow Dillon. Futottak még: *Rabló P.* Tot.: 10:32.

III. Handicap. Díj 2000 korona. 1. Ercsi ménes *Felszemű* (Ederer), 2. Liebling, 3. Borrowman. Futottak még: *Ernst*, *Eva*, *Esperanza*, *Kedvesem*, *Easter child*, *Darabant*. Tot.: 10:24, 20:29, 35, 52.

IV. Tátra-díj. Díj 4000 korona. 1. Pusztaberényi ménes *Sara* (Capovilla), 2. *Gádiator*, 3. *Danilo*. Futottak még: *Magieza*, *Gambetta*, *Galeote*. Tot.: 10:21, 20:28, 31.

V. Kassai díj. Díj 2500 korona. 1. Brunner J. és tsa *Junta* (Armstrong), 2. *Ela*, 3. *Inn*. Futottak még: *Easter child*, *Fata Morgana*, *Borrowman*, *Heckenrose*. Tot.: 10:33, 20:33, 44, 39.

VI. Bucsú-verseny. Díj 1800 korona. 1. Tótmegyeri ménes *Busy Bee* (Schütz), 2. *Adi*, 3. *Lepke*. Futottak még: *Azért is*, *Edian K.*, *Eleho*. Tot.: 10:37, 20:36, 32.

VII. Kettesfogatu urkocsis-verseny. Díj 2500 korona. 1. Homoki ménes *Száras P-Ledér* (Sennyey G.), 2. *Vihar-Fast Maid*, 3. *Lotty-Major* Simmons. Futottak még: *Schuwichs-Dunczi*, *Fatinizza-Princess* Harry, *Sugár-Madarász*. Tot.: 10:40, 20:53, 64.

( ) Clubfelavatás. Az a magyaránny érdeklődés, amely ujabbban a vivősport iránt megnyilvánult, lehetővé tette, hogy a *Hungaria Vivó-Club* fennállása első évében új, fényes klubhelyiséget rendezzen be. A *Hungaria Vivó Club* 1910 augusztus elsejére teljesen berendezte a Gyár-utca 4. szám alatt most épült palotában bérelt klubhelyiségeit, amelyek nagy méreteiknél, modern kényelmes és stilszerű berendezésénél fogva a legnagyobb igényeket is kielégítik, nemcsak a vivást gyakorlóknak, hanem azoknak is, akik a társas élet kultiválására szult helyeznek. A klub vezetősége az új helyiségek megnyitó ünnepélyének fényét az összes vivőkörök elitejének közreműködésével nagyszabású vivőverseny megtartásával kívánja emelni.

Magyar vonatkozású emléktárgyak

Albumok Budapestről

Képes levelezőlapok

Szénásy Béla

csász. és kir. udvari szállító

levélpapír-áruháza

IV., Ferenciek-tere 9.

(Kossuth Lajos-utcai oldal.)

KÖZGAZDASÁG.

A Wiener Bankverein közgyűlése.

Budapest, június 9.

A Wiener Bankverein közgyűlésén Löbl Mátyás részvényes, a magyar iparvállalatok nem egészen jóvévű osztrák ügynöke éles támadást intézett a bank vezetésé ellen.

Löbl Mátyás a következő kérdést intézte a közgyűléshez:

— Igaz-e, hogy Stögmayer igazgató, akit a társaság elbocsátott, helytelenül lebonyolított üzletek kártérítése fejében kilencszázezer koronát fizetett az intézetnek? Nem hiszi, hogy ez megféle az igazság intencziójának. Ha mégis így van, akkor az igazgatóság minden tagja együtt kell, hogy felelős legyen a veszteségekért. Még ezért a kilencszázezer koronáért is. Miért csak ez az egy a sok közül?

— A mérlegek bizony nagyon furcsák. Egész világosan megállapítható, hogy az osztalék évről-évre harmincz korona. Ugy látszik, tökéletesen mindegy, hogy milyen volt az üzletmenet. A forgalom évről-évre emelkedett és a kifizetett jutalékok horribilisek, csak az osztalék maradt a régi. Nagyon sok az olyan vállalkozás, amelyeket későbbi elszámolásra tartott fenn az igazgatóság. Hol vannak ezek elszámolva? Seholy. Nyomuk sincs az igazgatóság kimutatásaiban, csak a sikerrel lebonyolított üzleteket látjuk. Hol vannak azok, amelyekre ráfizetünk? Miért nincsenek feltüntetve? Hisz ilyenformán nem is lehet helyes és igaz mérleget készíteni.

— Nem akarok gyanúsítani — folytatta beszédét — de mérlegeink nem mutatják hü képét az üzleti eredménynek. Van nálam három levél. Ezekben az igazgatóság fedezeti váltókat kér egyes üzletfeleitől. Csak nyolcz napra kéri. Csak hatmillió koronáról szóljon. Azután visszaküldik. Ez is vagyonszerű szerep. Kéri december 28-ikán, január 5-ikén pedig már nincs is szükségük rá. Így fordítják el az igazságot, így vezeték félre a részvényeseket. Milliókat fizetnek ki jutalék címén, a részvényeseknek pedig csak harmincz korona jut. Ez is egy ok arra, hogy hamis mérleget kell készíteniök. Van még egy ok. Az el nem számolt üzletek egy része is hozott hasznot. Nos, ezt a hasznot a veszteség egy részének fedezésére fordítják. Természetes tehát, hogy nem szerepelhetnek a mérlegben.

Végül pedig azt indítványozta, hogy amíg a mérleget rendbe nem hozzák és amíg az összes veszteségek pótolva nincsenek, szüntessék be az igazgatók fizetésének utalványozását és ne fizessék ki a nekik járó jutalékokat.

Közgazdasági körökben nagy érdeklődéssel várják a Stögmayer-botrány további fejleményeit.

A Magyar Helyiérdekű Vasutak Részvénytársaság mérlege. A Magyar Helyiérdekű Vasutak Részvénytársaság igazgatósága a minap megtartott ülésében megállapította az 1909. évre szóló mérleget és zárszámadást.

Az 1908. évben kimutatott 1.356.637.15 koronával szemben az elmúlt év nyeresége 1.570.783.72 koronára rug. Az igazgatóság indítványozza, hogy a 12.000.000 korona részvénytőke 9%-a (tavaly a 10 millió koronás osztalékra jogosult alaptőke után szintén 9%) vagyis részvényenként 18.— korona fizetessék osztalék címén, ami 1.080.000 koronát tesz ki; a tartalékalap javára 300.000 K fordítsák (mult évben ugyancsak 300.000 K), míg a fennmaradó 190.783 K 72 fillér új számlára vitessék át. A társaság tartalékalapja az imént említett 300.000 K dotáció folytán 2.800.000 koronára, tehát a részvénytőke 28 1/3-ára fog emelkedni. A közgyűlés elé terjesztendő jelentés mindazon vasutak részletes kimutatásával szolgál, melyek részvényeiből a társaság társzaja áll, feltüntetve ezen vasutak jövedelmezőségének fokozatos emelkedését az 1902. évtől kezdődőleg. Mint ezen kimutatásból kitűnik, az üzletermények állandóan emelkednek és a vasutak legnagyobb része, dacára az 1909. évi kedvezőtlen termésnek, az előző évvel szemben magasabb bevételeket ért el. A társaságnak összesen 59.834.200 korona kötvénye van forgalomban (mult évben 56.935.000 K). A társaság saját tőkéje részben elsőrangú pénzügyintézeteknél készpénzben (K 10.992.693.44), részben pupillaris biztosságu értékpapirokban van elhelyezve; ezen utóbbi értékekből az 1897:XXXII. t.-cz. értelmében egy 3.264.000 koronát kitevő kötvénybiztosítási alap létesített. A társaság közgyűlése f. hó 18-ra hivatott egybe.

Egyhuzamos munkaidő az Általános Takarékpénztárnál. A Magyar Általános Takarékpénztár legutóbbi igazgatósági ülésén — amint értesülünk — elhatározta az egyhuzamos munkaidő életbeléptetését. Eszerint már hétfőtől, e hó 13-ától kezdve fél 9-től 3-ig terjednek a hivatalos órák. Egyelőre csak próbaképpen, de tekintve azt, hogy Nyugat-Európában általában és néhány budapesti intézetnél hasonló intézkedés nagyszerűen bevált, kétséget nem tűr, hogy az Általános Takarékpénztár is állandósítani fogja ezt az épp oly célszerű, mint humánus angol munkaidőt.

A „Mercur” tőkeemelése. A „Mercur” váltóüzleti részvénytársaság ujabban ismét két millió koronával szaporítja alaptőkéjét, amelylyel részvénytőkéje ezentúl négy millió korona lesz. A tőkeemelést már az e hónap 25-ikére összehívott rendkívüli közgyűlés fogja kimondani.

A Hitelbank készíti elő a petroleum-monopóliumot. A Khuen-Héderváry-kormány fölötté siet visszaszerezni azokat a milliókat, amivel megvásárolta az adófizetők voksait. Egyszerre sürgőssé lett reája néve a közvetett adók szaporítása. És mivel az osztrák kormány úgy kívánja, hát siet megcsinálni a petroleum-monopóliumot, amelylyel erősen megrágtatja ezt a közszükségleti cikket. Csakhogy ezzel egyenesen a legszegényebb néposztályokat sújtja, mert hiszen a petroleumot a legszegényebb nép használja világítószertül. És sújtja majd a monopólium a magyar ipart is, aminek azonban Bécsben igen nagyon örülnek. Az egész monopólium egyébként első sorban nem is a magyar kincstárnak, hanem az osztráknak lesz hasznára, mert hiszen magyar petroleum-források nincsenek, úgy hogy a magyar monopólium maga is Ausztriától vásárolná a nyers anyagot. Ami már magában véve is sokatmondó dolog. Hogy pedig a monopólium kérdése aktuálisabb, mint általában hiszik, az kitészik abból is, hogy a tőzsdén ma határozott formában az a hír terjedt el, hogy m. kir. pénzügyminiszter megbízást adott a Magyar Általános Hitelbanknak a petroleum-monopólium előkészítésére.

Egy közszénbánya-társaság vesztesége. Egyedüli közszénbánya-vállalatunk a Délmagyarországi Közszénbánya Részvénytársaság, amely állandóan veszteséggel dolgozik. Eddig a négymillió alaptőkéjéből 1.072.272 koronát veszített el, ebből az összegből az 1909/10. évre 47.444 korona esik. Tartaléktőkéje mindössze 145.000 korona; ennyi volt három év előtt is. Osztalékot — természetesen — most sem fizet, amint fennállása óta sem fizetett. Ezt a vállalatot még a megboldogult Budapesti Bankgyesület alapította.

Nyolczszázmillió lesz az új kölcsön. Még az sem egészen bizonyos, hogy a nagy többséget „szerzett” kormány egyáltalában hosszú életű lehet-e, már is teljes erővel megindította azt a műveletet, amit a bécsi kívánságokra hajló kormányaink oly gyakran cselekszenek meg: az adósságinálat. Persze, a nagy többség a közös moloch többsége és a szavazógép rövidesen szállítani fogja a fölemelt tengerészeti és hadügyi költségeket, az annexió kaland árát és a többi. Szüksége van tehát a kormánynak pénzre. Lesz tehát új koronajárák-kibocsátás. Ezért aztán Lukács László már elő is vette a Wekerle-kormány által már jól előkészített új járadék-kibocsátási tervet is, amely 500 millió koronára szólott s amelyet Ullmann Adolf, a Hitelbank vezérigazgatója a párisi piacon már biztosított is. A politikai helyzet miatt azonban a kölcsön felvétele halasztást szenvedett. Most pedig, félével később föltámad a kölcsön ügye. A Khuen-kormánynak azonban már 800 millió kölcsön kell, nyilván azért, mert ez a kormány már többet hajlandó Ausztriának megadni, mint az előző. Az az indoklás, hogy a 300 millióval nagyobb kölcsönfelvételt a 220 millió kincstári utalványok beváltása és a most felvett 100 millió folyószámla kölcsön kifizetése teszi szükségessé, meg nem állhat, mert hiszen a Wekerle-kormány ugyanezre célra elégségesnek tartott egy 500 millió kölcsönt is. Ez a kormány azonban többet akar Bécsnek szállítani s már is szaporítja államadóságunkat közel egy milliárddal, ami rengeteg újabb adóterhet jelent az adófizető polgárságra. A kölcsön ügyében egyébként Ullmann Adolf már a Rothschild-csoporttal meg is állapodott. Ullmann

ugyanis tegnap részt vett Bécsben a Hitelintézet igazgatósági ülésén. Ez alkalommal szóba került a nagy magyar kölcsön kibocsátásának a dolga s hír szerint július hónapra tervezik ezt a kibocsátást, ha addig a parlament a vonatkozó törvényjavaslatot elfogadja. A kölcsön tudvalevőleg a francia piacra van szánva s Ullmann vezérigazgató a számbajövő francia pénzügyintézetekkel már a mult év októberében megállapodott a czimletek elhelyezésére nézve, amely megállapodásokat a Rothschild-csoport most is fentartja. E hírekre a tőzsdén ma a Hitelbank részvényei 846 koronáig emelkedtek.

Zsolnai-gyár Sárospatakon. Sárospatakon „Sárospataki Zsolnay-féle agyagipar r.-t.” czég alatt 210.000 korona alaptőkével nemrégiben új vállalat alakult, melynek czélja kézi és géptéglaművek és mindenféle keramikai gyártmányok előállítás, chamotteagyag és caolinbányák kitermelése, azok termékeinek nyers és iszapolt állapotban való elárúsítása. Igazgatósága Zsolnay Miklós, Förstner Sándor, dr. Gombos Gáspár és Böker József.

A Kaposvári Kereskedelmi és Iparbank ügyel. A Kaposvári Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság — írják lapunknak — felosztatta áruosztályát s az ennek keretében működő téglakartelt, melynek az összes kaposvári s környékbeli téglagyarak voltak a tagjai. A kartelnek előlegezett összegeket az intézet visszakapta, miáltal nagy mértékben immobilizált tőkét felszabadultak, mire az intézetnek — utolsó zárszámadásainak tnsága szirint — már nagy szüksége is volt. Ugyancsak a Kaposvári Kereskedelmi és Iparbank szerepel mint felperes abban a perben, melyet az intézet két kaposvári czég ellen indított a téglakarteltől kifolyó differenciák miatt. A jogerős ítélet úgy szól, hogy a két czég a kérdéses összeget 3 év alatt, 9 egyenlő részletben köteles az intézetnek visszafizetni.

A Galiczia naphtaipar r.-t. vesztesége. A Magyar és galicziai naphtarészvénytársaságot is a Budapesti Bankgyesület alapította s ennél az intézetnél is több százezer koronát veszített. A társaság most teszi közzé mult évi üzleterményéről szóló mérlegét, amely 514.718 korona veszteséget tüntet fel. Eddig 768.349 koronát veszített el a vállalat a 4.375.000 koronás alaptőkéjéből.

Leszállították az Angol Bank kamatlábát. A Angol Bank mai igazgatósági ülésén — mint Londonból jelentik — a bankkamatlábát három és fél százalékról fél százalékkal leszállította három százalékra. A mult hét elején, amikor az Angol Bank legutóljára leszállította a kamatlábát, a londoni pénzpiaczen rendkívül kedvező módon alakult ki a helyzet. A magánkamatláb 3 1/4 százalékról 3 százalékra csökkent s a bank aranykészlete megerősödött. Mindezek a körülmények arra birták az Angol Bankot, hogy a legutóbbi kamatláb-mérséklést csak a mai napig hagyja meg érvényben s ma újra fél százalékkal szállítsa le a kamatlábát.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védület a következő fizetéseketelenségeket közli: Schumann A. bej. rőfőskereskedő czég Arad; — Ungár Béla kereskedő Tiszaföldvár.

Gróf Andrássy Géza rimamurányi részvényei. Emlékeztet még, hogy a mult évben a Rimamurányi harezban egy mágnáscsoport szerepelt a tőzsdén. Ebben a csoportban Andrássy Géza gróf is nagyobb mennyiségű részvényt vásárolt és azokat meg is tartotta. Most arról értesülünk, hogy Andrássy gróf néhány mágnás társával egy szűkebbkörű csoportot alakított a czéltől, hogy nagyobb mennyiségű Rimamurányi részvényt vásároljanak tisztán befektetési czélkra. Ez a csoport azonban teljesen függetlenül fog működni a már gyakrabban szerepelt másik csoporttól és annál szűkebbkörű is lesz.

A mértékhiteljesítési díjszabás kiegészítése. Kizárólag ürmértékeket használó felek (kisiparosok, kiskereskedők, kereszmarosok, gazdálkodók, stb.) két évre szóló díjátálya; a) ha a községnak (helységnek), melyben laknak, lakos száma ötvenezernél nagyobb: hat korona; b) ha 10.000—50.000 között van: öt korona; c) ha 3000—10.000 között van: négy korona; d) ha 1000—3000 között van: három korona; ha ezernél kisebb: két korona. A mértékhiteljesítési díjszabás egyéb részében érintetlen marad.

Kik építik a második távbeszélő központot. A postaigazgatóság már döntött a második telefon-

központ palotájának építésére beérkezett ajánlatok tárgyában. A főbb munkákat a következő vállalkozók kapták meg: Lipták dr. és Társa kapták: a föld, kőmives, eltelyező, vas- és vasbeton munkákat 1.105.632 K 40 fill., az ács munkákat 17.203 K 46 fill., az aszfalt munkákat 12.837 K 36 fill., a bádigos munkákat 32.304 korona 45 fill., összesen tehát 1.167.977 K 67 fillér vállalati összegben; a kőfaragó munkákat *Ramler J. és Társa* 200.092 K 36 fillér összegben, *Fischer János fiai* 88.592 K 20 fillér összegben és *Seenger Béla* 123.867 korona összegben; az asztalos munkákat *Gregersen G. és Fiai* vállalták el 67.936 K 20 fillérért, míg a lakatos munkát *Hajós Bálint* készíti el 120.640 K 27 fillérért.

A zombori hengermalom. Már megirtuk, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank égisze alá vette a Zombori Hengermalom Részvénytársaságot. A tranzakciót a legutóbb tartott közgyűlésen vitték keresztül. Az ott hozott határozatok most a cégbiróságnál is feljegyezték. A részvénytársaság egy millió korona alaptőkével alakult meg, mely 5000 darab 200 korona n. é. bemutatóra szóló részvényből áll. Igazgatósága: Déri Izidor, Fellner Henrik a Kereskedelmi Bank igazgatója, Falcione Lajos, Koczár Zsigmond és Szent-Ivány József.

A magyar és osztrák kormány a Vacuum Oil Co. ellen. Egyidőben a petroleum-monopolium előkészítésével, hirtelen ment annak is, hogy a magyar kormány az osztrák kormánnyal együtt elhatározta, hogy véget fog vetni Magyarországon és Ausztriában egyaránt annak a konkurrencziának, amelyet a Vacuum Oil Company amerikai petroleum-társaság a hazai petroleumfinomítóknak és gyáraknak okoz. A Vacuum Oil Company, csak hogy a magyar és osztrák gyáraknak ártson, a nyersolajat összevásárolja, felveri az árát s ez által lehetetlenné teszi a hazai gyárak gazdaságos üzemét. A két kormány elhatározta, hogy addig, míg más módon nem gondoskodik a hazai petroleumipar érdekeinek megvédéséről, az amerikai társaság magyarországi és Ausztriában levő gyárait és telepeit a legszigorubb ellenőrzéssel megvizsgáltatja s meg fogja tiltani, hogy a megengedett mennyiségnél többet gyártson, továbbá tarifális intézkedésekkel megnehezíti az amerikai társaságnak a magyar- és osztrák gyárakkal szemben régóta káros versenyét. Ezek az ideiglenes intézkedések. Össze még szigorubbak várhatók. Érdekes ebben az, hogy a kormányok addig, míg az ipari és kereskedelmi érdekeltek harcoltak a Vacuum Oil Co. ellen, hallgattak; most pedig, nyilván a monopolium érdekében támadják az amerikai. Amit egyébként kevesen sajnálnak.

Két gépgyár fuziója. A budapesti piacon százkét éve fennálló *Reichel* és *Heisler* vegyipari gépgyár részvénytársaság és a röviddel ezelőtt alapított *Opler Hugó* kazán- és gépgyár részvénytársaság ma megtartott közgyűléseiken a két társaság egyesülését határozták el, amely egyesülés oly módon történik meg, hogy az *Opler Hugó* részvénytársaság beolvad a *Reichel* és *Heisler* részvénytársaságba. Ez utóbbi társaság e célból alaptőkéjét háromszázezer koronával felemeli egymillió koronára. Az egyesített vállalatokat a *Reichel* és *Heisler* részvénytársaság változatlan czéje alatt fogják tovább vezetni. Ez alkalomból az igazgatóságba a régi igazgatókon, *Reichel Gyulán*, *Kornfeld Emilén* és *Fábry Károlyon* kívül beválasztották dr. *Engel Aurélt*, *Opler Hugó* mérnököt, *Opler Ignác* igazgatót, *Rechnitz Béla* vezérigazgatót, *Schwarz Adolf* vezérigazgatót és *Zsolnai WiWx Adolfot*.

Állami kedvezmény az énygyárnak. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter a pénzügyminiszter hozzájárulásával *Leimer Fülöp* és *fiai újpesti énygyára* részére az eredetileg tíz évre, az 1906. év végéig engedélyezett, majd az 1909. év végéig meghosszabbított állami kedvezmények hatályát további két évre, az 1911. év végéig meghosszabbította.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 9.

A készáruipiaczon ma nyugodt volt a hangulat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak ugyan, de jobb árakat nem voltak hajlandók fizetni. Mivel az eladók nem voltak ráteremtésűek, még így is aránylag elég élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 16.000 q buza kelt el, szilárdan tartott tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 11.65 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 10.57 korona 78 kilós felsőtiszavidéki buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a tengeri két és fél fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. Forgalomba került 500 q rozs 7.45—7.50 koronás áron, 100 q árpa 6.20 koronás áron és 500 q tengeri 5.40—5.42 és fél koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet lanyhán és a tegnapi zárlatnál jóval alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban igen élénk vételkedv támadt, mire aztán erősen szilárdult az irányzat és gyors tempóban lényegesen emelkedtek az árfolyamok, mi mellett igen élénk forgalom fejlődött ki. Az októberi buza 6 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 9.38 koronán indult, előbb 9.35-ig gyöngült, aztán gyorsan 9.62-ig emelkedett, majd megint 9.52-ig esökkent és zárlatkor így is maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza nyolcz fillérrel, az októberi rozs, az októberi zab huszonhat fillérrel, a júliusi tengeri négy fillérrel, az új tengeri nyolcz fillérrel emelkedett.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Buza				
Tiszavidéki	75	—	79	23.05—23.15
"	76	—	80	24.30—24.40
"	77	23.65—24.15	81	—
"	78	24.05—24.85	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	22.95—23.85
"	76	22.85—25.25	80	22.95—22.85
"	77	24.10—24.05	81	—
"	78	24.35—23.85	82	—
Pestvidéki	75	—	79	24.15—23.20
"	76	—	80	24.05—24.05
"	77	24.10—24.35	81	—
"	78	23.95—23.70	82	—
Bánsági	75	—	79	23.55—23.—
"	76	—	80	—
"	77	23.95—23.80	81	—
"	78	24.25—24.40	82	—
Bácskai	75	—	79	22.75—22.90
"	76	23.95—23.80	80	—
"	77	23.70—23.15	81	—
"	78	23.10—24.25	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	15.35—16.45
" közepminőségű új	—	—	—	15.45—15.10
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	11.70—12.40
" II-rendű	—	—	—	11.40—11.60
Zab I-rendű	—	—	—	14.20—14.60
" II-rendű	—	—	—	13.40—13.80
Tengeri belföldi új	—	—	—	10.80—11.10

Eladott:
 Buza, Tiszavidéki: 300 q 78.5 k, 300 q 78 k 23.20 K, 300 q 78.5 k, 300 q 79 k 23.10 K, 100 q 78 k 23.20 K, 300 q 78 k 23.20 K, 300 q 78 k 23.10 K felső, 100 q 78 k 32.10, 200 q 77.5 k 23 K, 100 q 77 k 22.90 K, 200 q 77 k 22.90 K, 200 q 76.5 k 22.10 K felső, 650 q 76 k 22.30 felső.
 Bánsági: 5000 q 80 k 24 K, 150 q 77 k 22.80 K, 3000 q 76 k 22.30 K.
 T.-Beesei: 290 q 78.5 k 23.20 K.
 Fejérmegyei: 850 q 75.5 k 22.05 K.
 Felsőmagyar: 500 q 76 k 22 K, 450 q 76 k 21.60 K.
 Raktár: 1000 q 76 k 22.20 K.
 Rozs: 250 q 14.90 K, 200 q 15 K kpf pa.

T-árpa: 100 q 12.40 K Kőbánya.
 Tengeri: 300 q 10.85 K ab Budapest, 200 q 10.80 K az Bpest.

Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötöttetés:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Buza októberre	9.38—9.35—9.62—9.52—
Rozs októberre	7.07—7.21—7.15—7.24—7.17—
Zab októberre	6.82—7.12—7.08—
Tengeri júliusra	5.36—5.37—5.32—5.45—5.42—
Tengeri auguszt.	5.44—5.53—
Új tengeri májusra	5.70—5.81—5.78—5.81—5.80

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	9.52—9.53
Rozs októberre	7.17—7.18
Zab októberre	7.08—7.09
Tengeri júliusra	5.43—5.44
Tengeri májusra 1911-re	5.80—5.81
Repeze augusztusra	12.—12.10

Budapesti gabonaforgalom.

1910, június 7-10 1910, június 8-ig.

	Érkezett	Elszállított
	méter mázsa	
Buza	2128	300
Rozs	10	1833
Árpa	325	—
Zab	1950	458
Tengeri	293	5835
Liszt	204	1232
Korpa	—	2124

Értéktőzsde.

A török-görög viszály bármilyen lokális jellegű, mégis csak elkedvetleníti a külföldi tőzsdéket és ha nagyobb árhanyatlás nem is tapasztalható, a forgalom korlátoltsága eléggé bizonyítja az óvatos tartózkodást. Ez körülbelül hangulata egy a külföldi, valamint a mi tőzsdénknak is. Nálunk különben a hirtelen bekövetkezett nyár is jelentékenyen apasztotta a forgalmat. A Magyar hitel árfolyama egy az elő, mint a déli tőzsdén 838—839 K között mozgott, míg végre utóbbi árfolyamán szilárd alapiránnyal zárult is. Az Osztrák hitel irányzata ma inkább lanyhának volt mondható, 665.25 K-ról leszállt 664.50 K-ig, a déli tőzsdén sem javult és utóbbi árfolyamon zárult. Az Osztrák államvasut részvényében az előtőzsdén egyáltalában nem volt üzlet, a déli tőzsdén 753 K 50 fillérért volt kapható. A Jelzálog hitelbank részvénye az előtőzsdén 484 K-n, a déli tőzsdén 484.75 K-n zárult. A Leszámitolóbank részvényében ma egyáltalán nem volt kereslet, 562 K-ért kínálták, a déli tőzsdén volt egy-két kötés 561 K-n. A Városi villamosvasut részvénye az előtőzsdén 378—379 K között került forgalomba, a déli tőzsdén el-lanyhulva leszállt 376.50 K-ra. A Közuti vasut részvénye igen gyér kereslet mellett 708—709 K között került forgalomba, a déli tőzsdén egy fél koronával gyengébben 707.50 K-n zárult. A Kereskedelmi részvénytársaság részvényeinek irányzata lanyha volt az előtőzsdén, még lanyhább a déli tőzsdén. 743 K-ra szállt le. A Rimamurányi részvény egy az elő, mint a déli tőzsdén 689—689.25 K-n volt forgalomban. Az Agrárbank részvénye a tegnapi zárlathoz képest megszilárdult egy az elő, mint az utótőzsdén 486—487 K között variált. A készáruipiaczon is korlátolt volt a forgalom. Az „Adria” részvények 486 K-val kerültek a piacra, így is zárultak. Az utótőzsdére Bécsből azt a hírt hozták, hogy a Magyar Általános Hitelbank az általa képviselt pénzesoport nevében az új járadék-kéleson tárgyában megállapodott a magyar kormánnyal, mire természetesen a Magyar Hitelbank részvénye egyszerre 846 K-ig felszökött. Ez a nagy emelkedés különben egy kissé javítólag hatott a többi értékekre is. Számbavehető forgalom csak a Magyar hitelben volt.

Földbirtokosok 4%—4½% alapon kaphatnak tőkeamat törlesztéses kölcsönt, a birtok-érték 65—75%-a erejéig. Régi és bármily bonyolódott tartozások konvertáltak. — Telekkönyv-kataszter küldendő. **Teljesen díjtalan értesítés 48 óra alatt.**

Tisztviselő- és Jelzálog-Kölcsön Részvénytársaság, Budapest, Erzsébet-körut 22. szám

Az előtőzsdén forgalomba került:
Osztrák hitel 665-665.50-665.25, Magyar hitel 838.50-839.50-839.25, Leszámitolóbank 502, Jelzálogbank 484-484.50, Rimamurányi 639.50, Városi villamosvasut 379-378, Közúti 709-708.
A déli tőzsdén forgalomba került:
Osztrák hitel 665, Magyar hitel 837.50-839.25, Államvasut 754, Leszámitolóbank 561.50, Jelzálog 484, Közúti 708-708.50-706, Városi villamosvasut 377 K.
Utőtőzsde delután 4 órakor:
Osztrák hitel 666, Magyar hitel 845, Államvasut 754.50, Jelzálogbank 485.50, Rimamurányi 689, Leszámitoló 561.25, Városi 377, Közúti 708.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, június 9. (Saját tudósítónktól.) Az irányzat annyiban megszilárdult, hogy csekély forgalom mellett az árak tartottak, sőt ausztriai zab 10 fillérral drágult.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 11.95-12.25, bánáti 11.50-11.85, mosoni 10.80-11.35, tótfelvidéki és déliavasuti 10.80-11.35, marchfeldi 10.30-10.65, romániai 11.45-11.75, orosz 11.10-11.50.

Rozs: tótfelvidéki 8-8.15, csepeli 7.95-8.15, pestmegyei 8.05-8.20, déliavasuti 7.90-8.15, különtéle magyar 7.90-8.15, osztrák 7.95-8.35.

Árpa: tótfelvidéki 6.40-8, maláta 6.40-6.65, takarmány 5.90-6.30.

Magyar tengeri 5.75-6. Cinquantin 7.90-8.40. Magyar zab 7.40-8, válogatott 8.05-8.35, osztrák 7.30-7.55.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, június 9. Miként tegnap, ma is kedvtelen irányzattal nyílt meg az előtőzsde, mert a külföldi piacok lanyha magatartást követtek. A forgalom egészen jelentéktelen volt, a kulisszértékek árfolyamai némileg gyengültek. Korlátok közt is alig mutatkoztak kötések. 3 százalékos déliavasuti elsőbbségek Párisra gyengültek. A heti ellátás elég simán ment, a bankok 4 1/4-4 3/8 százalékon reportáltak. Déli vasuti részvényekben berlini vásárlásokra a déli tőzsde megnyitáskor nagy élénkségek uralkodott, egyébként a piac nyugodt volt. A forgalom későbbi során az érdeklődés tovább tartott déliavasuti részvények iránt, ellenben más téren üzletlenség állott be, mert Berlin is kedvtelen irányzatot jelentett.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 664.50 K, Magyar hitel 838, Államvasutak 153.50, Déliavasut 119.25, Alpesi 725.25, Rimamurányi 688, Dohányrészvény 391, Általános építkezési társaság 333, 3 százalékos déliavasuti elsőbbség 266.75, Török sorsjegy 257 K.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 664.75, Magyar hitel 838, Anglo 311.50, Bankverein 542.75, Laenderbank 499.50, Union 601, Államvasut 753.75, Déli vasut 121, Dunagőzhajózás 1159, Alpesi 725.50, Prágai vasút 2660, Rimamurányi 687.75, Orosz járadék 103.50, Lloyd 584.50, Török sorsjegy 259, Hirtenbergi patrongyár 1184, 3 százalékos déli v. elsőbbség 266.75, Skoda 388 K.

Bécs, június 9. (Magyar értékek zárata). 4 százalékos arany-járadék 113.50, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 156.75, Magyar hitelbank részvény 844. Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 689.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 490. Magyar koronajáradék 92.35, 4 százalékos magyar földterem. kötvény 92.50, Magy. nyeresim-kölcs. sorsjegy 226.25, Kassa-Oderbergi Vasutészv. —, Magyar jelzálogbank 484. Magy. kereskedelmi bank —. Az irányzat szilárd.

Bécs, június 9. (Osztrák értékek zárata). 4.2 százalékos papír-járadék 94.5, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.10, 1860-as sorsjegy 171.75. Osztrák hitelsorsjegy 541. Angol-osztrák bankrészvény 311.75. Bécsi Bankverein 542. Osztrák magyar bank 18.14, Déli vasut 119.25, Dunagőzhajózási társ. 1158 — Dohányrészv. 393. Cs. k. arany (vert) 11.88, Német bankk. 117.56. Osztr. Lloyd 584. 4.2 száz ezüst jár. 92.20-98.10, Osztr. koronajáradék 94.20, 1864-es sorsj. — Osztrák hitelintézeti részvény —, Union-Bank 601.25 Osztrák Landerbank 499.25, Osztrák-magyar államvasut 753.50, Elbavölgyi vasut —, Alpesi részvény 725.50, 20 frankos 19.10. Londoni váltóár 240.82, Lipótkohó 522. — Török sorsjegy 258.75.

PIGK TESTVÉREK
férfi szabók
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 15. I. em.
Különlegességek nyári ruhákban.
Angol csoport ruházati rendszer.
Prospektust kívánatra bérmentve küldünk.
Telefon: 34-82.

Külföldi értéktőzsde.
Berlin, június 9. (Értéktőzsde.) A külföldi piacokról érkezett kedvezőtlen jelentések kiélesítették az itteni piac barátságtalan irányzatát és az árfolyamok a megnyitáskor realizációk következtében nagyon csökkentek, különösen bányáértékek és villamosági részvények. Előbbiek közül rajnai acél erősebben csökkent, míg a rombachói kohó részvényei megszilárdultak. Az amerikai vasjelentés jobb irányzata dacára kevés figyelemben részesült. Bankok renyhe forgalom mellett tulajdonrészt gyöngülésre hajlottak, ellenben jól tartomérés részvények, valamint török sorsjegyek valamire részvények, valamint török sorsjegyek valamivel szilárdabbak voltak, míg a többi érték alig változott. Később a piac az angol bankamatláb mérséklésére jobban szilárdult meg, de a javulások

osekélyek voltak. Végül Déliavasut mellett még a 3 százalékos birodalmi kölcsön részesült nagyobb keresletben. A zárlat renyhe volt, az utőtőzsde irányzata nyugodtabb volt. A készpénzpiac ipari értékei gyöngébb irányzatot követtek. Napi pénz 3 és alább, magánamatláb 3 1/8 százalékos.

Berlin, június 9. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék —, osztrák hiteltőzsde —, Déli vasut 24.60, orosz bankjegyek 216.60, 4 százalékos új orosz kölcsön 91.10, Disconto Commandit 187.50, Dinamitruszt 182. —, Harpeni 193.10, Unifikált török járadék 94.70, 4.2 százalékos ezüstjár. 94.20, 4 százalékos magyar arany-járadék 95.10, Magyar koronajáradék 92.50, Osztrák-magyar államvasut 161.60 Bécsi váltóár 850. —, Olasz járadék —, Ált. villamosági Edison 268.75, Gelsenkircheni 211.20, Laurakohó 175.30.

Frankfurt, június 9. Zárlat. 4.2 száz-os papír-járadék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 99.25, Magy. ar-jár. 95.20, Osztr. hitelint. részv. 208.80, Osztrák-magyar államvasut 161.60, Északnyugati vasut —, Eastiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.70, Bécsi Bankverein 137.30, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 79.70, 4.2 százalékos ezüstjárdék 98.15, Osztrák koronajáradék 94.25, Magyar koronajáradék 92.50, Osztrák-magyar bank 180.21, Déli vasut részvény 24.40, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.83, Párisi váltóár 810.16, Union bankrészv. —, Alpesi részv. —.

Hamburg, június 9. (Zárlat). 4.2 százalékos ezüst járadék 97.50, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 24.60, 4 százalékos arany-járadék 99.20, Osztrák hiteltőzsde 208.50, Osztrák-magyar államvasut 161.50, Olasz járadék 104.50, 4 százalékos Magyar arany-járadék 95.10.

London, június 9. Angol consol 82 1/8.

Páris, június 9. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 98.10, Osztr. arany-járadék 100. — Magyar arany-járadék 98.90, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 51. — 3 3/4 százalékos Olasz járadék 105.55 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 85. —, 5 százalékos marokkói járadék 512. —, 4 százalékos 1890. román kölcs. 97. —, 4 százalékos amort. románjár. 1905. 9. 25, 5 százalékos orosz járadék 104.05, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.35, 4 százalékos spanyol jár. 96.45 4 százalékos unifikált török jár. 94.32, Török sorsjegy 228. —, Török dohányrészvény 412. — Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Landerbank 531. — Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1823, Banque Ottomane 7 1/2. — Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 125. — Meridionalvasut 695. —, Hartman gépgyár 601. — Rio Tinto —, Sucrerie d'Egypte —, Tula —, Urikányi kőszén —, Chartered —, De Beers 187. — East Rand 134. —, Jagersfontein 211.50, Trans. Land Comp. 71.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.75, Váltó német piacokra (rövid) 123.34, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/10, Olasz arany-váltó rövid 2/10, Váltó Svájcra (rövid) 3/10, Csekk Londonra 252.70 Magánamatláb 2 1/8.

Felelős szerkesztő:
FURJESZ LAJOS.
Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: ERDŐS ARKÁD.

Table with multiple columns: BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE, Allamadósság, Zaloglevelek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Kőszekedési vállalatok, Sorsjegyek, Iparvállalatok, Félnemek és váltók. Each column contains financial data with percentages and values.

KÜLÖNFÉLÉK.

Levél.

Ki vagy te, . . . Ki mint a végzet ujjá
Előmbé állsz és békóba versz?
Ki vagy te, ki minden tiszta álmod
Fényövezte lényedhez ölelsz?

Ki vagy te, kinek varázs-hatalmát
Roskadozva, keresztként viszem?
Ki vagy te, hogy még is minden üdvöm
Benned látom, csak benned hiszem!

Zivuska Andor.

(A nagy felfedező utak költségei.) Filchner német sarkutazó, aki expedíciót tervez a déli sarkra, két millió márkában állapította meg tervezett útjának a költségeit, amiből azonban 450,000 márka megtérül abban az esetben, ha a két expedíciós hajóval sértetlenül tér vissza, mert akkor ezeket megint eladhatja. Peary legutóbbi észsark utazása 500,000 koronába került, amibe azonban bele van számítva a „Roosevelt” expedíciós hajó mintegy 300,000 koronát kiváló értéke. Shackletonnak, aki a déli sarkot közelítette meg, 800,000 koronára volt szüksége és körülbelül ugyanekkora összegben van előirányozva a tervezett Scott-féle angol délsark expedíció. Stanley afrikai expedíciója 250,000 koronába került. Az újabbkori expedíciók költségeivel összehasonlítva, a régebbi idők nagy felfedező utjai sokkal kevesebbe kerültek. Kolumbus első amerikai útja például csak 30,000 koronába került. Magelán első földkörüli útjának a költségeit Koelliker O. számította ki. Összesen négy hajóval kelt utra Magelán, amelyek a felszereléssel és a személyzet ellátásával együtt 214,000 koronába kerültek. Ebből az összegből Spanyolország 163,870 koronát fedezett, a többi pedig kikötővárosok és gazdag kereskedők adták össze. A hajó közül három tönkre ment, de a negyedik anynyi fűszerárut hozott magával, hogy annak az eladásából az összes költségek megtérültek, sőt még felesleg is maradt, úgy, hogy ez az expedíció voltaképpen még pénzübeli nyereséggel is járt.

(Az autogáz.) Az automobilozás kezdetétől fogva igyekeztek a gyárosok, hogy olyan világitást alkalmazzanak a kocsikban, mely úgy minőségű, mint gazdasági szempontból a legelőnyösebb.

Sietteték ezen igyekvést a rendkívül szigorú rendőri előírások is. Hosszas kísérletek után rájöttek arra, hogy az acetylen-világítás a legmegfelelőbb, mert ennek fénye a ködös, poros levegőt legjobban hatol keresztül. Az acetylent mindez ideig a kocsin fejlesztették, menet közben. Ennek azonban sok hátránya volt. A készülék hamar megromlott, a gázt nem lehetett állandóan ugyanazon nyomás alatt tartani, a vízesapok és vezetékek télen gyakran befagytak, az égők bekormosodtak, végül pedig, ha a vízesapot el is zárták, még tovább is fejlődött a gáz, ami, eltekintve a kellemetlen szagtól, veszélyessé is vált, ha a kocsi zárt helyiségben állt. Ezen hátrányokat két francia mérnöknek sikerült megszüntetni, kik az acetylen-gázt nagyban állították elő, megtisztították és aczélpalackokban sajtoltva hozták forgalomba. Előnye ennek az, hogy a gáz állandóan ugyanazon nyomás alatt, tisztán és szárazon jut az égőbe, sőt egyforma nagyságu égőnél az intenzitása 40 százalékkal nagyobb, mint az acetylené.

(A bakteriumoktól való félelem.) Az első bakteriumokat Leeuwenhoek holland tudós fedezte fel a tizenhetedik század második felében üveglencsék segítségével. Leeuwenhoek azután ezeket a kis élőlényeket lerajzolta és 1683-ban egy ily kép alá ezt írta: „Sok igen kicsi állatka, amelyek igen kecsesen mozognak ide-oda”. Azóta a tudósok a mikroszkóp segítségével a bakteriumok birodalmát már kifürkészték és a bakteriológia Lister, Koch, Pasteur és más tudósok fölfedezése által egészen különálló tudományá lett. De éppen ezek a fölfedezések és a belőlük vont következtetések a laikus közönség körében egészen megzavarták az embereket. Ennek a kicsi világnak csodálatos jelenségei és a kis lények mesés szervezete, amely közönséges fölfogásu agyban azt a benyomást kelti, mintha a betegségek ugyszólván anyag alakjában kívülről jönnének a testbe, ahol elterjednek és csak a testen mutatkozó tünetek által válnak észrevehetővé, az emberek millióinak higiénikus felfogóképességét egészen megzavarták és a megfertőzéstől való félelem nyomán támadó rettegés szélesebb rétegeken is erőt vett. Ezzel szemben természetesen reakció sem maradhatott el és igen sok művelt ember van, aki a bakteriológiával szemben teljesen elutasító álláspontot foglal el. A vélemények és nézetek tehát nagyon eltérők. 1911-ben Drezdában egészségügyi kiállítás lesz, amelyben bakteriológiai osztály is lesz és népszerű előadásokkal fognak oda hatni, hogy a bakteriológiáról is helyes fogalmak terjedjenek el a nagyközönség körében.

(Koch Róbert életéről.) Koch Róbert, a mi nap elhunyt híres bacillus-gyilkoló, nemcsak komoly képű tudós, hanem egyúttal nagy emberismerő is volt, akiben jó adag humor rejtett. Ennek köszönhető, hogy egy alkalommal, midőn a pestis bacillusait tanulmányozta s komoly munkájához feltétlen nyugalomra volt szüksége, a szállója előtt tolongó tömeget, mely minden áron látni akarta, egy jó tréfával rázta le a nyakáról. A zajongó népcsovéletet először a szálló tulajdonosával és a pinczerekkel akarta cizslatni, de hasztalan. Ekkor Kochnak menő gondolata támadt.

— Legyen szives, — szólta a főpinczérhez, — rendezzen gyűjtést a szálló előtt jótékony cizlra az én nevemben.

Az ötlet kitünően bevált. Mikor a pinczér lement a néptömeg közé s egy könyvvel a kezében kéregetni kezdett, egymásután indult hazafelé mindenki s öt perc múlva üres volt a szálló előtt levő tér. Még később is nevetve szokta Koch elbeszélni, hogy akkor mindössze egyetlen ember akadt, aki öt pfenniget adott jótékony cizlra. Koch egyszerű, szerény ember volt, aki semmiért sem haragudott jobban, mintha öt tekintették a társaság központjának. Azt sem szerette, ha tudományos vizsgálódásairól kérdezősködtek tőle. Mikor a tuberkulózis bacillusát felfedezte, egy ebéd alkalmával a mellette ülő hölgy tulságosan zaklatta kérdéseivel. Koch csak nagyon szűkszavuan feleltetett neki, de a hölgyet ez egyáltalában nem zavarta.

— Ön a tuberkulózis bacillusáról bizonyára sok érdekeset tud beszélni, — fordult a tudóshoz legbájosabb mosolyával.

Koch hideg pillantással viszonzta a hölgy kedves tekintetét és rendületlen flegmával felelt: — Sőt nagyon sokat. De nem ebéd közben.

Ezzel alaposan hozzálátott a falatozáshoz s a kivánsi dáma olhallgatott.

(Színházigazgató és kritikus.) A metzi városi színház igazgatója a Strassburger Neue Zeitung színházi kritikusat még pénzen vásárolt jeggyel sem akarta a színházba bebocsátani, amiért kedvetlenül bírálta a színházat. A kritikus erre bepörölte a színházigazgatót, amire a bíróság kimondta, hogy az igazgatónak nincsen joga valakit a színház látogatásától tiltani, ha az illető jegyét megváltja, még kevésbbé van ahhoz joga, hogy valakit megakadályozzon abban, hogy jegyét megválthassa.

— Oh, igen, — mormogta Tricotrin, — nagyon, nagyon szép, oly szép, hogy egy napon bizonyosan Párisban fog tönkremenni.

— Párisban? — ismételte az öreg.

— Csak nem helyezte kilátásba, hogy a gyermeket Párisba viszi?

— Nem, de minden kétséget kizárólag ő maga fogja majd később felkeresni Páris.

Az öregasszony nehezen vett lélegzetet. Páris volt az, amitől legjobban félt. Sohasem szokott szülőfalujából eltávozni, de Párisban volt. Itt minden gyermekeire emlékezett. Itt ütötte agyon fiát a palotáról lezuhanó márványlap s itt vérzett el legkisebbik gyermeke, kire még élénken emlékezett, amint térdein ringatta, — a barrikádokon.

— Páris, — mormogta az öregasszony forókerekét forgatva. — Mentse meg az isten attól a gyermeket, hogy egyszer Párisba kerüljön. Mit is tehetne más egyebet ott, mint hogy tönkre menjen? Tudja, Tricotrin, — folytatta rövid szünet után, — sokszor gondolkodtam afölött, hogy mi lesz a drága gyermek sorsa? Nemsokára nyolczvanhárom éves leszek, nem sok időm van még hátra és Miva olyan fiatal. Ön jó, nagyon jó, de nem az atyja. Mi legyen hát belőle? Én bármely napon meghalhatok és ön, ön vándorol, és néha nagyon sokáig marad távol tőlünk. Mi lesz hát belőle, ha én egyszer eltávozom.

— Sohase kérdezze, hogy valamiből mi lesz. Nem szabad soha annyira kíváncsiaknak lenniük. Mi lesz majd a világból? Senkisé tudja. Ha ön holnap eltávozik közülünk, ne gondolja, hogy szétforgácsolódik a mindenségben. — Nézd, ott lehullott egy csillag, édesem. — azt fogja talán mondani egy Jupiter-lakó a feleségének — és talán ez lesz az utolsó szereplése a mi földünknek.

(Folyt. köv.)

LIRA HERCZEGNŐJE.

— Regény két kötetben. —

IRTA: W. ROBERTS.

10

A lovasok egy kanyarulattal a Billiers-erdőbe tértek vissza. Festői zöld és aranyozott vadászruhák s a nagy kutya-falka megcsaholva követte őket egyszerre megélenkítették az erdő egyhanguságát; oly benyomást gyakoroltak a szemlélőre, mint egy XIV. Lajos korabeli falkavadászokat ábrázoló festmény. Lélegzetét visszafojtva, mereven, mint valami szép szobor pillantott Miva a lovascsoportha, mely előtte, mint egy varázsütésre jelent meg.

Az előtte elhaladó lovasok egyike másika néma csodálkozással bámulta a szép lányt. Némelyikök üdvözlő szavakat kiáltott feléje, mindnyájan hátran szemébe néztek, csak egyetlen egy volt közöttük, aki mereven maga elé bámulva haladt el előtte.

Ez volt az utolsó a lovasok közül, egy magas, karcsu termetű, erőteljes, büszke tartású férfi. Areza gögös hidegséget árukt el. Mint a szél, oly gyorsan száguldottak el Miva előtt, de ő még soká nézett utánunk vágyakozva. Fülel égték, szemei úgy világítottak, mint valamely drágakő tüze.

— Ki volt az? — kérdezte.

— Melyik, kicsikém?

— Az, amelyik elrejtette arcát előlem.

— Miért érdeklődsz éppen az iránt, hiszen a többiek sokkal fiatalabbak?

— Mindnyájan előkelő kinézésűek, de ez az egy gondolkodónak látszik.

— Ez az ítéleted megtisztelő reá nézve, gyermekem. Ő tényleg cselekedeteiben na-

gyon előrelátó s annyira el van telve világfájdalommal s életuntsággal, mint Cicero.

— De hogy hívják? — kérdezősködött tovább Miva.

— Eustach Estmeré.

— Estmere? És mi ő?

— Te előkelő, gondolkodó férfit néztél ki belőle, — én megsemmisitem ezen feltevésed.

— Valószínűleg nem sokat adna ítéletre, hisz csupa büszkeség, csupa elő...

— Oh, a büszkék nagyon sokat szenvednek.

— Menyit kell majd nekem szenvednem? — gondolta magában. Miva. — És itt lakik? Hogyan lehetséges, hogy én még sohasem láttam őt.

Billiers az ő tulajdonát képezi, de nagyon ritkán időzik ott. Kastélya csak néhány mértföldnyire van innen.

Ezek után Miva előtt úgy tűnt fel Estmere, mint valami fejedelem. Egyszer volt csak Billiersben egy hétfőn a nagyanyó vitte magával, mikor meg volt engedve, hogy a főuri parkot idegenek is megtekinthessék. Billiers szépségei mélyen lelkébe vésődtek s fantáziájának állandó tárgya a kastély volt ettől kezdve.

— És elrejtette arcát előlem — ismételtette halkan.

V.

— Meg van elégedve a kis angyallal, Tricotrin? — kérdezte az öreg Mirelois anyó ezen az estén, amint a folyó parton üldögéltek házaeskájuk előtt.

— Az angyaltól éppen csak olyan kevés van még benne, mint amennyi csak lehetséges, de azért meg vagyok elégedve vele. Ugy burjánzik, mint a lelenyek szoktak.

— Ah, Tricotrin, olyan szép ez a gyermek, mint a hajnal, — az egész környéken mindenki szereti.

MUSCHONG-BUZIÁSPURDO
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
BAKTERIUMMENTES természetes ásványvíz
DDIT GYÓGYIT. Kapható mindenütt
 Budapesti főraktár: Zöldcs. utca 44. Telefon 86-35

Üzleti tudósítások.

Kőbányai sertéspiac.

Június 9. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felül) 148-150 fillér. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 156-158 fillér. Fialat közép (páronkint 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 156-158 fillér. Közép (páronkint 240-280 kgr.) 158-162 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kgr.) 158-162 fillérig.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közvágóhid igazgatóságától.) 1910. június 9-én. Előző napi eladatlan maradvány 1914 drb sertés. Mai felhajtás 980 drb sertés, 33 darab süldő. Összesen 2900 darab sertés, 33 drb süldő. Eladatott 1357 drb sertés, 20 drb süldő. Mai maradvány 1543 drb sertés, 13 drb süldő. Árjegyzés, Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 klg. elsőszületűvel 132-138 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül elsőszületűvel 138-150 fillér, Fialat közép 220-300 klg. elsőszületűvel 138-150 fillér, elsőszületűvel 148-157 fillér. Fialat könnyű 120 klg. elsőszületűvel 147-157 fillér. Süldő belföldi elsőszületűvel 140-148 fillér. (Az árak minden levonás nélkül klgkint elsőszületű értendő.) A vásár irányzata élénk. Az árak hanyatlottak.

Budapesti vágómarhavasár.

Június 9. Vágómarhák. Felhajtott magyar bika 233 darab, magyar ökör 2043 drb, magyar tehén 1111 drb, magyar bivaly 190 drb, Boszniai növendékmarha 27 drb. Pótfelhajtásra bejelentve 39 drb. Összesen 3643 drb. — Árjegyzések: métermázsunkint elsőszületű, levonás nélkül, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 74-80 koronaig, kivételesen 87 koronaig, közepminőségű 64-72 koronaig, silány minőségű 54-62 K-ig. Magyar paraszmarha, jobb minőségű 62-70 K-ig, kivételesen 74 K-ig, silány minőségű 50-60 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 80-90 koronaig, kivételesen 92 koronaig, közepminőségű 70-78 koronaig, silányabb minőségű 58-68 koronaig. — Bika jobb minőségű 76-84 koronaig, kivételesen 92 koronaig, silányabb minőségű 60-74 koronaig, bivaly 48-60- koronaig, kivételesen 64-70 koronaig. Magyar tehén 50-70 koronaig. Tarka tehén 52-84 koronaig, kicsöntözni való marha 40-48 koronaig, növendékmarha 54-76 K-ig. Mind 100 kilónkint elsőszületűben. A felhajtás 500 darabbal nagyobb volt a múlt hétnél, az irányat lanyhább volt, az árak 1-2 K-yal mm. kint hanyatlottak.

Budapesti szurómarhavasár.

Június 9. Felhajtott: 1286 drb első borjú (közte 61 rugott.) Árjegyzések: Elsőrendű első borjúkért 85-96 fillérig, kivételesen 98-102 fillér, közepminőségű első borjúkért 76-86 fillérig, silány és rugott borjúkért 50-70 fillérig. Az irányzat lanyha volt, az árak 5-6 fillérral klgkint csökkentek.

Bécsi szurómarhavasár.

Június 9. A mai vásárra felhajtottak: 5217 drb borjú, 2707 drb fiatal sertés, 1057 levágott sertés, 167 drb levágott sertés, 167 drb levágott juh, 842 drb bárány. Eladási árak kilogrammonkint: Levágott borjú 80-120 fillér; elsőrendű 124-150 fillér; legelője 152-160 fillér, első borjú 84-120 fillér, legelsőrendű 120-140 fillér, első huszterés 112-132 fillér, első zsirtsertés 114-136 fillér; levágott huszterés 124-152 fillér, levágott hizott sertés 136-148 fillér, könnyű sertés 154-156 fillér; elsőrendű süldő 124-152 fillér; levágott juh 68-116 fillér, bárány 14-40 korona páronkint.

Heti lóvásár.

Június 9. A Tattersall-telepen ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 281 drb első, 421 drb másodosztályú, összesen 702 drb lovat. Eladatott 420 drb ló. A székesfővárosi vágónak megvett 93 lóbot, 40-120 korona között váltakozó árban.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 9. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az országiparművészeti iskolához az előkészítő tanfolyam díszítő-festészeti tanszékének tanárává Sándor Béla intézeti segédtanárt; Bosznia és Hercegovina ügyeinek vezetésével megbízott os. és kir. közös pénzügyminisztérium Okics Haffis modresse-tanítót, Zsukanovics Omer ruzsdje-tanítót, Abdurrahmanovics Ali sriat-itélőbíró és Udzvarlics Hafis Mahmud főbírókat a szarajevói medzsebbé-alema tagjává; az igazságügyminiszter dr. Rác János budapesti

VIII-X. ker. járásbírósi dr. Vaisz-féle alapítványi jegyzőknököt a budapesti törvényszékhez és dr. Moldoványi István budapesti törvényszéki dr. Vaisz-féle alapítványi jegyzőknököt a budapesti büntetőtörvényszékhez jegyzőkké, Ledniczky András szolnoki ügyész-ségi díjnököt a monori járásbíróshoz irnokká; a földmivelésügyi miniszter dr. Gulyás Antal okleves középiskolai tanárt a gazdasági akadémiák létszámában ideiglenes minőségű gazdasági szaknokká; Neuberger Ferenc okleves gazdasági akadémiák tiszti létszámában ideiglenes minőségű gazdasági szaknokká nevezte ki.

Véglegesítés. A földmivelésügyi miniszter a kísérletügyi személyzet egyesített tiszti létszámában dr. Lengyel Géza és dr. Boesky Ottó ideiglenes minőségű asszisztenseket, dr. Wolf Ottó ideiglenes minőségű segédvevőzt és dr. Groh Gyula ideiglenes minőségű asszisztent, ezen állásukban, szolgálati beosztásuk és illetményeik érintetlenül hagyásával, véglegesítette.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Dávid Lajos főgimnáziumi rendes tanárnak a kolozsvári tud. egyetem matematikai és természet-tudományi karán az algebrai számok és függvények elméletéből egyetemi magántanárú történeti képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezettét ebben a minőségben megerősítette.

VIZALLÁS.

méter		méter	
jun. 8	jun. 9.	jun. 8.	jun. 9.
Ann Duna	Schärding 2.88 2.96 Passau 4.09 4.13 Linz 1.74 1.67 Bács 1.99 1.87 Pozsony 3.70 3.61 Komárom 4.43 4.40 Budapest 4.08 4.08 Páks 3.73 3.79 Mohács 4.98 4.98 Gombos 6.14 6.08 Ujvidék 5.30 5.24 Pancsova 4.61 4.52 Orsova 4.41 4.32 Morvafalu 0.93 0.23 Zsolna 0.50 0.50 Trencsén 0.27 0.26 Ezered 0.54 0.50 Szt.-Gothárd 0.20 0.10 Sárvár 0.19 0.30 Győr 3.70 3.70 Várasd 2.52 2.50 Zákány 1.36 1.23 Barcs 2.54 2.50 Eszék 3.90 3.91 Mura M.-Szerdah 2.10 2.- Száva Zágráb 0.80 0.28 Siszek 1.40 1.34 Mítrovicza 8.46 8.46 Szamos Deés 0.07 0.10 Kraassó Szatmár 0.44 0.45 Kraassó N.-Majtény 0.33 0.38 Latorozskánhács 0.08 0.10 Latoroz Homonna 0.22 0.22 Una Pareosany 0.- 0.-	Tisza M.-Sziget 0.24 0.26 Tekchaza 0.16 0.28 V.-Namény 0.30 0.33 Tokaj 0.27 0.07 Tiszafüred 0.30 0.18 Szolnok 0.46 0.40 Csongrád 0.58 0.48 Szeres 1.67 1.54 T.-Becse 2.93 2.84 Tital 4.78 4.71 Óndova Hoór 0.- 1.16 Tapolc Bartfa 0.46 0.40 Bodrog Ladmócsa 0.14 0.13 Sajó Zeleca 1.48 1.51 Hornád H.-Német 0.24 0.25 Berettyó Margitta 0.15 0.16 B.-Újfalu 0.23 0.19 Körös Causca 0.33 0.44 N.-Várad 0.09 0.10 Belényes 0.38 0.35 Tenke 0.06 0.04 Gyurbonc 0.37 0.37 Borosjenő 0.10 0.20 Békés 0.34 0.63 Gyoma 0.80 0.74 Maros Gy.-Fehérvár 0.10 0.02 Branyicska 1.06 1.02 Soborsin 0.48 0.30 Arad 0.64 0.58 Makó 1.- 0.93 Temes K.-Kostély 1.26 1.20 Béga Kiszéto 0.94 0.92 Temesvár 0.00 0.02 Beeskerek 0.98 0.97	

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap, a nagy Alföld egy részének és az északi Kárpátok kivételével mindenütt volt eső, jobbára zivattal, imitt-amott jéggel. A hőmérséklet lényegesen nem változott, egy-két fokkal a normális fölé van. Maximuma 30 fok C. (Ungvár, Nyiregyháza, Komárom), minimuma 8 fok C. (Árvavárjelja).

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Meleg idő várható, helyenként zivataros esőkkel. (Sürgöny-progn.: Meleg, zivatarok.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	Hőmérséklet Celsius szorint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csupadék mm.		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
Budapest	61.2	17.0	E	2	0	—	25	14
Ungvár	60.5	20.8	NE	1	3	—	30	16
Komárom	61.5	17.8	E	1	1	1	25	12
Leónos	61.0	17.8	E	1	1	1	27	14
Ogyalla	60.3	18.2	N	2	0	10	27	16
Budapest	60.3	21.8	N	1	1	—	27	14
Hérvény	61.7	20.0	N	1	2	—	26	17
Keszthely	60.2	22.5	W	1	1	—	26	18
Pécs	59.9	21.0	E	1	1	—	26	17
Zágráb	61.0	19.6	E	0	1	—	23	15
Fiume	59.9	20.5	E	2	1	1	27	17
Szeged	59.0	21.0	N	1	1	—	23	16
Temesvár	58.9	19.5	E	1	1	—	23	15
Nagyvárad	59.0	21.7	E	2	—	—	27	16
Kolozsvár	60.4	16.3	W	1	1	3	23	10
Nagyzeben	56.2	17.5	SW	1	4	5	23	14
Szatmár	—	22.6	N	1	1	—	28	17
Eger	—	21.6	N	2	0	—	28	16
Árvavárjelja	—	12.6	NE	1	0	4	21	8
Selmecsbánya	—	17.3	N	1	0	—	23	14
Komárom	—	21.6	NW	1	0	4	25	14
Magyar-Óvá	—	19.2	W	3	1	—	23	13
Sopron	—	17.1	W	3	1	3	23	16
Eszék	—	20.4	—	3	0	—	26	15
Cirkvenca	—	20.2	NW	3	0	3	29	15
Debrecen	—	21.4	SE	3	2	—	27	14
Keckesmet	—	22.4	NE	2	0	—	28	15
Oroszlána	—	25.4	N	2	0	—	27	15
Arad	—	23.4	SW	3	1	—	28	14
Zombolya	—	20.7	E	3	1	—	28	15
Versec	—	00.0	—	3	1	—	—	—
Orsova	—	19.2	NE	3	1	—	27	19

MEGYETERTÉS

politikai naplap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1910. június 10-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Uj betanulással,
Mükányi.
 Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Csiky Gergely.
 Személyek:

Mükányi Olga	Horváth K. Hegyesi D. Ligeti J.
Piroska Marit	Váradi A. Hajdu
Darnay Ella	Vizvári M.
Feredi Zsófia Ignác	Garamszóhy Gabányi
Kovács Manó	Rozsahelyi Nády
Várkonyi Endro Ciprian	Bartos
Káro dr. K. Kas dr.	Rajnay Kovács
Ozveg Vargháné Rózsaberkli Csukáné	Nagy Ibolya Szőke
Vasuti pénztárnok	K. Demjén Faludi

Kezdeté 8 órakor.

Fővárosi Városigazgatói Színház.

A svihakok.

Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerelte: Ziehrer C. M. Magyarosították: Föld Aurél és Mérei A.
 Kezdeté 1/2 8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nincs előadás.

KIRALY SZÍNHÁZ.

Fedák Sári főlépével.
Luxemburg grófia.
 Operett 3 felvonásban. Irta: Lehar Ferencz.
 Személyek:

Luxemburg grófia	Király
Bazil herceg	Rákay
Stuza grófné	Erdel B.
Brissard Armand	Kovács
Vermont Juliette	Fedák Sári
Didier Angéla	Harmath L.
Mencsóköff Szegej	Sárosi
Pavlovics Pavel	Tóth
Pelezrin	Krasznai
Managere	Ligeti
Báróné	Sári R.
Saville,	Palotay
Boulanger,	Balazs
Marhan	Egri

Kezdeté 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A Deutsches Volkstheater együttes vendégjátéka:
Der Grosse Name.
 Kezdeté 8 órakor.

ROYALORFEUM
 Egyetlen városi mulatóhely.
 Minden este 8 1/4 órakor
 a szenzációs új júniusi műsor
Fritz Grünbaum
 és
Carli Nagelmüller
 2 új bohózat:
 Schlesinger bácsi, mint aviatikus, — Pepita Mulci
 LITTLE TATE és az összes első-rangu új attrakciók

JARDIN DE PARIS
 VII., Erzsébet királyné-ut I.
 Telefon 167-25. Kezdeté 9 órakor.
 Szenzációs a júniusi műsor!
Die schwarze Mali
 egy felvonásban vendégszerepelnek Polly Koss és Emil Guttman a bécsi Apolló-Színház tagjai. — Fellépnek: Milla Barry, Medgyaszay, Teo Körner, Ferenczy stb.
 5 napig,
MARY DEBA
 a berlini szépségesték starja vendégszerepel.
 Tabarin Bal Mabilie-ban éjféltkor 20
 briliáns tánc attrakció.

Higinikus
 Lőször derék alak a legjobbak minden eddigi módszert felülmulnak, teljes berendezett ágyak legolcsóbban szereshetők be.

Divántakaró K. 9.-.
 Kitiűnben mosható szövött divántakarók a leg-szebb mintákban, darabja K 16.-, teljes készlet 2 ágy és asztal-terítő K. 18.-.

95 kr. egy gyermek
 játszó ruha cözgünk különlegessége, gyermek és női kötények — 73 krajcártól feljebb.

2 kor. egy szép
 női táská. A legszebb és legjobb bőrdők is kaphatók. Árjegyzék ingyen.

KUNZ ÁRUHÁZ
 Budapest, V., Deák Ferencz-utca 10.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1910. június 10-én.

VIGSZÍNHÁZ.

Amor, a pénzügyök.
Böhözt három helyen: Irta Forest Louis.

Személyek:

Amor bankár	Tapoleczay
De Garchas Cleo	Kornai B.
Mentfiuret Gaston	Tausay
Joliveau	Vendrey
Joliveau	Haraszthy
Lucy	Abelovszky
Lagailarde	Szeremy
Eugenie	Komlos I.
Rosalie	Molnar A.
A manikürös hölgy	Kész E.
Házmesterné	Rónaszékiné

Kezdeté 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZÍNHÁZ)

A tolvaj.

Színmű 8 felvonásban. Irta Bernstein Henri. Fordította Goth Sándor.

Személyek:

Lagardes Raymond	Szerbő E.
Isabelle	Bárdy G.
Lagardes Fernand	Bécsy E.
Voyain Richard	Bibary Akos
Marie-Louise	Haraszthy M.
Zambault	Tabori E.

Kezdeté 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A Magyar Színház vendégjátéka.

A koncert.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Dahr Hermann. Ford. Hajo Sándor

Személyek:

Heink Gusztav	Goth S.
A felesége	Góhne
Jurs Jr.	Rátkai
A felesége	Nagy Teréz.
Gerndt Eya	R. Gombaszögi F.
Mayer Zelma	Zala Karola
Miss Garden	Lorant Ilma
Meil, Fanny	Pibian C.
Werhuerkisasszony	Mészáros G.
Pollinger	Körmendy
Pollingeré	Orley Flora

Kezdeté 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTOR

Vépszínház-utca 1-3.

Telefon 68-39.

Rio de Janeiro. Leleményes főherlak. **Epizódok VII. Edward életéből.** - Lilly. Mikszáth Kálmán temetése. Mikor az asszony öltözködik. A sziv akkordjai. **Budapesti tornanőpály.** Sok hűhó a burgonyáért. **A Szent Kápolna legendája.** Az első előadás hétköznapokon este 8 órakor, vasár- és ünnepnapokon délután 6 órakor kezdődnek.

A pontos címre ügyelni tessék.

Zirner Testvérek és a Liszt Hugó

Budapest, IV., Váci-utca 5.

Telefon 11-37.

Telefon 11-37.

Gyémántok, drágakövek, ékszerek, arany- és ezüstáruknak **legnagyobb választéka.** Svájci zsebóra különlegességek gyári raktára eredeti árakon. **Javítások elfogadtnak** Minden tárgyon a pontos ár kifizetve.

OLBRICH-féle utazási

Budapest, VI., Teréz-körút 6. Telefon 80-44.

Tokaji Bortermelői Társasága r.t.

TOKAJ.

Telefonszám: Tokaj 5.

Telefonszám: Tokaj 5.

A legmegbízhatóbb beszerzési forrása a felséges

tokaji szamorodni és aszu-boroknak.

Próbarendelésre alkalmas csoportok

1 posta kosár: 1 palack 0.7 lit. 1904. évi kiváló bor 1901. évi zamatos szamorodni bor 1 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu, 1 palack 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu K 11.50

Ladában:

20 palack 0.7 literes 1904. évi tokaji szamorodni bor K 33.—
12 palack 0.5 literes 1904. évi tokaji 2 puttonos aszu bor K 37.20
20 palack és pedig: 10 palack 0.7 lit. 1901. évi szamorodni bor és 10 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu bor K 47.50

Hordóban:

60 liter 1908. évi tokaji asztali bor 54.— korona.
60 : 1907. : : pessenye bor 66.— korona.
60 : 1904. : : szamorodni bor 81.— korona.
60 : 1901. : : szamorodni bor 129.— korona.

A csomagolásért, hordóért és ládaért semmit sem számítunk fel. A megrendelő vasúti állomásáig bérmentve küldünk minden rendelést. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk. **Viszonteladók kedvezményben részesülnek.**

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon 64-20.

Minden villanyvilági tásra berendezett lakásban és helyiségben tartható **Házi mozgófénykép előadás**

Egy előadás díja K 50
A legkedveltebb otthoni szórakozás :: Megrendelhető telefon útján is

Telefon 64-20.

MEGELŐZÖTT! MOSKOVITS ANATOMIAI CZIPŐGYÁR RT.
NAGYVÁRAD BUDAPEST RÁKÓCZIÚTÓ

Royal Cabaret

Erzsébet-körút 31. szám.

Minden éjjel pont 12 órakor

Nagy kabaré előadás.

Eugène de Trépin, La Melanitta, Lony Lachner, E. de Marcy, Lucie Gascard, Lizzie Pover, Sisters Lilian, Dornella, Lona Chester, Charlotte d'or, Várad Adél, stb. stb.

Belépődíj éjjeli 1 óráig 1 korona.

Egy órától hajnalig cigányzene és táncmulatság belépődíj nélkül.

FILLÉRES KÖNYVTÁR

Egy-egy kötet ára kötvé 60 fillér.

LEGUJABB KÖTETEK:

Szám.	Korona.
278. LÖRINCZY GYÖRGY: Mikszáth Kálmán élete	—60
279-281. HAVAS ISTVÁN: Új szavalókönyv	1.80
282-284. SEBŐK ZSIGMOND: Maczkó ur vendégei. Kép.	1.80
285. HERMAN OTTÓNE: Két kiesel tót. Képekkel	—60
286. HERMAN OTTÓNE: Kicsibaj Képekkel	—30
287-289. MÓRA FERENCZ: Rab ember fia. Képekkel	1.80
290. SEBŐK ZSIGMOND: Hogyan ne beszéljenek a gyerekek	—60
291-293. JÓKAI MÓR: A rózsák szigete. Elb. Képekkel	1.80
294. HAVAS ISTVÁN: A tarkói idegen. Elb. Képekkel	—60
295. BRUNOVSKY REZSŐ: A találós mesék kincsesháza. Második gyűjtemény	—60
296. BRUNOVSKY REZSŐ: Válogatott magyar közmondások	—60
297-298. GYÖKÖSSY ENDRE: Ki szereti a népet. Elb. Kép.	1.20
299-300. GYÖKÖSSY ENDRE: Hazavándorlók. Elb. Kép.	1.20
301. DINGHA BÉLA: Csiribiri herceg	—60
302. EGRI GYÖRGY: Igaz is, nem is. 8. gyűjtemény	—60

Teljes jegyzéket valamint mintakötetét kívántra ingyen küld a kiadóhivatal: SINGER és WOLFNER könyvkereskedése, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 10. szám.

!! Nélkülözhetetlen !!
minden háztartásban, nyaralóhelyeken, utazásoknál, vadászaton és kirándulásoknál a szabadalmazott

WILLAX kávékocka

ÜGYELJÜNK a szabadalmazott WILLAX kávékocka felírású csomagolásra. Ha valahol nem kapható, kérjük közvetlenül hozzánk fordulni; legkisebb postaküldeményt (250 darab) 10 korona utánvét mellett bérmentesen szállítunk.

„WILLAX“-Kávé Részvénytársaság
BUDAPEST, VI., Váci-ut 167-169.
Telefon 177-61, 179-65. Telefon 177-61, 179-65.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

Tapéta

Legnagyobb raktár bel- és külföldi papír-kárpitokban, „Metaxin“ selyem-imitáció, ugyszintén fal-disz-lécek és dombormű-diszítések gazdag választék és legpontosabban elvégezve

THOMAS ÁRMIN

papír-kárpit gyári raktár.
Budapest, Teréz-körút 5.

Heti műsor:

1910. június hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Város- ligeti Színház	Fővárosi Nyári Színház	Uránia
11 Szombat	Mukányi	Sába királynője	Nick Carter	A milliomos	János vitéz	Sv hákok	A tolvaj	—
12 Vasárnap	d.u. este	A piros bugyelláris	Nick Carter	Csákó és kalap	Az elvált asszony	A falu rossza	Hofenerke és a het törpe	—
		A országos zene- akadémia viz- ga előadása	Amor, a pénzügyök		Luxemburg grófia	Sv hákok	Rip van Winkle	

**Viszketegségi
bőrbántalmak**
**Viszketegség
sömörrel**

Viszkető fájdalmak

Viszkető sebek

Sömörös viszketegség

Sömörös bőrbaj

Sömörös kiütések

Sömörös sebek

Bőrbajos viszketegség

Bőrbajos sömörbántalom

Bőrbajos fájdalmak

Bőrbajos sebek

biztosan kezelhetők

Az Erényi-

Ichtiol-Salicil

segítségével még akkor
is, ha a baj

30 év óta
származik,

Az eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil” 3 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5.

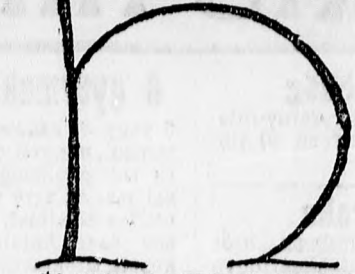
(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítottnak.)

Több mint egy millió kó-
rós levelet érkezett be a világ
minden részéből.

LEGJOBB SZIVATTYUKAT
és TŰFECSKENDŐKET
GYÁRT A
**BUDAPESTI SZIVATTYÚ
és
GÉPGYÁR**
RESZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST VI. VAGI UT. 69.

ARTISZTIKUS ILLUSZTRÁLT
IRDETÉSEKET

ÉS MINDEN MODERN SOKSZOROSÍTÓ EL-
JÁRÁS SZERINTI MUNKÁKAT KÉSZITÜNK

MAGYAR
SOKSZOROSÍTÓ
MŰIPAR R.-T.
Budapest, VIII.,
Kisfaludy-utca 9.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajó-
járatok Budapest—Vác és Nagymaros között.

Az „Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság” közli, hogy kedvező időjárás esetén folyó évi június hó 12-én azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között. Indulás Budapest—Petőfi-térről 8 órákor délelőtt és 2 óra 30 perczkor délután, Budapest—Batthyány-térről 8 óra 5 perczkor délelőtt és 2 óra 35 perczkor délután, Budapest—Obudáról 8 óra 20 perczkor délelőtt és 2 óra 50 perczkor délután. Érkezés Vácra 10 órákor délelőtt és 4 óra 30 perczkor délután, Nagymarosra 11 órákor délelőtt és 5 óra 30 perczkor délután. Indulás vissza Nagymarosról 11 óra 30 perczkor délelőtt és 8 órákor este, Vácra 12 óra 15 perczkor délután és 8 óra 45 perczkor este. Érkezés Budapest—Obudára 1 óra 10 perczkor délután és 9 óra 40 perczkor este, Budapest—Batthyány-térre 1 óra 25 perczkor délután és 9 óra 55 perczkor este, Budapest—Petőfi-térre 1 óra 30 perczkor délután és 10 órákor este. Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők: Budapest—Vácra (vagy megfordítva) I. hely 60 fillér, II. hely 50 fillér, Budapest—Nagymarosra (és megfordítva) I. hely 1 K 20 fillér, II. hely 80 fillér. Vácra—Nagymarosra (vagy megfordítva) I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér. Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron, a m. kir. állami- és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazóközönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adatnak ki és pedig: Budapest—Nagymarosra és vissza I. hely 1 K 80 fillér, II. hely 1 K 20 fillér, Vácra—Nagymarosra és vissza I. hely 1 K 10 fillér, II. hely 75 fillér. Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közönség eső ellen is véltve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal a pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között esavargőzös közlekedik, melynek állomása Nagymaroson, közvetlenül a hajó kikötője felett van. Ha a járatokat bármely okból abban kellene hagyni, úgy arról a társulat kellő hirtetést fog közzétenni.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. or. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakórt (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hágerincsbajt, valamint minden női bajokat.

Rendel d. e. 13 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig
Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyulok.

A kerékpárvilágot már 35 év óta uraló eredeti angol

Heical Premier és The Champion

kerékpárokat dupla harang-csapágygal és szabadonfutóval, s és s évi jóállással, minden árfelemlés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részlete adnk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárokhoz, külső és belső gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen leszállított nagyban eredeti gyári áron szállítunk vidékre is bérhova.

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrészek nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4., és Budán II., Margit-körút 6. szám.
Diszkrétjegyünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

**Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság.
Hirdetmény.**

Folyó évi június hónap 14-én reggeli 11 órákor a helybeli Rudolf-rakparton 234 darab 25 literes és 41 darab 50 literes ócska sörshordó, továbbá 8 köteg 160 darab abroncs, a legtöbbet ígérőnek árverés útján eladatni fog. Amiről a t. cz. vevők ezennel értesítettek.
A forgalmi igazgatóság.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

**JEGYÜRÜK.
NÁSZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK**

A
LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERES- és MŰB. IS

üzletében szereshetők az

BUDAPEST, Erzsébet körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
KIRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INCIEN és BÉRMENYVÉ

